

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYSZKOWSKIEGO NA LATA 2008 – 2011

**Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY
NA LATA 2012-2015 –
PROJEKT**

Częstochowa, październik 2007 r.

ATMOTERM – EKOURBIS Sp. z o.o.

ul. Partyzantów 1/3, 42-200 Częstochowa
tel 034 3611597, 034 3665303 fax 034 3665317; tel. kom. 0 602 47 98 20
biuro@ekourbis.pl www.ekourbis.pl

Zlecniodawca:

Zarząd Powiatu w Myszkowie

Umowa:

Zawarta w dniu 09.08. 2007r.

Wykonawca:

Zespół ATMOTERM – EKOURBIS Sp. z o.o.
ul. Partyzantów 1/3, 42-200 Częstochowa

mgr Bogdan Knop – nadzór merytoryczny
mgr inż. Katarzyna Durlej – specjalista ds. ochrony środowiska
dr Cezary Gębicki – konsultacja w zakresie zagadnień przyrodniczych

Spis treści

1	Wprowadzenie	5
1.1	Podstawa prawna opracowania	5
1.1.1	Obowiązujące przepisy prawne z zakresu ochrony środowiska.....	6
1.2	Cel i zakres opracowania	10
1.3	Metodyka prac nad programem	11
1.4	Ogólna charakterystyka Powiatu Myszkowskiego	13
2	Założenia wyjściowe programu ochrony środowiska	16
2.1	Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa	16
2.2	Uwarunkowania wynikające z programu ochrony środowiska województwa śląskiego	29
	Cel środowiskowy: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i emisji hałasu	30
2.3	Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Powiatu Myszkowskiego w zakresie ochrony środowiska	31
3	Stan środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego	33
3.1	Powietrze atmosferyczne	34
3.1.1	Wstęp	34
3.1.2	Stan powietrza atmosferycznego na terenie powiatu	35
3.2	Gospodarka wodno – ściekowa	42
3.2.1	Wstęp	42
3.2.2	Wody powierzchniowe na terenie Powiatu Myszkowskiego	43
3.2.3	Wody podziemne na terenie Powiatu Myszkowskiego	47
3.3	Gospodarka odpadami	52
3.4	Środowisko przyrodnicze	64
3.5	Komponenty litosfery	70
3.6	Hałas	75
3.7	Promieniowanie elektromagnetyczne	75
4	Strategia ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego do roku 2015. Katalog proekologicznych celów długoterminowych i krótkoterminowych	78
4.1	Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	79
4.2	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi	80
4.2.1	Ochrona przyrody i krajobrazu.....	80
4.2.2	Ochrona komponentów litosfery	84
4.3	Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii	87
4.3.1	Wykorzystanie energii odnawialnej	88
4.3.2	Ochrona przeciwpowodziowa	90
4.4	Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	91
4.4.1	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	91
4.4.2	Ochrona powietrza atmosferycznego	94
4.4.3	Ochrona przed hałasem	97
4.4.4	Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym.....	100
4.4.5	Gospodarka odpadami.....	101
4.4.6	Poważne awarie przemysłowe.....	102

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

4.5	Ochrona klimatu	103
4.6	Udział społeczeństwa i edukacja ekologiczna	104
4.7	Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych	107
4.8	Zestawienie wytycznych do gminnych programów ochrony środowiska	118
4.8.1	Wytyczne ogólne	118
4.8.2	Szczegółowe wytyczne dla gminnych programów ochrony środowiska w Powiecie Myszkowskim	119
5	Wyznaczenie priorytetów ekologicznych dla Powiatu	141
5.1	Kryteria wyboru priorytetów ekologicznych	143
5.2	Plan operacyjny na lata 2008-2011.....	144
6	Sytuacja ekonomiczno - finansowa Powiatu.....	179
6.1	Krajowe źródła finansowania	184
6.2	Fundusze europejskie	185
7	Kontrola i monitoring Programu Ochrony Środowiska	189
7.1	Zarządzanie środowiskowe i kontrola realizacji programu	189
7.2	Instrumenty zarządzania środowiskiem	193
8	Synteza programu ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego.....	196
	Spis tabel.....	202

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa prawna opracowania

Zgodnie z art.17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. „Prawo ochrony środowiska” organ wykonawczy powiatu zobowiązany jest do opracowania powiatowego programu ochrony środowiska w celu zrealizowania polityki ekologicznej państwa określonej w art. 14 niniejszej ustawy.

W związku z powyższym w dniu 09 sierpnia 2007 roku zawarto umowę pomiędzy Zarządem Powiatu w Myszkowie, reprezentowanym przez Przewodniczącego Zarządu – Pana Mariana Wróbla i Członka Zarządu – Pana Jana Kierasa a firmą ATMOTERM-EKOURBIS Sp. z o.o. w Częstochowie, reprezentowaną przez Prezesa Zarządu Bogdana Knopa, na wykonanie „Programu Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012-2015” (w dalszej części pracowania przyjęto skróconą nazwę Program).

Przy pracach nad Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego uwzględniono zalecenia następujących materiałów źródłowych:

- „*Prawo Ochrony Środowiska*”, wyznaczające cele polityki ekologicznej państwa, z którymi muszą korespondować cele programu ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.
- „*Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 -2010*”, której głównym założeniem jest zachowanie równowagi pomiędzy aspektem rozwoju gospodarczego kraju i celami ochrony środowiska poprzez:
 - zmianę modeli produkcji i konsumpcji;
 - zmniejszenie materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności gospodarki;
 - stosowanie najlepszych dostępnych technik i dobrych praktyk gospodarowania;
 - w dalszej kolejności oczyszczanie gazów odlotowych, ścieków, unieszkodliwianie odpadów itp.
- „*Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014*” – dokument rządowy (Przyjęty przez Radę Ministrów). (w dalszej części pracowania przyjęto skróconą nazwę Polityka Ekologiczna Państwa).
- „*Wytyczne Sporządzania Programów Ochrony Środowiska Na Szczeblu Regionalnym i Lokalnym*”. Według tego dokumentu program ochrony środowiska powinien zawierać trzy podstawowe elementy:
 - *zadania własne powiatu*, czyli te finansowane w całości lub częściowo ze środków powiatowych;
 - *zadania koordynowane*, czyli te finansowane ze środków przedsiębiorstw i ze środków zewnętrznych (podlegających bezpośrednio organom wojewódzkim lub centralnym);
 - *szczegółowe wytyczne do sporządzenia programów gminnych*.

- *„Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego”,* wyznaczający cele dla całego województwa, które należy uwzględnić przy precyzowaniu celów na szczeblu powiatowym.
- *Program Ochrony Środowiska na terenie powiatu myszkowskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 - 2015*
- *Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Myszkowskiego*
- *Strategia Rozwoju Powiatu Myszkowskiego*

1.1.1 Obowiązujące przepisy prawne z zakresu ochrony środowiska

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. 2006, Nr 129 poz. 902 – tekst jednolity).
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2007 Nr 88 poz. 587).
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. 2007r , Nr 39, poz.251– tekst jednolity).
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880)
5. Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. 1996r., Nr 132, poz.622 – tekst jednolity).
6. Ustawa z dnia 11 maja 2001 o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (Dz. U. 2001r., Nr 63, poz.639 – tekst jednolity).
7. Ustawa z dnia 11 maja 2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001r., Nr 63, poz.638 – tekst jednolity).
8. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o Planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U.2003r., Nr 80, poz.717).
9. Ustawa z dnia z dnia 18 lipca 2001r - Prawo wodne (Dz. U. 2005, Nr 239 poz. 2019 – tekst jednolity).
10. Ustawa z dnia 28 września 1991r - O lasach. (Dz. U.1991r . Nr 101, poz. 444 – tekst jednolity).
11. Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin (D.Z.U z 2004r. Nr 11, poz. 94)
12. Ustawa z dnia 13 października 1995r. - Prawo łowieckie (Dz. U.1995r., Nr 147, poz. 713 – tekst jednolity).
13. Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 1994r. Nr 27, poz. 96, – tekst jednolity).
14. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2001, Nr 72, poz. 747– tekst jednolity).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. 2005 Nr 260 poz. 2181).
16. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. 2002r., Nr 87, poz. 796).

17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 Nr 120 poz. 826).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości. (Dz. U. 2002 Nr 122 poz. 1055).
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2003, Nr 1, poz.12).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz. U. 2004, Nr 283, poz. 2842).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, Nr 112, poz.1206).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. 2006 Nr 75 poz. 527).
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2006 Nr 30 poz. 213).
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2001r w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. 2001, Nr 152, poz. 1737).
25. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. 2007 Nr 101 poz. 686).
26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. 2004 Nr 128 poz. 1347).
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2003r w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia, przekazywanych właściwym organom ochrony środowiska oraz terminu i sposobu ich prezentacji (Dz. U. 2003 Nr 59 poz. 529).
28. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2007 Nr 61 poz. 417).
29. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. 2006 Nr 136 poz. 964).
30. Rozporządzenie ministra ochrony Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. 2002 Nr 165 poz. 1359).
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 Nr 192 poz. 1883);
32. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub

- urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2003 Nr 192 poz. 1876).
33. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 w sprawie gatunków dziko występujących gatunków roślin objętych ochroną (Dz. U. 2004 Nr 168 poz. 1764).
 34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. 2004 Nr 220 poz. 2237).
 35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. 2004 Nr 168 poz. 1765).
 36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2004 w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych (DZ. U. 2004, Nr 180, poz. 1867)
 37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006 Nr 137 poz. 984).
 38. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2005 Nr 10 poz. 72).
 39. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2003 Nr 192 poz. 1876)
 40. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2006r. w sprawie wzoru sprawozdania o wielkościach wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągniętych wielkościach odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz wpływach z opłat produktowych (Dz. U. 2006 Nr 220 poz. 1611).
 41. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. 2006 Nr 167 poz. 1185).
 42. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2007r. uchylające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań jakościowych dla niektórych paliw ciekłych (Dz. U. 2007 Nr 8 poz. 61)
 43. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 października 2005r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. 2005 Nr 216 poz. 1825).
 44. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (Dz. U. 2004r, Nr 267, poz. 2657)
 45. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (Dz. U. 2004 Nr 267 poz. 2657).
 46. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 lipca 2002r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. 2002 Nr 115 poz. 1003).

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

47. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r, Nr 229, poz. 2313 z późn. Zmianami)
48. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Z 2007 roku, Nr 75, poz. 493)

1.2 Cel i zakres opracowania

Głównym celem opracowania jest wyznaczenie konkretnych zadań środowiskowych w zależności od specyfiki i potrzeb powiatu, które pozwolą zachować harmonię pomiędzy koniecznością gospodarczego rozwoju powiatu i wymogami ochrony środowiska. Cel ten jest również nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego, do którego programy powiatowe powinny się odnosić. Zadania wyznaczone w ramach Programu mają na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi, jak również wyznaczenie warunków do wdrożenia zasad obowiązujących w tym zakresie w prawie Unii Europejskiej. Cele te zostaną osiągnięte przy ścisłej współpracy miast i gmin Powiatu Myszkowskiego w zakresie gospodarki komunalnej, polityki transportowej, rolnej, społecznej i oświatowej, itp.

Ponadto należy nadmienić, iż niniejszy Program będzie kontynuacją założeń wyznaczonych w „Programie ochrony środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015” (Program I).

Niniejszy Program wyznaczy zaktualizowane priorytety ekologiczne i określi nowe zadania środowiskowe możliwe do przeprowadzenia w okresie lat 2008 -2014

Powiatowy Program Ochrony Środowiska ma ponadto na celu:

- wyznaczenie celów polityki ekologicznej na terenie powiatu w podziale na cele krótkoterminowe i długoterminowe;
- wyznaczenie priorytetów ekologicznych;
- określenie harmonogramu realizacji zadań proekologicznych dla powiatu wraz z nakładami na realizację tych zadań;
- określenie środków niezbędnych do osiągnięcia tych celów, w tym mechanizmy prawnie – ekonomiczne i środki finansowe.

Niniejszy Program powstał w oparciu o założenia wyznaczone w Polityce Ekologicznej Państwa i składa się z następujących rozdziałów:

- **Rozdział 1.** Wprowadzenie zawiera informacje dotyczące prawnych podstaw programu ochrony środowiska, cel opracowania i zastosowaną metodykę oraz ogólną charakterystykę Powiatu Myszkowskiego.
- **Rozdział 2.** Założenia wyjściowe programu. Rozdział opisuje uwarunkowania wynikające z dokumentów bazowych, do których odnosi się Program: Polityki ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Powiatu Myszkowskiego i Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.
- **Rozdział 3.** Stan aktualny środowiska. Rozdział obejmuje opis aktualnego stanu środowiska naturalnego na terenie Powiatu Myszkowskiego w podziale na poszczególne elementy środowiska.
- **Rozdział 4.** Strategia rozwoju powiatu w aspekcie ochrony środowiska. Rozdział zawiera opis proponowanej strategii rozwoju powiatu w aspekcie ochrony środowiska z określeniem celu długoterminowego do 2015 r, wyznaczeniem celów krótkoterminowych wraz z koniecznymi do realizacji tych celów zadaniami na okres najbliższych 4 lat.

Ponadto rozdział zawiera:

1. podrozdział poświęcony zagadnieniom systemowym,
 2. podrozdział dotyczący wytycznych do sporządzania Gminnych Programów Ochrony Środowiska.
- **Rozdział 5.** Wyznaczenie priorytetów ekologicznych. W rozdziale tym opisano główne priorytety ekologiczne dla Powiatu Myszkowskiego wraz z planem operacyjnym na lata 2008-2011, który zawiera zadania środowiskowe wraz z terminem ich realizacji i sposobem ich finansowania.
 - **Rozdział 6.** Sposoby finansowania zaplanowanych przedsięwzięć. W rozdziale zamieszczono analizę finansowo-ekonomiczną Powiatu Myszkowskiego oraz mechanizmy prawno – ekonomiczne do osiągnięcia założonych celów.
 - **Rozdział 7.** Kontrola realizacja programu. Rozdział obejmuje opis mierników realizacji przyjętej polityki ekologicznej, które umożliwią monitorowanie stopnia osiągnięcia celów.

1.3 Metodyka prac nad programem

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego, podobnie jak program na szczeblu wojewódzkim został opracowany zgodnie z zasadą *otwartego planowania*, czyli w ścisłej współpracy z przedstawicielami administracji rządowej, samorządowej, instytucji naukowo – badawczych, pozarządowych organizacji ekologicznych oraz z zakładami przemysłowymi funkcjonującymi na danym terenie i lokalną społecznością.

Istotnym aspektem przygotowania programu powiatowego jest ścisła współpraca z przedstawicielami gmin, ze względu na konieczność wyznaczenia w programie powiatowym wytycznych do sporządzenia gminnych programów ochrony środowiska.

Podczas przygotowania Programu wykorzystano dokumenty udostępnione przez władze powiatowe i gminne takie jak: programy ochrony środowiska z lat ubiegłych, strategie rozwoju poszczególnych gmin, sprawozdania z realizacji programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami i in.

Program Ochrony Środowiska uchwała Rada Powiatu, a z wykonania programu należy sporządzać co 2 lata raporty, które przedstawia się Radzie Powiatu.

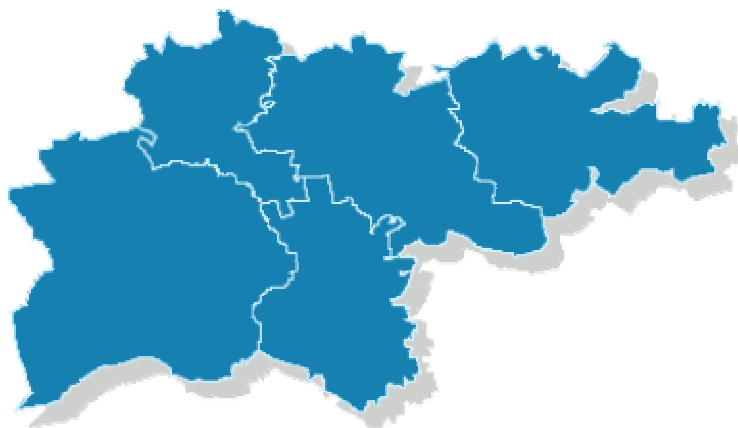
W trakcie prac nad Programem w dniu 12 Października 2007 roku w Starostwie Powiatowym w Myszkowie odbyło się **spotkanie warsztatowe**, którego głównym założeniem było przedstawienie stanu środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego w celu wyznaczenia podstawowych priorytetów ekologicznych i celów środowiskowych w zależności od potrzeb i specyfiki Powiatu (w ramach konsultacji społecznych) oraz prezentacja wstępnego projektu niniejszego Programu. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Myszkowie, przedstawiciele poszczególnych gmin Powiatu Myszkowskiego, przedstawiciele Rad Gmin i Powiatu oraz przedstawiciele: ŚODR – PZDR Myszków, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Poznań, PZD Myszków, Zakładu Wodociągów i

Kanalizacji Sp. z o.o. w Myszkowie, Nadleśnictwa Złoty Potok, PPIS Myszków, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddział Częstochowa i in.

Pierwszą część spotkania stanowiła prezentacja stanu środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego opracowana w oparciu o „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005 roku” oraz badania jakości środowiska przeprowadzone przez WIOŚ Katowice Delegatura w Częstochowie z 2006 roku” oraz prezentacja propozycji celów długoterminowych i krótkoterminowych oraz propozycja głównych priorytetów ekologicznych dla Powiatu Myszkowskiego. Po prezentacji wywiązała się dyskusja dotycząca problemów środowiskowych budzących niepokój wśród mieszkańców powiatu. Propozycje wskazane w ramach konsultacji społecznych oraz problemy zasygnalizowane przez pracowników Starostwa Powiatowego w Myszkowie uwzględniono w strategii ochrony środowiska (rozdział 4) i posłużyły one jako podstawa stworzenia katalogu celów długoterminowych i krótkoterminowych, z których następnie wybrano zadania do zrealizowania na najbliższe lata (rozdział 5.2 – Plan operacyjny na lata 2008-2011). Katalog celów długoterminowych i krótkoterminowych stanowi zadania ważne dla powiatu i jego mieszkańców, których realizacja często nie leży w kompetencji powiatu. Dzielą się one na zadania własne powiatu (W), stanowiące przedsięwzięcia finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu oraz na zadania koordynowane (K), w zakres których wchodzi zadania proekologiczne pozostałe, finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla gminnego, wojewódzkiego i centralnego.

1.4 Ogólna charakterystyka Powiatu Myszkowskiego

Powiat Myszkowski położony jest w północnej części województwa śląskiego i graniczy z powiatami: częstochowskim, zawierciańskim, będzińskim, tarnogórskim i lublinieckim. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z 2007 roku powierzchnia powiatu wynosi 47 925 ha i obejmuje gminy: Gmina i Miasto Koziegłowy (15964 ha), Miasto Myszków (7359 ha), Gmina Niegowa (8796 ha), Gmina Poraj (5706 ha), Miasto i Gmina Żarki (10100 ha).¹

Rysunek 1. Mapa Powiatu Myszkowskiego²

Powiat Myszkowski zamieszkuje 71 628 mieszkańców, w tym w gminie Myszków 32 922 mieszkańców, w gminie Niegowa 5 745, w gminie Poraj 10 510, w gminie Koziegłowy 14 265, w gminie Żarki 8 186 mieszkańców.

Powiat Myszkowski leży pomiędzy aglomeracją katowicką i częstochowską i dzięki swemu korzystnemu położeniu posiada różnorodne, korzystne powiązania komunikacyjne. Przez teren powiatu przebiega linia kolejowa relacji Katowice – Warszawa oraz droga Krajowa DK-1 Cieszyn – Gdańsk.

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno – geograficzne (J. Kondracki 1998) teren powiatu leży w obrębie podprovincji Wyżyny Śląsko – Krakowskiej. Przez środkową część powiatu przepływa rzeka Warta z rozległą doliną zwaną obniżeniem górnej Warty.

Teren powiatu charakteryzuje się ciepłym i suchym klimatem, gdzie średnia temperatura roczna wynosi około 7,5 – 8,0 °C. Ukształtowanie terenu oraz położenie geograficzne wpływają na dużą zmienność i nieregularność stanów atmosfery, co wynika ze ścierania się różnych mas powietrza. Średnioroczna suma opadów atmosferycznych wynosi od 650 do 750 mm w zależności od ukształtowania i pokrycia terenu. Czas trwania pokrywy śnieżnej dochodzi do 100 dni, a długość okresu wegetacyjnego wynosi 200 – 210 dni. Na terenie powiatu przeważają wiatry w kierunku SW, W i NW, ze średnią prędkością od 2 do 3 m/s.

Powiat Myszkowski jest powiatem o charakterze przemysłowo – rolniczym. Do podstawowych gałęzi przemysłu w powiecie należą:

- Metalowa (Myszków, Poraj);

¹ GUS, Powierzchnia i Ludność w Przekroju Terytorialnym w 2007 roku, Warszawa 2007.

² <http://wybory2006.pkw.gov.pl/>

- Obuwnicza (Myszków, Żarki, Poraj);
- Włókiennicza - tekstylia, odzież, tkaniny techniczne (Myszków, Kozięgłowy, Żarki);
- Tworzyw sztucznych (Kozięgłowy, Poraj, Żarki);
- Budowlana i papiernicza.

W gminach wiejskich powiatu dominuje przetwórstwo rolno – spożywcze oparte o własną bazę surowcową (owoce, warzywa, ziemniaki, mleko, bydło i trzoda chlewna).

W powiecie duże znaczenie ma również branża turystyczna, agroturystyczna i rekreacyjna, głównie w gminach Poraj, Niegowa, Żarki, i Kozięgłowy.

Starosta jako Organ Ochrony Środowiska

Starosta jest organem o zasadniczych z punktu widzenia realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska kompetencjach. Oprócz kompetencji do wydawania decyzji administracyjnych Starosta posiada również obowiązki o charakterze kontrolno – nadzorczym.

Poniżej przedstawiono wykaz Decyzji administracyjnych wydanych przez Starostę Myszkowskiego.

- Gospodarowanie odpadami:
 - *Decyzje na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne*
 - *Zezwolenia na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.*
 - *Pozwolenia na wytwarzanie odpadów.*
 - *Zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.*
 - *Zezwolenia na usuwanie i transport odpadów.*
 - *Zatwierdzenia „Programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi”.*
 - *Informacje na temat wytwarzanych odpadów w myśl art. 24. Ustawy o odpadach.*
- Ochrona powietrza atmosferycznego:
 - *Pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.*
 - *Zgłoszenia instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.*
- Pozwolenia wodnoprawne

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

Tabela 1 Wykaz decyzji wydanych przez Starostę Myszkowskiego z zakresu gospodarki wodnej

	Starostwo powiatowe w Myszkowie								
	99	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pozwolenia wodnoprane na pobór/ piętrzenie wód	4	9	13	10	16	9	11	6	0
Pozwolenia wodnoprane na odprowadzanie ścieków	3	1	2	16	13	16	29	21	22

- poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin i wydobywanie kopalin ze złóż

Tabela 2 Decyzje Starosty Myszkowskiego w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin i wydobywania kopalin ze złóż (stan na 30.09.2007r.)

	Starostwo Powiatowe w Myszkowie		
	2002	2003	2004
Decyzje dot. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopali	1	2	0
Decyzje zezwalające na wydobywanie kopalin ze złóż	0	1	1

2 Założenia wyjściowe programu ochrony środowiska

Założenia wyjściowe niniejszego Programu opierają się zarówno na uwarunkowaniach wynikających z polityki ekologicznej państwa określonej w dokumentach: „Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010”, „Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010”, *Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014*” jak również na uwarunkowaniach wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego”, który wyznacza cele i zadania w zakresie zrównoważonego rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Istotną dla Programu jest również „Strategia rozwoju Powiatu Myszkowskiego”, która wyznacza kierunki rozwoju samego powiatu.

Niniejszy Program ściśle odnosi się również do Programu ochrony środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego na okres 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015 (Program I) w zakresie zadań zrealizowanych oraz niemożliwych do zrealizowania w okresie obowiązywania programu.

2.1 Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa

Program ochrony środowiska na szczeblu powiatowym powinien odzwierciedlać podstawowe zasady polityki ekologicznej państwa leżące u podstaw polityki ochrony środowiska obowiązującej w Unii Europejskiej. Podstawowym celem polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, która polega na zachowaniu równowagi pomiędzy aspektami gospodarczego i społecznego rozwoju kraju a wymogami ochrony środowiska. **Zgodnie z Dokumentem „Polityka ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”** osiągnięcie wyżej postawionego celu uzależnione jest od zmiany modelu produkcji i konsumpcji, zmniejszenia materiałochłonności, wodochłonności i energochłonności gospodarki, zastosowania najlepszych dostępnych technik i dobrych praktyk gospodarowania. Aby cele polityki ekologicznej państwa mogły być realizowane konieczne jest wprowadzenie do polityk sektorowych aspektów ekologicznych we wszystkich dziedzinach gospodarowania, jak również do strategii i programów rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym.

Opracowany na szczeblu powiatowym program ochrony środowiska powinien oprócz zasady zrównoważonego rozwoju odzwierciedlać zasady, które leżą u podstaw polityki ekologicznej państwa i Unii Europejskiej. Do zasad tych należą:

- **Zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego;**
- **Zasada przezorności** nakazująca rozwiązywanie problemów natury ekologicznej w przypadku zaistnienia takiego prawdopodobieństwa;
- **Zasada uspołeczniania polityki ekologicznej** nakazująca stworzenie warunków do udziału obywateli w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju;
- **Zasada „zanieczyszczający płaci”**, która nakłada bezwzględną odpowiedzialność, również materialną, za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń dla środowiska na ich sprawcę;

- **Zasada prewencji** zakładająca, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska naturalnego musi być podejmowane na etapie planowania przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko;
- **Zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej** podczas wyboru planowanych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja polityki ekologicznej państwa wiąże się przede wszystkim z respektowaniem **zasady zrównoważonego rozwoju** oraz stosowaniem **dobrych praktyk gospodarowania** w strategiach i politykach sektorowych: w energetyce, przemyśle, transporcie, gospodarce komunalnej, budownictwie, rolnictwie, leśnictwie i turystyce.

Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007 –2010 z uwzględnienie perspektywy na lata 2011 – 2014 stanowi aktualizację „Polityki ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010” i odnosi jej cele i niezbędne działania do aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej oraz aktualnego stanu środowiska. Nadrzędnym strategicznym celem najnowszej polityki ekologicznej państwa jest:

- **zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.**

Do celów realizacyjnych celu nadrzędnego należą:

- Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska;
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody;
- Zrównoważone wykorzystywanie materiałów, wody i energii,
- Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski;
- Ochrona klimatu.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego uwzględnia podstawowe założenia polityki ekologicznej państwa zarówno w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobami przyrody jak i zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii oraz poprawy jakości powietrza środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony klimatu. Poniżej zestawiono główne założenia polityki ekologicznej państwa i odpowiadające im założenia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego 2008-2015.

1. Wzmocnienie systemu zarządzania ochrona środowiska

Polityka ekologiczna państwa	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008 -2015
1. Przegląd prawa z punktu widzenia jego zgodności z przepisami UE, jego zmiana i uproszczenie oraz koordynacja działań w tym zakresie,	Nie dotyczy*
2. Zapewnienie integracji celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej ze strategiami rozwój różnych sektorów gospodarki,	- Wprowadzenie celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu.
3. Prowadzenie edukacji ekologicznej dla zapewnienia akceptacji społecznej dla podejmowanych programów ochrony środowiska,	<ul style="list-style-type: none"> - Umożliwienie społeczeństwu udziału w procedurze wdrażania Programu ochrony Środowiska. - Zagwarantowanie dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku. - Opracowanie powiatowego programu edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju. - Wspieranie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty.
4. Zapewnienie pełniejszego wykorzystania sił rynkowych dla ochrony środowiska, likwidacji błędnych sygnałów ekonomicznych – przykładowo antyekologicznych subsydiów oraz wzmocnienia proekologicznych zachowań,	Nie dotyczy*
5. Wspieranie aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiskowego,	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty. - Wspieranie aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiska,
6. Wspieranie roli planowania przestrzennego jako instrumentu ochrony środowiska,	Nie dotyczy*

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

<p>7. Wspieranie badań naukowych dotyczących ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystywania jego zasobów,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie oraz wyposażanie w aparaturę laboratoryjną i sprzęt dydaktyczno-naukowy ekologicznych laboratoriów przyszkolnych jako centrów edukacji ekologicznej w regionie – możliwość dofinansowania z Unii Europejskiej. - Przeprowadzenie badań nad stanem świadomości ekologicznej wybranych grup mieszkańców powiatu oraz jego wpływu na podejmowanie działań w zakresie regionalnej ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Badanie prowadzone będą zwłaszcza także wśród uczniów i młodzieży pozaszkolnej,
<p>8. Wprowadzenie pełnej odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku jako elementu realizacji zasady zanieczyszczający płaci,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych,
<p>9. Rozwój systemów oceny oddziaływań w cyklu życiowym produktu oraz szacowania przepływów materiałowych jako elementów Zintegrowanej Polityki Produktowej,</p>	<p>Nie dotyczy*</p>
<p>10. Zagwarantowanie wystarczających środków finansowych na działania zapewniające realizację celów polityki ekologicznej i rozwoju instrumentów wspierających te działania,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Starostwo Powiatowe w Myszkowie wygospodaruje środki finansowe na realizację celów ochrony środowiska w miarę możliwości finansowych.
<p>11. Zainicjowanie prac dla szerszego uwzględniania w kosztach produkcji kosztów zewnętrznych,</p>	<p>Nie dotyczy*</p>

*zadania nie leżące w kompetencji ani Starosty, ani Gmin

2. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody

Polityka ekologiczna państwa	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008-2015.
1. Wzmocnienie krajowego systemu obszarów chronionych,	<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie powszechnie dostępnej bazy danych oraz sprawnego systemu informatycznego, dotyczących stanu i zmian środowiska przyrodniczego w powiecie. - Wyznaczenie nowych, cennych przyrodniczo i godnych ochrony lądowych i wodnych ekosystemów. - Objęcie ochroną prawną nowych, cennych przyrodniczo obszarów o znaczeniu regionalnym lub krajowym, a w szczególności tworzenie nowych rezerwatów, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych. - Skuteczna opieka i prawidłowe dokumentowanie istniejących pomników przyrody, a także wyznaczanie nowych tego typu obiektów zarówno wśród przyrody ożywionej, jak i nieożywionej. - Opracowanie planów ochrony dla istniejących lub projektowanych obszarów prawnie chronionych. Obejmowanie opieką rezerwatów i innych form ochrony przez lokalne grupy społeczne, organizacje pozarządowe oraz młodzież szkolną. - Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych, w tym rzadkich zespołów torfowiskowych i podmokłych łąk, jako miejsc żerowania i gniazdowania, a także przebywania podczas migracji wielu rzadkich gatunków ptaków. Tworzenie ostoi zimowych ptactwa nad rzekami i zbiornikami wodnymi. - Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia wspólnych z sąsiednimi powiatami form ochrony, zwłaszcza na terenie najcenniejszym przyrodniczo i należącym do Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego - Włączenie się władz samorządowych i środowisk proekologicznych powiatu w prace nad utworzeniem w przyszłości Jurajskiego Parku Narodowego, którego południowe fragmenty najprawdopodobniej zostaną zlokalizowane w północnym obszarze gmin Żarki i Niegowa.
2. Weryfikacja i uporządkowanie systemu obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000.	Nie dotyczy*
3. Stworzenie skutecznych mechanizmów ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych poza obszarami chronionymi	<ul style="list-style-type: none"> - Dbłość o wyznaczenie (na obszarach poszczególnych gmin) terenów lub tras podwyższonego zagrożenia dla gatunków migrujących oraz podjęcie skutecznych działań ograniczających lub likwidujących to zagrożenie. - Ciągła ochrona cieków wodnych przed zanieczyszczeniami chemiczno-biologicznymi spływającymi z pól uprawnych. Przeciwdziałanie eutrofizacji cieków i zbiorników wodnych. - Tworzenie i rozwijanie ekologicznych korytarzy umożliwiających przenikanie gatunków w głąb obszarów zurbanizowanych. Podejmowanie działań w celu synurbizacji części flory i fauny środowisk pozamiejskich, np. poprzez zakładanie nowych parków na obrzeżu miast.
4. Ochrona obszarów wodno – błotnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych, w tym rzadkich zespołów torfowiskowych i podmokłych łąk, jako miejsc żerowania i gniazdowania, a także przebywania

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

	<p>podczas migracji wielu rzadkich gatunków ptaków. Tworzenie ostoi zimowych ptactwa nad rzekami i zbiornikami wodnymi.</p>
<p>5. Odtworzenie zniszczonych ekosystemów i siedlisk, odbudowa zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie i rozwijanie ekologicznych korytarzy umożliwiających przenikanie gatunków w głąb obszarów zurbanizowanych. Podejmowanie działań w celu synurbizacji części flory i fauny środowisk pozamiejskich, np. poprzez zakładanie nowych parków na obrzeżu miast. - Tworzenie i poszerzanie specjalnych stref adaptacji zwierząt do warunków miejskich zlokalizowanych głównie w suburbium i w dzielnicach podmiejskich. - Rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich i wiejskich. Promowanie idei tworzenia parków ekologicznych (zwłaszcza zakładanych na terenie już istniejących lecz ubogich przyrodniczo parków miejskich). - Przeciwdziałanie wiosennemu wypalaniu traw i zespołów szuwarowych, niszczącemu siedliska występowania i lęgu ptaków wodnych oraz wielu innych gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych oraz przyczyniającemu się do zmniejszenia różnorodności biologicznej w ekosystemach. - Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągle zwiększanie ich udziału w środowiskach antropogenicznie zmienionych. - Wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych. - Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego.
<p>6. Wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej zarówno in situ i ex situ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągle zwiększanie ich udziału w środowiskach antropogenicznie zmienionych. - Przeciwdziałanie wiosennemu wypalaniu traw i zespołów szuwarowych, niszczącemu siedliska występowania i lęgu ptaków wodnych oraz wielu innych gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych oraz przyczyniającemu się do zmniejszenia różnorodności biologicznej w ekosystemach. - Podnoszenie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych poprzez ograniczenie lub całkowite zaniechanie prowadzenia w nich zabiegów pielęgnacyjnych takich jak wycinanie martwych i usuwanie powalonych drzew, pni i gałęzi, wycinanie zarośli i karczowanie.
<p>7. Kontynuacja prac zmierzających do wzrostu lesistości kraju (docelowo do 30 % pow. Kraju).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie zalesień na gruntach porolnych trwale wyłączonych z produkcji rolnej, siedliskach odłogowanych, a także w zdegenerowanych fragmentach leśnych, a także przywracanie istniejącym kompleksom leśnym, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych, ich naturalnego składu gatunkowego. - Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego. - Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągle zwiększanie ich udziału w

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

	środowiskach antropogenicznie zmienionych.
8. Wspieranie rozwoju wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych. - Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego.
9. Kontynuacja prac przy rekultywacji gruntów zdegradowanych.	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie zalesień na gruntach porolnych trwale wyłączonych z produkcji rolnej, siedliskach odłogowanych, a także w zdegenerowanych fragmentach leśnych, a także przywracanie istniejącym kompleksom leśnym, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych, ich naturalnego składu gatunkowego. - Opracowanie kompleksowego programu rewitalizacji terenów zdegradowanych, w tym zespołu zieleni miejskiej (urbicenoz) - możliwość dofinansowania przez Unię Europejską. - Prowadzenie rekultywacji i przywrócenie funkcji przyrodniczej terenom i gruntom zdegradowanym. - Zagospodarowanie terenów nieużytków i odłogów głównie przez zalesianie. - Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
10. Wspieranie programów rolniczych zapewniających zrównoważone korzystanie z gleb (rolnictwo ekologiczne i zrównoważone, programy rolnośrodowiskowe).	<ul style="list-style-type: none"> - Wspierania rolnictwa ekologicznego, powstawanie gospodarstw agroturystycznych. - Wspieranie dobrych praktyk rolniczych.
11. Poszukiwanie substytutów zasobów nieodnawialnych i wspieranie ich stosowania w gospodarce.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie. - Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie.
12. Wzrost racjonalności wykorzystania zasobów kopalin	<ul style="list-style-type: none"> - Racjonalne korzystanie z zasobów kopalin
13. Wzmocnienie bezpieczeństwa biologicznego w odniesieniu do genetycznie modyfikowanych organizmów.	Nie dotyczy*

*zadania nie leżące w kompetencji ani Starosty, ani Gmin

3. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii.

Polityka ekologiczna państwa	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008-2015
1. Wdrożenie zasady decouplingu – rozdzielenia zależności presji środowiskowej od rozwoju gospodarczego (zapewnienie, że szybki rozwój gospodarczy nie będzie powodował wzrostu wielkości ładunku zanieczyszczeń doprowadzanego do środowiska).	Nie dotyczy*
2. Zaoszczędzenie 9% energii finalnej w ciągu 9 lat, do roku 2017.	- Wprowadzanie technologii małoodpadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.
3. Wprowadzenie wskaźników zużycia surowców, wody i energii na jednostkę produktu w poszczególnych sektorach gospodarki.	Nie dotyczy*
4. Stworzenie mechanizmów ułatwiających wykorzystanie prostych rezerw energetycznych przez ograniczenie strat i wprowadzenie materiałów i technologii energooszczędnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Wprowadzanie technologii małoodpadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.
5. Wspieranie programów efektywnego wykorzystania wody w przemyśle, w tym zamkniętych jej obiegów.	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie wykorzystania dla potrzeb przemysłowych wód podziemnych dobrej. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Wprowadzanie technologii małoodpadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.
6. Osiągnięcie 7,5 % udziału energii wytworzonej z źródeł odnawialnych zarówno w bilansie zużycia energii pierwotnej w 2010 r., jak i takiego samego udziału tych	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie.

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

źródeł w produkcji energii elektrycznej.	
7. Uzyskanie 5,75 udziału biokomponentów w zużyciu paliw płynnych w transporcie w 2010r.	- Promocja stosowania biopaliw w transporcie.
8. Opracowanie i wdrożenie planów gospodarowania wodami na obszarach wydzielonych dorzeczy oraz programów działań dla osiągnięcia dobrego stanu wód w 2015r.	Nie dotyczy*
9. Opracowanie i wdrożenie planów ochrony przeciwpowodziowej oraz zapobieganiu skutkom suszy.	- Udział przy opracowywaniu programu ochrony przed powodzią w obszarze zlewni rzeki Warty.

*zadania nie leżące w kompetencji ani Starosty, ani Gmin

4. Dalsza poprawa jakości powietrza i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski.

Polityka ekologiczna państwa	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008 -2015
I. JAKOŚĆ WÓD	
12. Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód przez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.	<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym.
13. Zakończenie programu budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 15 000RLM .	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej. - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.
14. Zakończenie budowy oczyszczalni ścieków w zakładach sektora rolno – spożywczego.	<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.
II. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	
1. Wspieranie działań mających na celu ograniczenie uciążliwości hałasu.	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie hałasu poprzez zastosowanie ekranów akustycznych oraz pasów zieleni wzdłuż uciążliwych odcinków dróg. - Monitorowanie poziomu hałasu w jednostkach gospodarczych - Budowa systemu tras rowerowych w mieście. - Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
III. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	
1. Optymalizacja potrzeb transportowych i ograniczenie emisji ze środków transportu jako elementu poprawy jakości powietrza na terenach zurbanizowanych.	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych. - Budowa i organizacji tras rowerowych. - Modernizacja układu komunikacyjnego na terenie Powiatu w celu upłynnienia ruchu samochodowego. - Promocja korzystania z publicznych środków transportu.

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

<p>2. Realizacja programów ograniczenia wielkości emisji do powietrza ze źródeł przemysłowych i komunalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych. - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Promocja rozwoju branż przemysłu nie powodujących pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego o zaawansowanych technologiach. - Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw. - Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych. - Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
<p>3. Ograniczenie emisji z dużych źródeł spalania energetycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw. - Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych. - Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
IV. GOSPODARKA ODPADAMI	
<p>1. Wspieranie działań mających na celu unikanie wytwarzania odpadów i zapewniających bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwianie.</p>	<p>Szczegółowa analiza przedmiotowej kwestii zostanie przedstawiona w planie gospodarki odpadami.</p>
<p>2. Podniesienie poziomu odzysku odpadów komunalnych do 10% w 2010 roku.</p>	<p>Szczegółowa analiza przedmiotowej kwestii zostanie przedstawiona w planie gospodarki odpadami.</p>
V. POWAŻNE AWARIE	
<p>1. Zapobieganie ryzyku powstania poważnych awarii przemysłowych oraz wzmocnienie kontroli nad instalacjami stwarzającymi takie ryzyko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii. - Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa. - Przygotowanie planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii. - Prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych w zakresie zapobiegania poważnych awarii.
VI. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM NIEJONIZUJĄCYM	
<p>1. Ochrona ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem. - Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska. - Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa.

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

2. Prowadzenie skutecznego nadzoru nad wykorzystaniem źródeł promieniowania jonizującego.	- Określenie aktualnego poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego w miejscach jego potencjalnego oddziaływania i ograniczenie jego emisji.
---	--

*zadania nie leżące w kompetencji ani Starosty, ani Gmin

3. Ochrona klimatu

Polityka ekologiczna państwa	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008 -2015
1. Spełnienie wymagań Protokołu z Kioto.	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery. - Kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa. - Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii. - Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.
2. Wykorzystanie lasów jako pochłaniaczy gazów cieplarnianych.	- Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.
3. Dalsza redukcja emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów gospodarki, wspieranie programów w tym zakresie.	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa. - Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery. - Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii. - Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.
4. Wspieranie programów zwiększających ilość wiązanego węgla.	- Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.
5. Podjęcie działań instytucjonalnych pozwalających na korzystanie z mechanizmów elastyczności Protokołu z Kioto.	Nie dotyczy*
6. Rozpoczęcie analiz dotyczących potrzeb i możliwości na wdrażania działań adaptacyjnych w sektorach szczególnie wrażliwych na skutki zmiany klimatu.	Nie dotyczy*

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

7. Stworzenie warunków instytucjonalnych pozwalających na aktywne współtworzenie wspólnotowej polityki klimatycznej, w tym przyjęcia zobowiązań na okres po roku 2012.	Nie dotyczy*
--	--------------

*zadania nie leżące w kompetencji ani Starosty, ani Gmin

Polityka ekologiczna państwa precyzuje najważniejsze limity krajowe związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą stanu środowiska. Polityka ekologiczna państwa nie precyzuje limitów regionalnych, ze względu na brak dostatecznych podstaw planistycznych. Cytowane poniżej limity należy traktować jako wielkości orientacyjne, przeznaczone do porównań międzyregionalnych, do porównań tempa realizacji celów polityki ekologicznej poszczególnych powiatów z tempem realizacji tej polityki na szczeblu państwa.

Zestawienie limitów krajowych w zakresie poprawy stanu środowiska

Polityka ekologiczna państwa (limity krajowe)	Program Ochrony Środowiska Powiatu Myszkowskiego na lata 2008 -2015
Do 2010 r. działania mające na celu racjonalne wykorzystanie wody powinny przynieść w skali kraju zmniejszenie jednostkowego zużycia wody do celów przemysłowych, w stosunku do 1990 roku – o 50 %, surowców ze źródeł pierwotnych o 40 %.	<ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie monitoringu ujęć wody i zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie projektu modelowania pracy sieci. - Ograniczenie wykorzystania dla potrzeb przemysłowych wód podziemnych dobrej jakości. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Wprowadzanie technologii małodopadowych, wodoszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.
Pełna likwidacja zrzutów ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych. - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej. - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków. - Budowa kanalizacji deszczowej i rozdział kanalizacji ogólnospławnej.
Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych, w stosunku do 1990 r. , z przemysłu o 50 %, z gospodarki komunalnej (z miast i osiedli wiejskich) o 30 % i ze spływu powierzchniowego o 30 %.	<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. - Budowa kanalizacji deszczowej i rozdział kanalizacji ogólnospławnej.
Do końca 2005 roku wycofać z użytkowania etylinę i przejść wyłącznie na stosowanie benzyny	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

<p>bezołowiowej.</p> <p>Ograniczenie emisji pyłów o 75 %, dwutlenku siarki o 56 %, tlenków azotu o 31 %, niemetanowych lotnych związków organicznych o 4 % i amoniaku o 8 % w stosunku do 1990 roku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie Programu Ograniczenia niskiej emisji na terenie Powiatu. - Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych. - Usprawnienie systemu kontroli przestrzegania przepisów dot. Ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza. - Promocja rozwoju branż przemysłu nie powodujących pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego o zaawansowanych technologiach. - Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw. - Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych. - Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
<p>Dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 roku.</p> <p>Odzyskanie i powtórne wykorzystanie co najmniej 50 % papieru i szkła z odpadów komunalnych.</p>	<p>Szczegółowa analiza przedmiotowej kwestii zostanie przedstawiona w planie gospodarki odpadami.</p>

2.2 Uwarunkowania wynikające z programu ochrony środowiska województwa śląskiego

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego został opracowany na bazie i ścisłym związku z zapisami „Polityki Ekologicznej Państwa” więc nadrzędny cel obu dokumentów jest zbieżny i można go ograniczyć do następującego sformułowania:

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego jest:

„Rozwój województwa, w którym możliwy jest postęp ekonomiczny i społeczny w harmonii z wymogami ochrony środowiska”³

Ponadto Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego precyzuje cele długoterminowe dla głównych sektorów gospodarczych województwa, które należy uwzględnić przy precyzowaniu celów na szczeblu powiatowym. Cele te muszą być odpowiednio zmodyfikowane w zależności od specyfiki powiatu.

³ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015.

Polityka Ekologiczna Państwa zakłada ścisłą integrację polityki ekologicznej z politykami sektorowymi w innych dziedzinach, co ściśle wiąże się z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasady ochrony środowiska powinny zostać uwzględnione w politykach, programach i strategiach działań w takich sferach gospodarki jak energetyka, rolnictwo, przemysł, transport, gospodarka komunalna, budownictwo i leśnictwo. Dla poszczególnych dziedzin rozwoju województwa sformułowano cele główne zintegrowane z celami środowiskowymi w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Wybrane cele długoterminowe w zagadnieniach sektorowych Województwa Śląskiego z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska istotne dla Powiatu Myszkowskiego:

- **System transportowy:**

Cel główny: Poprawa dostępności transportowej województwa poprzez optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury, jak również poprzez modernizację i rozbudowę urządzeń i tras komunikacyjnych oraz poprawę zarządzania systemem.

Cel środowiskowy: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i emisji hałasu.

- **Przemysł:**

Cel główny: Restrukturyzacja istniejących zakładów przemysłowych i rozwój nowoczesnych innowacyjnych sektorów przemysłowych na ściśle wyznaczonych terenach, przy spełnieniu wymogów UE w zakresie emisji zanieczyszczeń.

Cel środowiskowy: Zwiększona aktywność zakładów przemysłowych w zakresie ochrony środowiska poprzez, nie tylko naprawę szkód i spełnianie wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale przede wszystkim poprzez zapobieganie powstawaniu szkód w środowisku (zasada prewencji).

- **Rolnictwo i rozwój terenów wiejskich**

Cel główny: Dostosowanie struktur obszarów wiejskich do wymogów UE z uwzględnieniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej.

Cel środowiskowy: Minimalizacja wpływu gospodarki rolnej na środowisko i rozwój infrastruktury ochrony środowiska obszarów wiejskich poprzez wprowadzenie zasady dobrej praktyki rolnej, stosowanie naturalnych metod produkcji (rolnictwo ekologiczne).

- **Turystyka i rekreacja**

Cel główny: Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez wykorzystanie jego atutów przyrodniczych i kulturowych przy pełnej ich ochronie i rozwój komfortowego zaplecza turystycznego i rekreacyjnego zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Cel środowiskowy: Wspieranie turystyki przyjaznej środowisku, turystyki pieszej i rowerowej; rozwój agroturystyki.

• **Rozwój terenów miejskich:**

Cel główny: Podniesienie jakości życia mieszkańców miast, poprawa estetyki obszarów zurbanizowanych poprzez przebudowę starych zdegradowanych dzielnic i rewitalizację terenów przemysłowych.

Cel środowiskowy: Zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju miast, między innymi rozwój gospodarki komunalnej i usług o podwyższonym standardzie, jak również ochrona walorów przyrodniczo – krajobrazowych.

2.3 Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Powiatu Myszkowskiego w zakresie ochrony środowiska.

Strategia Rozwoju Powiatu Myszkowskiego wyznacza cele i kierunki rozwoju Powiatu w horyzoncie długoterminowym do 2015 roku. Dokument ten wyznacza priorytety, porządkuje działania i zmierza do koncentracji zasobów i energii na najważniejszych problemach rozwojowych terenu powiatu. Strategia rozwoju powiatu precyzyjnie trzy generalne cele strategiczne: społeczny, gospodarczy i środowiskowy.:

Cel strategiczny nr 1(C1):

Osiągnięcie wysokiej atrakcyjności Powiatu Myszkowskiego jako miejsca zamieszkania

Cel strategiczny nr 2 (C2):

Wielofunkcyjny rozwój ekonomiczny Powiatu Myszkowskiego wykorzystujący zasoby obszaru powiatu

Z punktu widzenia niniejszego opracowania najbardziej istotnym jest cel strategiczny nr 3 (C3). Poniżej zestawiono cele szczegółowe założone w „Strategii...” w zakresie ochrony środowiska.

Cel strategiczny nr 3(C3):

Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego

Cele szczegółowe:

1. Harmonia przestrzeni i estetyka obszaru:
 - Opracowanie i wdrożenie zasad gospodarowania przestrzenią
 - Zorganizowanie systemu wymiany informacji o planach zagospodarowania przestrzennego w gminach Powiatu;

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

- Organizowanie i rozwój konkursów promujących estetykę zagospodarowania terenu
- Wzbogacenie krajobrazu formami małej architektury oraz zielenią urządzoną
- Rozdzielenie wyspecjalizowanych funkcji pomiędzy gminami Powiatu np.:
 - ✓ Rozwój jarmarku z Żarkach
 - ✓ Rozwój instytucji otoczenia biznesu w Myszkowie
 - ✓ Rozwój usług wyższego rzędu w Myszkowie
 - ✓ Rozwój instytucji otoczenia rolnictwa w Koziegłowach

2. Ułatwienie i egzekwowanie zachowań proekologicznych:

- opracowanie koncepcji
 - ✓ gospodarki ściekami
 - ✓ utylizacji odpadów
 - ✓ skupu surowców wtórnych
 - ✓ ograniczania niskiej emisji
- powiatowa koordynacja gospodarki wodno- ściekowej (przy uwzględnieniu istniejących gminnych koncepcji)
- budowa oczyszczalni ścieków (montaż środków, decyzja lokalizacyjna);
- intensyfikacja systemu kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska

3 Stan środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego

Stan środowiska na terenie Powiatu Myszkowskiego został określony na podstawie dokumentu: „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005 roku” informacje o jakości środowiska na terenie województwa śląskiego przygotowane w oparciu o wyniki badań i kontroli przeprowadzone w 2005 rok oraz wyniki badań przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Częstochowie w 2006 roku. Badania stanu środowiska prowadzone są od wielu lat i uwzględniają różnorodne komponenty środowiska.

Podstawa prawna: (Akty prawne do których odnosi się raport – aktualne w 2005 roku)

Powietrze

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798),
- rozporządzenie MŚ z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz margines tolerancji (Dz. U. Nr 87, poz. 796),
- rozporządzenie MŚ z dnia 26 listopada 2002 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. Nr 204, poz. 1727)
- rozporządzenie MŚ z dnia 5 grudnia 2002 roku w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12)

Wody powierzchniowe

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229),
- rozporządzenie MŚ z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz.1455),
- rozporządzenie MŚ z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728),
- projekt rozporządzenia w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- projekt rozporządzenia MŚ w sprawie klasyfikacji wód, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych,

Wody podziemne

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229),
- projekt rozporządzenia MŚ w sprawie klasyfikacji wód, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych,

Hałas

- rozporządzenie MŚNiL z dnia 13 maja 1998 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu (Dz. U. Nr 66, poz. 436),
- rozporządzenie MŚ z dnia 9 stycznia 2002 r. w sprawie wartości progowych poziomów hałasu (Dz.U. Nr 8, poz. 81)

3.1 Powietrze atmosferyczne

3.1.1 Wstęp ⁴

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ze względu na przenoszenie zanieczyszczeń wraz z masami powietrza mogą rozprzestrzeniać się duże odległości, a degradacja aerosfery zawsze skutkuje degradacją hydrosfery i litosfery.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest działalność antropogeniczna, a w szczególności wytwarzanie energii oparte na paliwach konwencjonalnych (węgiel, ropa naftowa), przemysł metalurgiczny (szczególnie żelaza) górnictwo naftowe i przerób ropy, transport samochodowy, przemysł chemiczny a także rolnictwo i hodowla. Zagrożenie środowiska ze strony źródeł antropogenicznych wynika głównie z ich oddziaływania na niewielkich obszarach, ale gęsto zaludnionych. Oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze pociąga za sobą negatywne skutki zarówno o zasięgu globalnym jak i regionalnym. Jednym ze skutków globalnych antropopresji jest degradacja warstwy ozonowej co ma wpływ na globalne zmiany w klimacie. Na globalne ocieplenie klimatu wpływ ma emisja do atmosfery tzw. gazów cieplarnianych, do których zalicza się CO₂, metan, ozon troposferyczny, podtlenek azotu i freony, których głównym źródłem w powietrzu jest spalanie paliw kopalnych, masowy wyrąb lasów, hodowla bydła, górnictwo oraz stosowanie i wytwarzanie freonów i halonów. Natomiast w skali regionalnej antropopresja powoduje kwaśne opady atmosferyczne spowodowane emisją do atmosfery substancji kwasotwórczych (tlenki azotu i tlenki siarki, azotu). Zjawisko kwaśnych opadów atmosferycznych powoduje ogromne szkody w leśnictwie (szkodzą zwłaszcza lasom iglastym), niszczy korzenie roślin jak również zmniejsza ilość organizmów żyjących w jeziorach.

Działanie pyłów na środowisko ma charakter pośredni i bezpośredni. Bezpośrednie działanie uzależnione jest głównie od rozmiarów pyłów. Najdrobniejsze frakcje (5 µm) wnikają do wnętrza organizmów żywych poprzez drogi oddechowe i

⁴ Ekologia. Jej związki z różnymi dziedzinami wiedzy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Łódź 1997.

utrudniają wymianę gazową. Natomiast działanie pośrednie odbywa się poprzez chemiczną degradację gleb powodując zakłócenia pomiędzy poszczególnymi składnikami gleby (wapniem a magnezem) lub alkalizację gleby. Pyły zawierające metale ciężkie są największym zagrożeniem, gdyż wprowadzane w obiegi biochemiczne i łańcuchy pokarmowe działają destrukcyjnie na organizmy żywe.

Również działanie gazów może oddziaływać na środowisko w sposób bezpośredni i pośredni. Bezpośrednie działanie zanieczyszczeń gazowych powoduje, poprzez wnikanie do organizmów, zatrucia lub poparzenia. Pośrednio zanieczyszczenia gazowe wpływają na biosferę poprzez zmianę składu chemicznego gleb i wód, do których zanieczyszczenia dostają się z atmosfery. Do gazów szczególnie szkodliwych dla środowiska należy dwutlenek siarki, który dostając się do organizmu hydrolizuje na kwas siarkowy i prowadzi do uszkodzenia tkanek. Szczególne zagrożenie dla organizmów roślinnych wynika z obecności w powietrzu dwutlenku azotu, który może być pobierany przez nie wraz z powietrzem, a następnie ulegać przemianom do toksycznych azotanów i azotynów.

3.1.2 Stan powietrza atmosferycznego na terenie powiatu

Stan jakości powietrza atmosferycznego został określony w oparciu o dwa źródła:

- „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005” (zwany dalej Raportem).
- badania wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Częstochowie przeprowadzone w 2006 roku.

Analiza powietrza na terenie Powiatu Myszkowskiego w oparciu o „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005”

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie Powiatu Myszkowskiego zgodnie z dokumentem „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005” (zwany dalej Raportem) została określona w odniesieniu do obowiązujących w 2005 roku poziomów substancji zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. Nr 87/2002, poz. 796) oraz Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87/2002, poz. 798). Ocena jakości powietrza została określona w ramach państwowego monitoringu środowiska przy zastosowaniu różnorodnych metod pomiarowych. W Raporcie wykorzystano wyniki pomiarów Wojewódzkiego Inspektoratu Środowiska, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej oraz instytutów naukowo – badawczych.

Zgodnie z Raportem rodzaje i ilości podstawowych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza zależy głównie od rodzaju i ilości spalanych paliw. Głównym źródłem emisji metanu w przemyśle jest górnictwo i kopalnictwo, emisja tlenków azotu wynika głównie z działalności przemysłowej i transportu. Natomiast głównymi źródłami emisji dwutlenku siarki i dwutlenku węgla są elektrownie, elektrociepłownie i kotłownie komunalne.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych w Powiecie Myszkowskim ze źródeł punktowych w 2005 roku nie przekraczała 150 Mg, natomiast emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem zawarła się pomiędzy 10 000 a 100 000 Mg.

Ocena jakości powietrza przedstawia klasyfikację w otarciu dwa kryteria – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu oraz dopuszczalny poziom powiększony o margines tolerancji zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji obowiązujących w 2005 roku. [Dz. U. Nr 87, poz. 796]. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu z dnia 6 czerwca 2002 roku [Dz. U. Nr 87, poz. 798], roczne oceny dokonywane są w uwzględnieniu dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę roślin (dla substancji: tlenki azotu, dwutlenek siarki i ozon) i dla ochrony zdrowia ludzi (dla substancji: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, ozon, pył zawieszony PM 10 i tlenek węgla). Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono dopuszczalne poziomy, górne i dolne progi oszacowania oraz dopuszczalne częstotliwości ich przekraczania z wyżej cytowanego rozporządzenia.

Tabela 3. Wartości kryterialne dla klasyfikacji stref dla terenu kraju – ochrona zdrowia i ochrona roślin

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników	Dopuszczalny poziom w powietrzu [$\mu\text{m}/\text{m}^3$]	Wartość marginesu tolerancji w 2005 roku [$\mu\text{m}/\text{m}^3$]	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji w 2005 roku	Dopuszczalna częstota przekraczania dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi					
Benzen	Rok kalendarzowy	5	5	10	-
Dwutlenek azotu	1 godzina	200	50	250	18 razy
	Rok kalendarzowy	40	10	50	-
Dwutlenek siarki	1 godzina	350	0	350	24 razy
	24 godziny	125	0	125	3 razy
Ołów	Rok kalendarzowy	0,5	0	0,5	-
Ozon	8 godzin	120	0	120	25 dni*
Pył zawieszony PM 10	24 godziny	50	0	50	35 razy
	Rok kalendarzowy	40	0	40	-
Tlenek węgla	8 godzin	10 000	0	10000	0
Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin					
Tlenek azotu**	Rok kalendarzowy	30			
Dwutlenek siarki	Rok kalendarzowy	20			

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

Ozon***	Okres wegetacyjny 1.V – 31.VII	24 000 $\mu\text{m}^3\text{h}$ 31.12.09			
---------	--------------------------------------	---	--	--	--

*liczba dni z przekroczeniami dopuszczanego w roku kalendarzowym, uśredniona w ciągu ostatnich 3 lat

**suma tlenków azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu

***parametr AOT40, obliczony na odstawie stężeń 1 – godz. Dla okresu maj - lipiec

Powiat Myszkowski w ocenie stanu powietrza atmosferycznego określony jest jako strefa o kodzie 4.24.33.08 o powierzchni 479 km² i zamieszkała przez 72 tys. Osób.

Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla Powiatu Myszkowskiego z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Strefa	Ochrona zdrowia ludzkiego							Ochrona roślin		
	benzen	NO ₂	SO ₂	Pb	O ₃	CO	Pył	NO _x	SO ₂	O ₃
Powiat Myszkowski	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

*Źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2005 roku

Łączna klasa strefy – Powiatu Myszkowskiego zarówno w celu ochrony zdrowia jak i ochrony roślin stanowi klasę A (poziomy stężeń zanieczyszczeń nie przekroczyły wartości dopuszczalnej), co pociąga za sobą brak konieczności prowadzenia jakichkolwiek działań naprawczych, a jedynie wymaga utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

Na terenie Powiatu Myszkowskiego nie występują stacje, na których prowadzony byłby pomiar automatyczny. Stan jakości powietrza atmosferycznego obrazują wyniki pomiarów pasywnych na dwóch stacjach: w Cynkowie, gm. Koziegłowy i Niegowie.

Poniżej zestawiono wyniki pomiarów pasywnych dwutlenku siarki i dwutlenku azotu otrzymane na stacji Cynków gm. Koziegłowy i stacji Niegowa w 2005 roku.

Tabela 5. Wartości średniorocznych stężeń podstawowych substancji zanieczyszczających powietrze w 2005 roku.

Substancje zanieczyszczające	Wartość średniego stężenia na stacji		Wartość dopuszczalna
	Cynków	Niegowa	
Dwutlenek siarki	19	18,6	20 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Dwutlenek azotu	16,7	13,3	30 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

*Źródło: Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2003.

W 2005 roku pomiary pyłu zawieszonego PM10 wykazały, iż 90,1 procentyl 24 godzinnych stężeń wynosił między 50 a 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Analiza powietrza atmosferycznego w oparciu o badania wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Delegatura w Częstochowie przeprowadzone w 2006 roku

WIOŚ Delegatura w Częstochowie przeprowadził w 2006 roku badania czystości powietrza:

- mobilnym ambulansem imisji AJ-10 na terenie miasta Myszków na stanowisku przy ul. Wyszyńskiego 9 na terenie przepompowni wody. Badania zostały przeprowadzone w okresie od 22 lutego do 7 marca i od 4 do 20 września 2006 roku i obejmowały następujące zanieczyszczenia: pył zawieszony o frakcjach do 10 μm , dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i ozon.
- pomiary w 4 punktach tlenków azotu i dwutlenku siarki metodą pasywną.

Pomiary ambulansem nie wykazały przekroczeń badanych substancji poza ustalone prawem normy. Wykryto jedynie tendencję do przekroczenia dobowego stężenia pyłu.

Pomiary tlenków azotu i dwutlenku siarki metodą pasywną wykazały brak przekroczeń wartości dopuszczalnych wg. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. – Załącznik nr 1 (Dz.U. Nr 87, poz.796) – kryterium ze względu na ochronę roślin.

Poniżej zestawiono wyniki tych pomiarów:

Tabela 6 Stężenie roczne SO₂ i NO_x w 2006 roku

Punkt pomiarowy	Stężenie roczne SO₂ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Stężenie roczne NO_x $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Cynków, ul. Graniczna 12 Gmina Koziegłowy	18,4	20,1
Niegowa Gmina Niegowa	15,6	18,1
Będusze Gmina M. Myszków	18,0	17,5
Jastrząb k/Poraj Gmina Poraj	16,4	16,5
Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu w 2006 r. (rok kalendarzowy)	20	30

Powiat Myszkowski podobnie jak w roku 2005 został sklasyfikowany jako strefa, w której w której obowiązują dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin. Powiat Myszkowski został zaliczony do strefy klasy A według kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin, co świadczy o dobrym stanie jakości powietrza i wskazuje na potrzebę dalszego utrzymania stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na tym samym lub lepszym poziomie.

Podsumowanie

Analizując wyniki badań przeprowadzonych w latach 2005 i 2006 na stacjach Cynków i Niegowa, stwierdza się, iż stężenie roczne SO₂ w obu punktach pomiarowych zmniejszyło się natomiast wzrosło roczne stężenie NO_x. Wzrost

stężenia NO_x nie spowodował jednak przekroczenia poziomu dopuszczalnego tej substancji w powietrzu i Powiat Myszkowski nadal pozostaje w strefie klasy A w kategoriach ochrony zdrowia i roślin

Źródła zanieczyszczeń

Do podstawowych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się:

- Przemysł i energetyka (emisja wysoka)
- Gospodarka komunalna (emisja niska)
- Źródła liniowe – komunikacyjne (emisja komunikacyjna)

Emisja wysoka

Na stan powietrza atmosferycznego wpływa przede wszystkim stopień uprzemysłowienia regionu, wielkość emisji ze wszystkich źródeł, jak również warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Podstawowymi substancjami zanieczyszczającymi powietrze atmosferyczne w powiecie są pył, którego źródłem jest energetyka przemysłowa i technologie przemysłowe, dwutlenek azotu (transport, komunikacja i energetyka zawodowa) oraz dwutlenek siarki (energetyka zawodowa i sektor komunalno – bytowy).

Teren Powiatu Myszkowskiego zaliczany jest do tzw. Myszkowsko – Zawierciańskiego Okręgu Przemysłowego. Do niedawna istotną rolę w rozwoju gospodarki powiatu ograły takie gałęzie przemysłu jak: włókiennictwo, przemysł papierniczy, odlewniczy, emalierski. W ostatnich latach zauważono tendencje rozwoju głównie handlu detalicznego, przemysłu obuwniczego i wyrobów skórzanych, produkcji wody mineralnej i napojów i produkcji choinek.

Do głównych zakładów produkcyjnych zanieczyszczających powietrze atmosferyczne w Powiecie Myszkowskim należą,::

- Fabryka Naczyń Emaliowanych „Światowit ul. Partyzantów 4, 42-300 Myszków,
- Myszkowskie Zakłady Przemysłu Papierniczego, ul. Pulaskiego 6, 42-300 Myszków,
- Fortum Częstochowa S.A. ul. Osińska Góra 2/6, 42-300 Myszków,
- Zakład Odlewniczy „Mystal” ul. Partyzantów 21, 42-300 Myszków,
- SOKPOL Sp. z o.o., ul. Kościuszki 8, 42-300 Myszków,
- ZWiK Sp. z o.o. ul. Okrzei 140, 42-300 Myszków,
- Jurajska Spółdzielnia Pracy, ul. Słowackiego 88, 42-300 Myszków,
- Gospodarstwo Rolne Machurowie s.c., ul. Folwarczna 1, 42-300 Myszków,
- PPHU „VIG” Sp. z o.o. Oddział: ZPOP w Myszkowie, ul. Partyzantów 4, 42-300 Myszków,
- PPH „KRISBUT-NET” Krzysztof Czyż, ul. Kopernika 12, 42-310 Żarki,
- AGROFERM, Zawada 41, 42-310 Żarki,
- Z.P.U „Chemeks” ul. Armi Krajowej 43, 42-360 Poraj,
- „JAWA” Sp z.o.o. ul. 3-go Maja 128, 42-360 Poraj,
- ZŁOMREX S.A., ul. Zielona 26, 42-360 Poraj,

- Zakład Odlewniczy Metali Nieżelaznych "PRESS", ul. Akacyjowa 18, 42-350 Koziegłowy - Lgota Nadwarcie,
- SONA Sp. z o.o., ul. Myszkowska 25 Koziegłówki, 42-350 Koziegłowy,
- WOMIR-SPA Sp. z o.o., Rzeniszów, ul. Spółdzielcza 77, 42-350 Koziegłowy "Józan" Ubojnia Zwierząt Rzeźnych A. i J. Kaczorowscy, ul. Zielona 21 42-350 Rzeniszów.

Niska emisja

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w Powiecie Myszkowskim jest emisja niska z lokalnych źródeł grzewczych – odbiorców budownictwa mieszkaniowego i sektora usług. Potrzeby ciepłe dla tych odbiorców oszacowano na ok. 260 MW. System ciepłowniczy rozbudowany jest tylko na terenie Myszkowa i pokrywa 10 % potrzeb ciepłych powiatu.

Dostęp do systemu gazowniczego teoretycznie posiadają wszystkie gminy powiatu Myszkowskiego z wyjątkiem Gminy Niegowa. System rozbudowy tego systemu w poszczególnych gminach jest różny i zależy głównie od stopnia zagęszczenia zabudowy. Najbardziej rozbudowaną sieć gazowniczą posiada gmina miejska Myszków oraz część miejska gminy Żarki i Koziegłowy. Łączna długość czynnej, rozdzielczej sieci gazowej na terenie powiatu wynosi ok. 265 km. Gaz jest jednak nośnikiem energii stosowanym w niewielkim stopniu przez odbiorców indywidualnych ze względu na jego wysoką cenę i utrudniony dostęp. Głównym paliwem stosowanym przez mieszkańców powiatu jest węgiel kamienny i koks. Często są to paliwa o niskiej jakości asortymentów węgla, w tym również mułów węglowych. Nierzadko mieszkańcy w swoich przydomowych kotłach spalają różnego rodzaju materiały odpadowe. Podstawowym problemem w tego typu procederach jest spalanie odpadów poprodukcyjnych z przemysłu obuwniczego, co powoduje emisję szeregu substancji toksycznych, głównie pochodzenia organicznego.

Szacuje się, iż ok. 10% mieszkańców korzysta z gazu dla pokrycia potrzeb ciepłych, ok. 5 % do tego celu spala olej opałowy i gaz płynny a 75% mieszkańców korzysta z paliwa stałego głównie węgla i koksu.

Większość gmin Powiatu Myszkowskiego prowadzi działania ukierunkowane na ograniczenie niskiej emisji realizując zadania z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą stolarki okiennej, modernizacji przestarzałych systemów ciepłych z wymianą głównie kotłów węglowych na kotły gazowe. Natomiast ani Gminy ani Starostwo nie prowadzą dofinansowania w zakresie termomodernizacji prywatnym użytkownikom mieszkań.

Miasto Myszków nie promuje działań prywatnych właścicieli mieszkań czy domów w kierunku likwidacji "niskiej emisji" przez dofinansowywanie modernizacji systemu ogrzewania budynków mieszkalnych i mieszkań, natomiast jest w trakcie opracowywania "Programu ochrony środowiska na lata 2002 – 2010 w zakresie ochrony powietrza dla Miasta Myszkowa". Opracowana została Część I Programu obejmująca termomodernizację zasobów komunalnych w obrębie ulic: Kościuszki, Skłodowskiej, Sikorskiego.

Zrealizowany został program pilotowy obejmujący termomodernizację, działania remontowe i instalację pieców gazowych dwufunkcyjnych dla 3 budynków o 26

mieszkańcach. W 2005 i 2006 roku wykonano termomodernizację budynku Urzędu Miasta Myszkowa przy ul. Kościuszki 26 wraz z modernizacją instalacji c.o. i modernizacją węzła ciepłego.

Podobnie w Gminie Koziegłowy w wielu obiektach administrowanych przez organy gminy przeprowadzono modernizację systemów ogrzewania budynków przez zastosowanie kotłowni gazowych na obszarach, gdzie dostępna jest sieć gazowa. Działania te przeprowadzone były również w wielu zakładach przemysłowych lub usługowych.

Gmina Poraj nie dofinansowywała indywidualnych termomodernizacji budynków mieszkalnych. Przeprowadzono termomodernizację w niżej wymienionych budynkach użyteczności publicznej:

- modernizacja kotłowni wraz z instalacją C.O i wewnętrzną instalacją gazu w budynku Kina „Bajka” i strażnicy OSP w Poraju,
- modernizacja kotłowni węglowej na gazową w Szkole Podstawowej w Poraju,
- wymiana pieca i okien w budynku Urzędu Gminy w Poraju,
- ocieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Jastrzębiu,
- modernizacja systemu grzewczego wraz z dociepleniem budynku Szkoły Podstawowej w Żarkach Letnisko,

W zakresie termomodernizacji w Gminie Niegowa wykonano modernizację kotłowni GOSiR w Niegowie (realizacja kotłowni olejowej).

Zarząd Powiatu Myszkowskiego zrealizował termomodernizację obiektu Przychodni Zdrowia na Światowicie wraz z wymianą kotłowni węglowej na gazową.

Modernizacja kotłowni z wymianą kotłów węglowych na gazowe wykonano z szkołach ZS nr 2 w Myszkowie i ZS w Żarkach. Dodatkowo w szkole ZS nr 1 w Myszkowie wymieniono stolarkę okienną. Podobnie w Szpitalu Powiatowym w Myszkowie uruchomiono kotłownię gazową i wymieniono stolarkę okienną.

Emisja Komunikacyjna

Zasadniczym źródłem zanieczyszczenia powietrza w mieście jest system komunikacji drogowej. Szczególnie uciążliwą dla środowiska jest droga krajowa nr 1, która przebiega przez teren Gminy Koziegłowy i jest drogą tranzytową relacji Katowice - Częstochowa. Ponadto wszystkie gminy Powiatu Myszkowskiego posiadają komunikacyjne powiązania pomiędzy sobą i gminami sąsiednimi rejonu częstochowskiego i zawierciańskiego za pośrednictwem dróg wojewódzkich:

- Nr 789 – relacji Woźniki – Koziegłowy – Myszków – Żarki – Niegowa – Lelów
- Nr 791 – relacji Zawiercie Myszków – Poraj - -Częstochowa
- Nr 792 – relacji Żarki – Kroczyce
- Nr 793 – relacji Siewierz – Myszków – Żarki

Są to drogi krzyżujące się często w zabudowanych centrach miast, którymi prowadzony jest zarówno ruch tranzytowy jak i lokalny. Taka lokalizacja dróg stanowi istotne utrudnienie dla uczestników ruchu drogowego i stwarza uciążliwość emisyjne dla terenów sąsiadujących.

3.2 Gospodarka wodno – ściekowa

3.2.1 Wstęp⁵

Zanieczyszczenie wód odbywa się na wszystkich etapach jej obiegu w środowisku, a główne źródła zanieczyszczenia wód stanowią:

- ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane z miast i wsi;
- wody pochłonicze z energetyki i przemysłu;
- wody kopalniane;
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- spływy z terenów przemysłowych oraz składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych;
- zrzuty nieorganizowane ze źródeł lokalnych (z terenów nie posiadających kanalizacji);
- zanieczyszczenia atmosferyczne.

Ścieki z terenu miast i gmin obejmują zużyta wodę na cele bytowo – gospodarcze, z wzrastającą ilością substancji chemicznych typu: fosforany pochodzące ze zużytych środków do mycia i prania. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych są również opady atmosferyczne, które splukują zanieczyszczenia zalegające na dachach, ulicach i placach.

Natomiast skład ścieków przemysłowych jest bardziej zróżnicowany i zależy od procesu technologicznego, w których ścieki powstają i stosowanych w procesie surowców. Składnikami ścieków przemysłowych są najczęściej: siarczki, siarczany, azotany, kwasy i oleje kwasów, siarkowodór, dwusiarczek węgla, fenole, związki amonowe, oleje, metale ciężkie, cyjanki, chlorki, chlor, podchloryny, rozpuszczalniki organiczne, azotyny u fluorki.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są spływy ścieków z obszarów rolniczych, z których opady atmosferyczne splukują dużą część nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin. Związki azotu i fosforu ze spływów powierzchniowych powodują postępowanie procesu eutrofizacji wód, zwłaszcza jezior o małym odpływie wody. Zanieczyszczenie wód ze spływów obszarowych wynika głównie z niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, nieprawidłowości w stosowaniu nawozów sztucznych i pestycydów.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych uzależnione jest również od lokalizacji na danym terenie składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych, tym bardziej jeżeli nie posiadają stosownych zabezpieczeń izolujących odpady od środowiska gleb. Instalacja systemów izolujących na składowiskach jest niezbędna w celu uniemożliwienia przesiąkania zanieczyszczeń do wód podziemnych i wymywania substancji przez opady oraz przenoszenia skażeń po powierzchni ziemi do wód powierzchniowych.

Zasadniczym zagrożeniem dla wód są liczne, punktowe, rozrzucone przestrzennie źródła zanieczyszczeń, szczególnie na terenach wiejskich osiedli o luźnej strukturze jednostki osadniczej, które wyposażone są w wodociągi, a nie posiadają systemów kanalizacji. Tego typu zabudowa utrudnia budowę systemu kanalizacji, a ścieki zrzucane są do starych studni lub nieszczelnych dołów szybowych. Rozwiązania

⁵ Ekologia. Jej związki z różnymi dziedzinami wiedzy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Łódź 1997.

tego typu skutkują w wielopunktowym skażeniu wodonośnej warstwy gruntu i wody gruntowej.

Newralgicznym źródłem zanieczyszczenia hydrosfery są również punkty dystrybucji paliw płynnych. Poprzez rurociągi, magazyny, rozlewnie i stacje paliw dochodzić może do powolnego i systematycznego przenikania związków ropopochodnych do gruntu i wód gruntowych.

3.2.2 Wody powierzchniowe na terenie Powiatu Myszkowskiego

1. Ogólna charakterystyka

Teren powiatu położony jest w przeważającej części w zlewni rzeki Odry. Natomiast wschodnie i południowe krańce przedmiotowego terenu leżą z zlewni rzeki Wisły. Przez teren powiatu przepływają również: Warta (główna rzeka przepływająca przez powiat), Mała Panew, Brynica, Białka, Boży Stok, Czarna Przemsza, Ordonka.

Na rzece Warcie zlokalizowany jest sztuczny zbiornik zaporowy o nazwie Poraj, zasilany przez potoki: Boży Stok i Ordonka. Zapora znajduje się w 763+400 km biegu rzeki Warty. Parametry charakterystyczne zbiornika:

- Długość – 4,92 km
- Szerokość 1,0 km
- Głębokość – 4 m
- Pojemność całkowita przy MaxPP – 278,10m npm 25,45 mln m³
- Pojemność martwa przy poziomie MinPP – 271,70 m npm 3,00 mln m³
- Pojemność użytkowa Min PP – 271,7m do NPP – 275,5 m npm 10,06 mln m³

Zbiornik ten pełni funkcje:

- Wyrównawczą – zapewnia stały nienaruszalny przepływ w Warcie poniżej zbiornika w ilości 0,55 m³/s – 11.10 m³/s;
- Przeciwpowodziową – redukuje fale powodziowe, chroniąc tereny poniżej zbiornika;
- Rekreacyjną – stanowi atrakcję turystyczną i rekreacyjną dla miejscowych i gości z terenu śląska.

Administratorem zbiornika jest RZGW w Poznaniu.

Na terenie powiatu znajduje się wiele mniejszych sztucznych zbiorników wodnych tj. stawy hodowle, zalane wyrobiska poźwirowe, zbiorniki sportowo – rekreacyjne i inne lokalne zbiorniki retencyjne.

2. Stan jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Myszkowskiego wg. Opracowania: „Stan środowiska w województwie śląskim w 2005 roku”.

Ocenę rzek w 2005 roku wykonano w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na lata 2004 – 2005”.

Klasyfikację rzek przeprowadzono w oparciu o nieobowiązujące rozporządzenie wykonawcze, w którym wprowadzono 5 klas jakości wód.

W niniejszej ocenie skupiono się na głównej rzece jaka przepływa przez Powiat Myszkowski, a mianowicie na rzece Warcie. W zlewni Warty w 2005 roku przeprowadzono monitoring w 7 punktach pomiarowych na rzece Warcie. Wyniki badań wykazały w większości punktach pomiarowych wody niezadowolającej jakości (IV klasy jakości), wody zadowolającej jakości (III klasy) w 4 punktach pomiarowych. Na terenie powiatu wody Warty stanowią IV klasę jakości zgodnie z pomiarami wykonanymi w miejscowości Poraj (tak jak w roku 2004). Natomiast w miejscowości Lgota jakość wody rzeki Warty uległa poprawie w porównaniu z rokiem 2004 z V klasy jakości na IV klasę jakości. Wskaźniki najczęściej pojawiające się w IV lub V klasie czystości to barwa, azot Kjeldahla, liczba bakterii coli typu kałowego oraz ogólna liczba bakterii coli.

Ocena jakości zbiorników zaporowych na terenie powiatu

W 2005 roku ocenę jakości wód zbiorników zaporowych na terenie powiatu przeprowadzono na zbiorniku Poraj w dwóch punktach pomiarowych. Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono ocenę poszczególnych wskaźników.

Tabela 7 Ocena wód zbiornika zaporowego w Poraju pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych w 2005 roku

Wskaźniki	Jednostki	Zbiornik zaporowy Poraj	
		P1	P2
Temperatura wody	°C	Ł	Ł
Zawiesina ogólna	Mg/l	N	N
Odczyn	PH	Ł	Ł
Tlen rozpuszczony	mgO ₂ /l	Ł	Ł
BZT ₅	mgO ₂ /l	N	N
Azot amonowy	mgN/l	Ł	Ł
Niejonowy amoniak	mgNH ₂ /l	N	N
Azotyny	mgNO ₂ /l	N	N
Fosfor ogólny	mgPO ₄ /l	K	K
Chlor całkow. poz.	mgHOCI/l	Ł	Ł
Cynk	mgZn/l	Ł	Ł
Miedź	mgCu/l	Ł	Ł

Ł – spełnia wymagania dla ryb łososiowatych

K – spełnia wymagania dla ryb karpowatych

N – nie spełnia wymagań rozporządzenia dla życia ryb w warunkach naturalnych⁶

W badanym zbiorniku Poraj w 2005 roku odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników: zawiesina ogólna, niejonowego amoniaku i azotynów oraz BZT₅. Temperatura wody, odczyn, zawartość tlenu rozpuszczonego, azotu amonowego, chloru, cynku i miedzi odpowiadała warunkom życia ryb łososiowatych. Natomiast zawartość fosforu odpowiadała warunkom życia

⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych [Dz. U. Nr 176, poz. 1455]

ryb karpiowatych w punkcie pomiarowym P1, a przekroczyła normy w punkcie pomiarowym P2.

3. Stan wód powierzchniowych w oparciu o badania Wojewódzkiego Inspektoratu ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Częstochowie przeprowadzone w 2006r.

Na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku badano 5 rzek należących do zlewni Odry: Wartę, Czarę, Potok od Włodowic, Czarną Strugę i Boży Stok, łącznie w 7 punktach pomiarowych oraz ciek zlewni rzeki Wisły – Brynicę w Winowie.

Monitoring wód powierzchniowych prowadzony był w zakresie diagnostycznym i pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych

• Wyniki monitoringu w zakresie diagnostycznym

Monitoring w zakresie diagnostycznym obejmuje w wodach powierzchniowych wartości wszystkich wskaźników jakości wody zawartych w załączniku 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla reprezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.

Poniżej przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w 3 punktach pomiarowych na wodach rzeki Warty.

Tabela 8 Ocena wód rzeki Warty na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2005 i 2006 roku

Nazwa punktu pomiarowego	Klasa czystości w roku		Wskaźniki decydujące o klasie czystości (IV i V klasa) w 2006 roku
	2005	2006	
m. Kręciwilk km 791,6	IV	V	Klasa IV: barwa, azot Kjeldahla, azotyny, fosfor org., kadm, indeks sap. fitoplanktonu Klasa V: BZT ₅ , ChZT _{Mn} , ChZT _{Cr} , OWO, fosforany lb.b.coli fekalnego, og. lb.b.coli.
m. Lgota Górna km 776,6	IV	IV	Klasa IV: barwa, BZT ₅ , ChZT _{Mn} , ChZT _{Cr} , azot Kjeldahla, azotyny, fosforany, kadm, indeks sap. Fitoplanktonu Klasa V: tlen rozp., lb.b.coli fekalnego, og. lb.b.coli
Poraj km 763,9	IV	IV	Klasa IV: barwa, azot Kjeldahla, kadm, lb.b.coli fekalnego, og. lb.b.coli Klasa V: teln rozp.

Powyższe wyniki badań wskazują iż pogorszyła się jakość wód w przekroju pomiarowym w Kręciwilku z klasy IV do V, natomiast w pozostałych punktach pomiarowych stan jakości wód nie uległ zmianie.

- **Wyniki monitoringu wód pod kątem bytowania ryb w warunkach normalnych**

Tabela 9 Wykaz punktów badanych pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku.

Lp.	Nazwa punktu	Km	Bytowanie ryb	Wskaźniki przekraczające warunki rozporządzenia
1.	Brynica m. Winowno – trasaDK-1	52,2	NIE	Azot amonowy, azotyny, fosfor ogólny
2.	Warta m. Kręciwilk	791,6	NIE	BZT ₅ , azotyny, fosfor ogólny
3.	Czarna Struga, Myszków – Światowit	0,1	NIE	Azot amonowy, azotyny, fosfor ogólny
4.	Rzeka Włodowice, Myszków – Światowit	2,2	NIE	Azotyny, fosfor ogólny
5.	Warta m. Lgota górna	776,6	NIE	Tlen rozp., BZT ₅ , azot amonowy, azotyny, fosfor ogólny
6.	Czrka ujście do Warty	0,5	NIE	Azotyny
7.	Boży Stok . Ordon	6,0	NIE	Azot amonowy, azotyny, fosfor ogólny
8.	Warta w Poraju	763,9	NIE	Tlen rozp., azot amonowy, azotyny, fosfor ogólny

Powyższe wyniki badań wskazują, iż w żadnym z punktów pomiarowych woda nie spełnia wymagań Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. nr 176, poz. 1455). Warunków Rozporządzenia najczęściej nie dotrzymywały: azot amonowy, azotyny i fosfor ogólny.

W 2006 roku wody powierzchniowe na terenie Powiatu Myszkowskiego badane były również pod kątem wrażliwości na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł

rolniczych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia).

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, iż w żadnym z badanych punktów pomiarowych wartości maksymalne azotanów nie przekroczyły 40 mg/l, zatem wody te nie należą do zagrożonych zanieczyszczeniem ani zanieczyszczonych związkami azotu ze źródeł rolniczych, gdyż wartość ta nie przekroczyła normy 50 mg/l. (tabela poniżej)

Tabela 10 Wykaz punktów badanych pod kątem zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku

Lp.	Nazwa punktu	Km	Średnioroczne stężenie azotanów w mg NO ₃ /dm ³	Maksymalne stężenie azotanów w mg NO ₃ /dm ³
1.	Brynica m. Winowo – trasaDK-1	52,2	18,75	27,0
3.	Czarna Struga, Myszków – Świątówit	0,1	8,267	13,0
4.	Rzeka Włodowice, Myszków – Świątówit	2,2	4,595	22,0
6.	Czarka ujście do Warty	0,5	3,427	4,7
7.	Boży Stok . Ordon	6,0	20,08	24,0

Ocena jakości zbiornika Poraj w 2006 roku

W 2006 roku wody zbiornika badano trzykrotnie: 24 kwietnia, 21 sierpnia i 5 października w dwóch punktach pomiarowych P1 (ujście warty do zbiornika) oraz P2 (rejon zapory).

W zbiorniku stwierdzono znaczne zanieczyszczenie wody, gdyż znaczna część badanych wskaźników nie odpowiadała normatywom zarówno dla życia ryb łososiowatych jak i karpowatych. Przekroczenia wystąpiły w następujących wskaźnikach: BZT₅, azotyny. Obserwowano również spadki tlenu rozpuszczonego w wodzie oraz znaczny wzrost temperatury wody w okresie letnim. Podobnie jak w poprzednich latach na zbiorniku zaobserwowano masowy zakwit glonów, w tym sinic.

3.2.3 Wody podziemne na terenie Powiatu Myszkowskiego

Powiat Myszkowski położony jest na terenie 4 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 327 „Lubliniec – Myszków” występujący w utworach triasu (wapienia muszlowego i retu),
- GZWP nr 454 „Olkusz – Zawiercie” występujący w utworach triasu triasu (wapienia muszlowego i retu),
- GZWP nr 325 „Częstochowa W” występujący w utworach jury środkowej,
- GZWP nr 326 „Częstochowa E” występujący w utworach jury dolnej.

Zbiorniki wód podziemnych charakteryzują się najlepszymi parametrami hydrogeologicznymi, tj.: wydajnością potencjalną pojedynczego otworu

studenckiego, przewodnością warstwy wodonośnej, wysoką jakością wód, w związku z czym wymagają szczególnej ochrony.

W 2005 roku w ramach państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadzono na terenie Powiatu Myszkowskiego badania w sieci monitoringu regionalnego i krajowego. Wykonawcą badań w sieci krajowej był Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Górnośląski w Sosnowcu, a w sieci regionalnej WIOŚ w Katowicach – delegatura w Częstochowie.

Na terenie Powiatu Myszkowskiego zlokalizowano następujące punkty pomiarowe:

W utworach jury:

- W ramach monitoringu regionalnego - pkt. J324 i J325,
- W ramach monitoringu krajowego - pkt. 861 i 864.

W utworach triasu

- W ramach monitoringu regionalnego - pkt. 80, T206, T207, T208.

Poniżej w formie tabeli przedstawiono wyniki pomiarów wykonane ww. punktach pomiarowych.

Tabela 11 Wyniki badań jakości wód podziemnych na terenie Powiatu Myszkowskiego

Lp.	Punkt pomiarowy*	Klasa jakości		
		Jakość ogólna	Zawartość związków azotu	Zawartość związków żelaza
<i>Jakość wód podziemnych w utworach jury</i>				
1.	861	IV	IV	I
2.	864	III	III	I
3.	J324	III	III	I
4.	J325	III	III	I
<i>Jakość wód podziemnych w utworach triasu</i>				
1.	80	II	II	II
2.	T206	II	I	I
3.	T207	II	I	I
4.	T208	II	IV	I

*Zielonym kolorem oznaczone są punkty w sieci monitoringu krajowego, a niebieskim punkty w sieci monitoringu regionalnego.

Wody podziemne w utworach jury, to wody w większości zadowalającej jakości (III klasa) ze względu a zawartość związków azotu i bardzo dobrej jakości (I klasa) ze względu na zawartość żelaza. Ze względu na ogólną jakość wód podziemnych w utworach triasu, są to wody dobrej jakości (II klasa)

W 2006 roku na terenie Powiatu Myszkowskiego pobrano próbki w 9 ujęciach wód podziemnych. We wszystkich badanych punktach woda była dobrej i zadowalającej jakości.

Tabela 12 Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku.

Numer punktu	Nazwa punktu	Klasa jakości
0080/R	Rzeniszów	II
0861/K	Zawada	III
0864/K	Żarki - Leśniów	III
1995/K	Kotowice	II
J324/R	Antolka	III
J325/R	Kotowice	III
T206/R	Myszków-Osińska Góra	II
T207/R	Myszków	II
T208/R	Mrzyglódka	III

Do źródeł zanieczyszczenia wód podziemnych należy zaliczyć przede wszystkim rolnictwo w związku ze stosowaniem nawozów sztucznych i naturalnych, ścieki z terenów mieszkalnych nieskanalizowanych, odprowadzane do wód poprzez rowy lub zalegające w nieszczelnych zbiornikach bezodpływowych oraz w mniejszym stopniu gospodarkę leśną, składowiska odpadów, zwłaszcza obiekty bez uszczelnień i drenażu odcieków, stacje benzynowe i magazyny środków chemicznych.

Zaopatrzenie w wodę

Powiat Myszkowski jest zaopatrywany w wodę wyłącznie za pomocą ujęć wód podziemnych. Do sieci wodociągowych podłączonych jest około 92% mieszkańców. Większość mieszkańców korzysta z wody podziemnej poprzez podłączenie do sieci wodociągowej, pozostali korzystają z indywidualnych studni kopanych.

Miasto Myszków zaopatrywane jest w wodę głównie z własnych ujęć wód podziemnych (pięć ujęć wód głębinowych) i w niewielkim stopniu z wodociągu należącego do UG Koziegłowy (Będusz, Potasznia) i Siewierza (Smudzówka). Na sieci wodociągowej znajdują się trzy zbiorniki wyrównujące: zbiornik „Osińska Góra” o poj. 3500m³ i zbiornik przy ul. Palmowej o poj. 500 m³ oraz zbiornik „Będusz” o pojemności V – 150 m³. We wszystkich ujęciach woda jest dobrej jakości i spełnia wymagania dotyczące jakości wody przydatnej do spożycia przez ludzi.

Sieć wodociągowa miasta Myszków administrowana jest przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji (ZWiK) Sp. z o.o. w Myszkowie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 95 % mieszkańców, czyli ok. 32 tys. osób. Pozostali mieszkańcy korzystają z indywidualnych studni kopanych.

Gmina Niegowa zaopatrywana jest w wodę z ujęć głębinowych zlokalizowanych w Tomiszowicach, Niegowej i Sokolnikach. Na terenie gminy eksploatowanych jest trzynaście studni głębinowych, zlokalizowanych w miejscowościach: Sokolniki, Bliżyce, Antolka, Tomiszowice, Dąbrowno, Mzurów, Trzebniów, Brzeziny, Ogorzelnik, Gorzków, Łutowiec. Sieć wodociągowa wyposażona jest w system zbiorników przeciwpożarowych.

Do sieci wodociągowej podłączonych jest ok. 98 % mieszkańców gminy, czyli około 6100 osób (1575 gospodarstw domowych). Łączne zapotrzebowanie na wodę w gminie wynosi 165 400 m³/rok. Straty wody w sieci stanowią ok. 51,2 % całkowitej produkcji wody (2002 r.) i spowodowane są złym stanem sieci wodociągowej, na

niektórych odcinkach sieci wymagających wymiany (głównie rurociągi żeliwne i stalowe).

W Gminie Poraj eksploatowane są dwie studnie głębinowe. Ujęcie wody zlokalizowane jest we wsi Masłońskie. Tutaj też znajduje się Stacja Uzdatniania Wody. Na sieci wodociągowej w miejscowości Choroń zlokalizowane są dwa zbiorniki wyrównawcze.

Do sieci wodociągowej podłączonych jest ok. 90 % mieszkańców gminy. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi ok. 111,9 km, a przyłączy 65,7 km. Stan sieci wodociągowej określa się jako dostateczny – część sieci sklasyfikowana jest do wymiany.

Gmina Koziegłowy zaopatrywana jest w wodę z 3 wodociągów grupowych:

- Wodociąg Koziegłowy zaopatruje w wodę odbiorców miejscowości Koziegłowy, Siedlec Duży i Siedlec Mały,
- Wodociąg Rzeniszów zaopatruje w wodę odbiorców miejscowości Rzeniszów, Markowice, Krusin, Cynków, w trakcie realizacji jest rozbudowa wodociągu z Rzeniszowa do Wojślawic,
- Wodociąg Pińczyce zaopatruje w wodę odbiorców miejscowości: Pińczyce, Zabijak, Koclin, Huta Stara, Pustkowice Lgockie, Osiek, Mysłów, Koziegłówki, Glinian Góra, Lgota Górna, Lgota Mokresz, Oczko i Kuźnica Nowa.

Sieć wodociągowa wyposażona jest ponadto w zbiornik wieżowy w Koziegłowach (poj. 350 m³) i 4 zbiorniki wyrównawcze: dwa w Markowicach o poj. 300 m³ i dwa w Koclinie o poj. 250 m³. Łączna długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami wynosi 271,5 km. Wykonana została w latach 1989 – 2002 z rur stalowych, żeliwnych, PVC, PE. Stan techniczny sieci określa się ogólnie jako dobry, za wyjątkiem rurociągów stalowych, których 45% kwalifikuje się do wymiany

Gmina Żarki zaopatrywana jest w wodę z trzech wodociągów:

- Wodociągu grupowego Kotowice – Jaworznik – Żarki – Wysoka Lelowska – Przybynów – Ostrów,
- Wodociągu grupowego Czatachowa – Zawada – Jarosów – Suliszowice,
- Wodociągu lokalnego Zaborze.

Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 858,6 km. Do wykonania pozostało ok. 31,8 km sieci wodociągowej i ok. 20 km przyłączy.

Sieć wodociągowa wykonana jest z rur stalowych, żeliwnych i azbestowo – cementowych (ok. 70%) oraz rur wykonanych z PVC i PE (ok. 30 %). Część starych wodociągów, a w szczególności wykonanych z rur cementowo - azbestowych wymaga wymiany lub modernizacji.

Całkowita ilość zużywanej wody w powiecie wynosi 2,5 mln m³/rok, z czego 24 % stanowią straty wody w sieci.

Tabela 13 Struktura zużycia wody w Powiecie

Rodzaj ujęcia	gminy				
	Myszków	Poraj	Niegowa	Kozięglowy	Żarki
Zakup wody z zewnątrz [m ³ /rok]	91200	-	-	-	-
Ujęcie wody własnej [m ³ /rok]	1426 400	674 600	339 200	508 680	281 000
Zużycie wody [m ³ /rok]	1 228 700	425 000	165 400	392 500	222 000
Straty wody [m ³ /rok]	288 900	149 600	173 800	116 180	59 000

*POŚ dla Powiatu Myszkowskiego na terenie Powiatu Myszkowskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015.

Kanalizacja sanitarna i oczyszczalnie ścieków

Ścieki sanitarne z terenu Powiatu odprowadzane są do gminnych sieci kanalizacji sanitarnych, bądź do zbiorników bezodpływowych na terenach nieskanalizowanych. Niestety zdarzają się również procedury wypuszczania ścieków do przydrożnych rowów i cieków, co niekorzystnie wpływa na stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych powodując ich skażenie.

Siecią kanalizacyjną objętych jest ok. 54 % mieszkańców. Kanalizacja sanitarna w ok. 66 % wykonana jest z rur betonowych i kamionkowych, pozostała z rur PVC. Pozostałe odcinki sieci wymagają renowacji lub całkowitej przebudowy.

Ścieki z terenu Powiatu odprowadzane są głównie do gminnych oczyszczalni ścieków:

- OŚ w Myszkowie o przepustowości 9 000 m³/d,
- OŚ w miejscowości Poraj o przepustowości 750 m³/d,
- OŚ w miejscowości Niegowa o przepustowości 300 m³/d,
- OŚ w Rzeniszowie o przepustowości 310 m³/d,
- OŚ w Żarkach o przepustowości 700 m³/d.

Myszków posiada własną oczyszczalnię ścieków komunalnych zlokalizowaną na lewym brzegu Warty przy ul. Okrzei. Jest to mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia uruchomiona w 1950r. Oczyszczalnia została gruntownie zmodernizowana w latach 2003 – 2005. Celem inwestycji było dostosowanie parametrów ścieków oczyszczonych na oczyszczalni do wymaganych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 roku, w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212/2002, poz. 1799). Technologia zastosowana na oczyszczalni ma również za zadanie usprawnić pracę oczyszczalni, zwiększając jej przepustowość przy równoczesnym obniżeniu kosztów eksploatacji.

Zastosowana technologia oczyszczalnia ścieków w oczyszczalni przewiduje tlenowa stabilizację osadu nadmiernego więc nie zachodzi obawa o jego zagniatanie i emitowanie przykrych zapachów. Do czasu wywozu na składowisko osad może, po uprzednim odwodnieniu składowany na oczyszczalni.

Oczyszczalnia ścieków w Poraju jest po modernizacji i rozbudowie. Obecnie prowadzony jest jej rozruch. Technologia opiera się na oczyszczaniu ścieków przy

pomocy osadu czynnego w przepływowych reaktorach biologicznych z sedymentacją oczyszczonych ścieków w osadnikach.

Poza gminnymi oczyszczalniami ścieków na terenie Powiatu znajdują się również zakładowe oczyszczalnie ścieków socjalno – bytowych oraz przemysłowych.

Wszystkie gminy Powiatu Myszkowskiego sukcesywnie prowadzą działania modernizacyjne kanalizacji sanitarnej polegające na wymianie rurociągów z rur stalowych oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na tereny dotąd nieskanalizowane. Dodatkowo planowane są budowy nowych oczyszczalni ścieków (Gmina Poraj).

Ochrona przeciwpowodziowa

Głównym źródłem zagrożenia powodziowego na terenie Powiatu Myszkowskiego jest rzeka Warta, przede wszystkim na terenie Gminy Poraj i Myszków.

Rzeka Warta w obrębie gminy Poraj została częściowo uregulowana i obwałowana. Głównym zabezpieczeniem przeciwpowodziowym jest jednak zaporą i zbiornik wodny w Poraju. Zapora położona jest ok. 44 km od źródeł rzeki i zamyka zlewnię o powierzchni ok. 389 km². Dodatkową ochronę przeciwpowodziową stanowią zapory boczne zbiornika wodnego.

Na terenie Miasta Myszków w zakresie ochrony przeciwpowodziowej prowadzi się procedury sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta na terenach zalewowych od rzeki Warty na obszarze centrum miasta i dzielnice Mijczów i Michałów). Ponadto planuje się budowę zabezpieczeń przeciwpowodziowych terenów wzdłuż rzeki Warty w Myszkowie na odcinku pomiędzy ulicami Piłsudskiego i Pułaskiego.

3.3 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w sposób szczegółowy i kompletny zostanie przedstawiona w osobnym opracowaniu pt.: „Plan gospodarki odpadami dla miasta Powiatu Myszkowskiego”.

W niniejszym programie przedstawiono w wersji skróconej stan gospodarki odpadami na terenie Powiatu Myszkowskiego w oparciu o Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu Myszkowskiego na lata 2004-2007.

Odpady komunalne

W latach 2004 –2006 odbierano od właścicieli nieruchomości, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów obsługi ludności następujące ilości odpadów komunalnych:

- 2004 - 11.668,87 Mg;
- 2005 - 1.538,76 Mg;

- 2006 - 20.319,94 Mg

Tabela 14 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu Powiatu Myszkowskiego w roku 2004 – 2006.

ILOŚĆ ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH											
[Mg]											
2004				2005				2006			
Odpady zmieszane	Odpady opakowaniowe	Odpady wielkogabarytowe	Odpady inne	Odpady zmieszane	Odpady opakowaniowe	Odpady wielkogabarytowe	Odpady inne	Odpady zmieszane	Odpady opakowaniowe	Odpady wielkogabarytowe	Odpady inne
10.416,9	200,5	-	1.051,5	1.445,8	75,5	5,0	12,5	10.398,5	574,5	5,0	9.341,9

Zebrane odpady poddawane są **procesom unieszkodliwiania oraz procesom odzysku** w instalacjach zlokalizowanych na terenie powiatu oraz poza jego terenem.

Ilość oraz rodzaje odpadów komunalnych poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania poza terenem Powiatu Myszkowskiego przedstawia tabela.

Tabela 15 Ilość i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.

KOD ODPADU	2004		2005		2006	
	Masa [Mg]	Sposób unieszkodliwiania *	Masa [Mg]	Sposób unieszkodliwiania *	Masa [Mg]	Sposób Unieszkodliwiania *
20 01 01 papier i tektura	10,40	D 5	11,50	D 5	-	D 5
20 01 39 tworzywa sztuczne	4,50		0,96		7.200,00	
20 03 01 nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	10.416,92		1.445,80		10.398,47	

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

20 03 07 odpady wielkogabarytowe	-		5,00		5,00	
RAZEM:	10.431,8 2		1.463,26		17.603,47	

* - kod według załącznika nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach.

¹⁾ dane wg Gmin Powiatu Myszkowskiego.

Na terenie Powiatu Myszkowskiego były prowadzone procesy odzysku zebranych odpadów komunalnych. Ilość oraz rodzaje odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku przedstawia tabela.

Tabela 16 Ilość i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.

KOD ODPADU	2004		2005		2006	
	Masa [Mg]	Sposób odzysku*	Masa [Mg]	Sposób odzysku*	Masa [Mg]	Sposób odzysku*
15 01 01 ²⁾ opakowania z papieru i tektury	40,90	R 14	-	-	193,7	R 14
15 01 02 ²⁾ opakowania z tworzyw sztucznych	98,80	R 14	68,30	R 14	145,90	R 14
15 01 03 ²⁾ opakowania z drewna	4,70	R 14	-	-	19,60	R 14
15 01 04 ²⁾ opakowania z metali	0,25	R 4	-	-	78,60	R 4
15 01 0 ²⁾ opakowania ze szkła	55,80	R 14	7,20	R 14	136,65	R 14
20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	-	-	-	0,022	R14
20 01 40 metale	1.036,60	R 14	-	-	2.142,0	R 14
RAZEM:	1.237,05		75,50		2.716,47	

* - kod według załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

¹⁾ dane za lata 2004-2006 wg Gmin Powiatu Myszkowskiego oraz dane wg Wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami.

²⁾ odpady z grupy 15 (odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach) nie są odpadami komunalnymi, lecz firmy zajmujące się zbiórką odpadów od właścicieli nieruchomości itd. z terenu Powiatu Myszkowskiego klasyfikują je jako odpady komunalne z grupy 15).

Zebrane na terenie Powiatu Myszkowskiego, odpady komunalne zostały poddane procesowi unieszkodliwiania oznaczonego w ustawie kodem **D5** tj. poprzez

składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne. Odpady trafiły na składowiska odpadów znajdujące się poza terenem Powiatu.

Zebrane odpady komunalne były odzyskiwane w procesie odzysku oznaczonego w ustawie kodem **R4** tj. recykling i regeneracja metali i związków metali oraz **R14** tj. inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części. Odpady były przekazywane specjalistycznym firmom, które zajmowały się odzyskiem zebranych odpadów.

Odpady inne niż komunalne

Odpady inne niż niebezpieczne powstałe na terenie Powiatu w latach 2004-2006 zostały zagospodarowane poprzez:

- unieszkodliwianie metodą D5 czyli poprzez składowanie na terenie składowiska znajdujących się poza terenem Powiatu.
- odzysk metodami
 - **R 1** wykorzystywanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii;
 - **R 3** recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy);
 - **R 4** recykling lub regeneracja metali i związków metali;
 - **R 5** recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych;
 - **R 6** regeneracja kwasów i zasad;
 - **R 10** rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby;
 - **R 14** inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części;
 - **R 15** przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

na terenie Powiatu lub poza terenem Powiatu.

Poniżej w formie tabel przedstawiono ilości poszczególnych odpadów innych niż niebezpieczne wytwarzanych na terenie powiatu u sposób gospodarowania nimi.

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

Tabela 17 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.

KOD ODPADU	2004		2005		2006	
	Masa [Mg]	Sposób unieszkodliwienia*	Masa [Mg]	Sposób unieszkodliwienia*	Masa [Mg]	Sposób Unieszkodliwienia*
02 02 02 odpadowa tkanka zwierzęca	4,00	D 5	-	D 5	4,20	D 5
04 02 09 odpady materiałów złożonych (np. tkaniny impregnowane, elastomery, plastomery)	-		6,60		85,60	
17 01 01 odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	1,00		-		2,30	
17 03 80 odpadowa papa	118,60		-		106,30	
17 06 01* materiały izolacyjne zawierające azbest	79,04		-		56,71	
19 08 01 skratki	82,60		-		58,90	
19 08 02 zawartość piaskowników	197,00		-		2,80	
19 09 99 inne nie wymienione odpady	1,00		-		20,00	
RAZEM:	483,24		6,60		336,81	

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

Tabela 18 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.

KOD ODPADU	2004		2005		2006	
	Masa (Mg)	Sposób odzysku*	Masa (Mg)	Sposób odzysku*	Masa (Mg)	Sposób odzysku*
03 01 05 trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i inne niż wymienione w 03 01 04	-	-	-	-	28.456,30	R 14
03 03 01 odpady z kory i drewna	1.519,40	R 1	2.169,80	R 1	964,00	R 1
03 03 10 odpady z włókna, szlamy z włókien, wypełniaczy powłok pochodzące z mechanicznej separacji	300,0	R 1	300,0	R 1	151,7	R 1
03 03 11 osady z zakładowych oczyszczalni ścieków inne niż wymienione w	570,60	R 1	694,40	R 1	407,80	R 1
07 02 13 odpady tworzyw sztucznych	-	-	6,2	R 14	54,8	R 14
07 02 80 odpady z przemysłu gumowego i produkcji gumy	-	-	454,60	R 14	708,50	R 14
10 01 02 popioły lotne z węgla	1.041,80	R 14	915,50	R 14	1.185,30	R 14
10 02 10 zgorzelina walcownicza	-	-	-	-	227,80	R 14
10 09 03 zużle odlewnicze	-	-	-	-	45,70	R 14
10 09 06 rdzenie i formy odlewnicze przed procesem odlewania inne niż wymienione w 10 09 05	-	-	-	-	22,10	R 14
10 09 08 rdzenie i formy odlewnicze przed procesem odlewania inne niż wymienione w 10 09 07	4.164,00	R 14	20.590,00	R 14	73.135,40	R 14
10 09 99 inne nie wymienione odpady	854,00	R 14	292,80	R 14	137,50	R 14
10 11 99 inne nie wymienione odpady	94,10	R 14	300,0	R 14	77,40	R 14
12 01 01 odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów	323,3	R 14	5.028,50	R 14	26.498,10	R 14

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

12 01 02 cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	-	-	-	-	197,50	R 14
12 01 05 odpady z toczenia i wyglądania tworzyw sztucznych	-	-	-	-	2,100	R 14
12 01 99 inne nie wymienione odpady	726,00	R 14	-	-	-	-
16 01 03 zużyte opony	3,80	R 1	0,6	R 1	0,6	R 1
16 01 04* zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy	-	-	-	-	46,85	R 14
16 01 06 zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy nie zawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów	42,20	R 15	-	-	62,30	R 15
16 01 07* filtry olejowe	0,188	R14	586,30	R14	1.115,44	R14
16 01 13* płyny hamulcowe	0,005	R 14	-	-	-	-
16 01 17 metale żelazne	1.219,80	R 14	47,30	R 14	417,70	R 14
16 01 18 metale nieżelazne	1,40	R 14	0,60	R 14	-	-
16 01 19 tworzywa sztuczne	0,90	R 14	3,20	R 14	-	-
16 01 20 szkło	0,30	R 14	0,30	R 14	-	-
16 01 21* niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 01 07 do 16 01 11, 16 01 13 i 16 01 14	-	-	-	-	61,02	R 14
16 01 22 inne nie wymienione elementy	-	-	-	-	12,50	R 14
16 01 99 inne nie wymienione odpady	-	-	-	-	19,60	R 14
16 02 14 zużyte urządzenia inne niż wymienione 16 02 09 do 16 02 13	1,00	R 14	213,60	R 14	-	-
16 02 16 elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	-	-	127,70	R 14	-	-
16 07 99 inne nie wymienione odpady	-	-	-	-	5,40	R 14
16 11 04 okładziny piecowe i materiały ogniotrwale z procesów metalurgicznych inne niż wymienione w 16 11 03	-	-	-	-	119,40	R 14

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

17 01 07 zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych, i elementów wyposażenia	-	-	-	-	20,90	R 14
17 04 05 żelazo i stal	170.691,60	R 14	3.789,80	R 14	170.676,00	R 14
RAZEM:	181.554,39		35.521,20		304.829,71	

* - kod według załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

¹⁾ dane za lata 2004-2006 wg Gmin Powiatu Myszkowskiego dane wg Wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Tabela 19 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom odzysku poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.

KOD ODPADU	2004		2005		2006	
	Masa (Mg)	Sposób odzysku*	Masa (Mg)	Sposób odzysku*	Masa (Mg)	Sposób odzysku*
03 03 01 odpady z kory i drewna	5.015,30	R 1,R 14	-	-	1.289,50	R 1, R 14
08 03 17* odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	0,009	R 14	-	-	0,01	R 14
10 01 01 żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	7.018,20	R 10	-	-	2.213,00	R 10
10 01 80 mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania ścieków	1.921,00	R 10	-	-	1.846,00	R 10
10 02 01 żużle z procesów wytopiania (wielkopieczowe, stalownicze)	85,50	R 10	-	-	591,60	R 10
10 02 99 inne nie wymienione odpady	8.318,1	R 10	3.349,40	R 10	2.412,50	R10
15 01 10* opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności-bardzo toksyczne i toksyczne)	0,003	R 1,R 4	-	-	0,02	R 1,R 4
15 02 02* sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nie ujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	0,022	R 1	-	-	294,40	R 1

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

15 02 03 sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	0,4	R 1	26,20	R 1	254,50	R 1
16 02 11* zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	0,004	R 4, R 6	-	-	0,01	R 4, R 6
16 02 13* zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy- lampy fluorescencyjne	0,039	R 4, R 6	-	-	0,07	R 4, R 6
16 02 15* niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte ze zużytych urządzeń	0,035	R 14	-	-	0,03	R 14
16 05 06* chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych	0,054	R 14	-	-	0,02	R 14
16 06 01* baterie i akumulatory	5,748	R 4	0,42	R 4	0,18	R 4
16 06 05 inne baterie i akumulatory	0,100	R 4	-	-	0,10	R 4
17 02 01 drewno	0,560	R 1	-	-	1.112,70	R 1
17 02 02 szkło	0,600	R 5	-	-	0,50	R 5
17 04 01 miedź, brąz, mosiądz	4,300	R 4	-	-	5,60	R 4
17 04 02 aluminium	0,300	R 4	-	-	0,40	R 4
17 04 07 mieszanki metali	153,90	R 4	-	-	62,60	R 4
17 04 11 kable inne niż wymienione w 17 04 11	11,70	R 14	176,80	R 14	214,80	R 14
19 10 01 odpady z żelaza i stali	8,60	R 4	-	-	-	-
19 12 01 papier i tektura	15,5	R 3	10,20	R 3	14,70	R 3
19 12 02 metale żelazne	125,40	R 14	10,90	R 14	2.069,30	R 14
19 12 04 tworzywa sztuczne i guma	2,100	R 1, R 5	77,60	R 1, R 5	164,90	R 1, R 5
19 12 08 tekstylia	-	-	16,30	R 14	0,20	R 14

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

19 12 10 odpady palne (paliwo alternatywne)	-	-	360,00	R 14	1.470,10	R 14
19 12 12 inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	-	-	18,00	R 14	47,90	R 14
RAZEM:	22.687,47		4.045,82		14.065,64	

* - kod według załącznika nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

¹⁾ dane za lata 2004-2006 wg Gmin Powiatu Myszkowskiego dane wg Wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Systemy zbierania odpadów komunalnych

Na terenie gmin Powiatu Myszkowskiego funkcjonują zorganizowane systemy zbierania odpadów komunalnych gromadzonych w sposób nieselektywny i selektywny.

Zbieraniem odpadów komunalnych na terenie gmin Powiatu zajmują się podmioty gospodarcze jednostek samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy komercyjni posiadający stosowne zezwolenia.

Tabela 20 Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na zbieranie i transport odpadów komunalnych na terenie Powiatu Myszkowskiego w okresie sprawozdawczym 2004-2006.

NAZWA	ADRES	RODZAJ DZIAŁALNOŚCI
gm. Myszków		
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych SANiKO Sp. z o.o.	ul. B. Prusa 70, 42 - 300 Myszków	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Sita Częstochowa Sp. z o. o.	ul. Dębowa 26/28, 42-207 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Ochrona Środowiska Sp. z o. o.	ul. Konopnickiej 378, 42 - 260 Kamienica Polska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Remondis Spółka z o. o. oddział w Częstochowie	ul. Radomska 12, 42-200 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
„Bracia Strach” Spółka Jawna Zakład Oczyszczania i Wywozu Nieczystości	ul. Bór 137, 42 - 200 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
gm. Koziegłowy		
Ochrona Środowiska Sp. z o. o.	ul. Konopnickiej 378, 42 – 260 Kamienica Polska	zmieszane, nieczystości płynne

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

ZO i WN Bracia Strach	ul. Kosmowskiej 6/94, 42-200 Częstochowa	zmieszane, nieczystości płynne
Sita Częstochowa Sp. z o. o.	ul. Dębowa 26/28, 42-207 Częstochowa	zmieszane, nieczystości płynne
Remondis Spółka z o. o. oddział w Częstochowie	ul. Radomska 12, 42-200 Częstochowa	zmieszane, nieczystości płynne
Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta Waldemar Strach	ul. Spółdzielcza 1/1, 42-274 Konopiska	zmieszane
Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	ul. Korzonek 98, 42-724 Konopiska	zmieszane
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych SANiKO Sp. z o.o.	ul. B. Prusa 70, 42 – 300 Myszków	zmieszane, nieczystości płynne
„ADPOL” P. Adam Pełka Lgota Mokrzesz	ul. Długa 138, 42-350 Koziegłowy	nieczystości płynne
EKO-MAT Zbigniew Matyasik	ul. Sławkowska 12, 43-600 Jaworzno	nieczystości płynne
„Transrol” Usługi Transportowo-Rolnicze Adamiecki Marcin	Ul. Ogrodowa 5, 42-350 Koziegłowy	nieczystości płynne
Zakład Usługowo Produkcyjny „EKO-JAD” Jadwiga Znamierowska	ul. Żarecka 69, 42-350 Koziegłowy	nieczystości płynne
Usługi Asenizacyjne Maciej Małota zam. Boguchwałowice	ul. Buczka 2, 42-460 Mierzęcice	nieczystości płynne
gm. Żarki		
Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta Waldemar Strach	ul. Spółdzielcza 1/1, 42-274 Konopiska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	ul. Korzonek 98, 42-724 Konopiska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Remondis Spółka z o. o. oddział w Częstochowie	ul. Radomska 12, 42-200 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
gm. Poraj		
Remondis Spółka z o. o. oddział w Częstochowie	ul. Radomska 12, 42-200 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	ul. Korzonek 98, 42-724 Konopiska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Sita Częstochowa Sp. z o. o.	ul. Dębowa 26/28, 42-207 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych SANiKO Sp. z o.o.	ul. B. Prusa 70, 42 - 300 Myszków	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Ochrona Środowiska Sp. z o. o.	ul. Konopnickiej 378, 42 - 260 Kamienica Polska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych

„Program ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”

PROFFESIONAL S.C. Wiesław Strach i Elżbieta Strach	ul. Okrężna 15, 95-071 Rąbień	Wywóz nieczystości stałych i płynnych
ALBA MPGK Sp. z o. o.	ul. Starocmentarna 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta Waldemar Strach	ul. Spółdzielcza 1/1, 42-274 Konopiska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
gm. Niegowa		
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych SANIKO	ul. Prusa 70, Myszków	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
PROFFESIONAL S.C. Wiesław Strach i Elżbieta Strach	ul. Okrężna 15, 95-071 Rąbień	Wywóz nieczystości stałych i płynnych
Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	ul. Korzonek 98, 42-724 Konopiska	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
Remondis Spółka z o. o. oddział w Częstochowie	ul. Radomska 12, 42-200 Częstochowa	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych
ALBA MPGK Sp. z o. o.	ul. Starocmentarna 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza	zmieszane, selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych

Składowiska odpadów

Odpady komunalne zbierane na terenie Powiatu Myszkowskiego unieszkodliwiane są na składowiskach odpadów komunalnych zlokalizowanych poza terenem Powiatu:

- Na składowisku we Wrzosowej prowadzonym przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Sobuczynie;
- Na składowisku odpadów komunalnych „Kobylarz I” przy ulicy Podmiejskiej w Zawierciu prowadzonym przez ZGK Sp. z o. o. przy ulicy Krzywej w Zawierciu.
- na składowisko w Lipiu Śląskim (gm. Pawonków) kierowanym przez ITOŚ Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie przy ulicy Wilczej 33/11.
- na składowisku w Porębie przy ulicy Partyzantów.

3.4 Środowisko przyrodnicze

Charakterystyka walorów przyrodniczych ekosystemów i siedlisk Powiatu Myszkowskiego

- Charakterystyka ekosystemów leśnych oraz głównych korytarzy ekologicznych

Ekosystemy położone na obszarze Powiatu Myszkowskiego wykazują ścisłe związki z ekosystemami sąsiednich jednostek administracyjnych. Na północy ekosystemy leśne powiatu przechodzą w rozległe kompleksy borowe (głównie typowych borów sosnowych) okolic Dębowca, Kręciwilka, aż po pół-wsch. okolice Częstochowy. W części północno-wschodniej reprezentowany jest stosunkowo niewielki kompleks leśny utworzony głównie z borów mieszanych z niewielkim udziałem pierwotnych lasów liściastych, komunikujący się z jednej strony z ekosystemem leśnym rezerwatu Sokole Góry (poprzez rozległe zespoły leśne okolic Nowych Biskupic i Stawek w powiecie częstochowskim), a z drugiej z najcenniejszymi przyrodniczo rezerwatem Ostrężnik i Parkowe koło Żłotego Potoku. Stosunkowo niewielkie fragmenty zespołów leśnych (głównie borów sosnowych i mieszanych) w części pół.-wsch. łączy się bezpośrednio z rozległymi i cennym przyrodniczo kompleksem leśnym okolic Włodowskiej Góry, Rzędkowic, Podlesic, Morska oraz Zdowa (w powiecie zawierciańskim). Lasy w pół.-zach. części Powiatu Myszkowskiego łączą się szeroko z rozległym kompleksem lasów siewierskich. Pozostałe zespoły leśne mają na obszarze powiatu charakter wysp o znacznym stopniu izolacji. W ten sposób ukształtowane zostały w regionie myszkowskim **dwa główne leśne korytarze ekologiczne** o przebiegu równoleżnikowym, umożliwiające swobodną migrację fauny i flory w obszarze całej Wyżyny Częstochowskiej. Mają one zróżnicowany fitosocjologicznie charakter (z przewagą siedlisk borowych) mający wpływ na podejmowane działania ochronne (zalesianie). Ich ochrona staje się zadaniem priorytetowym, którego wykonanie może być skuteczne tylko przy ścisłej współpracy w tym względzie samorządów wszystkich trzech powiatów (tj. częstochowskiego, myszkowskiego i zawierciańskiego). Pierwszy z korytarzy (wschodni) usytuowany na wschodnich obszarach powiatu (tereny gmin Niegowa i Żarki) ciągnie się od Zdowa i Góry Włodowskiej (powiat zawierciański) poprzez Las Mirowski, okolice Trzebniowa i Czatachowej bezpośrednio do terenów rezerwatów Parkowe i Ostrężnik (a więc do terenu projektowanego parku narodowego), a następnie aż po rezerwat Kaliszak (powiat częstochowski). W obszarze tego korytarza zlokalizowane są najcenniejsze przyrodniczo obiekty geograficzne i zespoły roślinne Powiatu Myszkowskiego. Dominują tu lasy liściaste o charakterze wtórnym, a także zbliżone do naturalnych zespoły łąkowe. Znaczny udział sosny oraz fragmentacja świeżych borów sosnowych są dowodem istniejącej tu od lat antropopresji i chyba nie zawsze właściwie prowadzonego zalesiania. Drożność tego korytarza jest znacznie ograniczona przez obszerne wylesienia w okolicach Kotowic, Łutowca, Kolonii Bobolice, Moczydła, Kolonii Trzemeszów i Zawada. Są to prawdopodobnie obszary, gdzie należałoby rozważyć przeprowadzenie zabiegów renaturalizacyjnych. Omawiany korytarz wykazuje największy stopień cennej przyrodniczej na obszarze Powiatu Myszkowskiego i jednocześnie skupia większość relikwów na tym obszarze i w większość pierwotnych (lub zbliżonych do

pierwotnych) ekosystemów leśnych. Wykazuje on znaczny stopień różnorodności biologicznej (prawdopodobnie głównie gatunkowej) oraz na ogół cechuje się skutecznymi mechanizmami homeostatycznymi. Większość cennych przyrodniczo ekosystemów w jego obrębie skupiona jest w okolicy Czatachowej i Trzebniowej (północny fragment korytarza) oraz Mirowa i Bobolic (południowy fragment). Oprócz ekosystemów leśnych występują tu także liczne, mozaikowo rozmieszczone ekosystemy murawowe (w tym murawy kserotermiczne).

Drugi bardzo ważny korytarz ekologiczny tworzą stosunkowo rozległe kompleksy leśne (o zdecydowanej przewadze borów sosnowych). Tworzą go lasy okolic Myszkowa (płn.-wsch. okolice miasta), okolic Żarek, Żarek-Letniska i Poraja. Ten centralny (dla obszaru powiatu) korytarz ekologiczny zajmuje prawy brzeg doliny Warty, dochodząc prawie bezpośrednio do rzeki na odcinku od Myszkowa do Poraja. Jest on jednak wyraźnie zwężony w dwóch miejscach, w których znajdują się obszary wodne zbiorników i cieków, a także obszary podmokłe, towarzyszące bezpośrednio prawobrzeżnym dopływom Warty: Leśniówki (Myszków) i Strumienia (Choroń). Wymienione miejsca stanowią naturalną barierę ograniczającą swobodną migrację gatunków w obrębie korytarza. Przeszkodę natury antropogenicznej stanowią natomiast wylesienia w okolicach Poraja, a zwłaszcza Choronia. Środowiska przyrodnicze omawianego korytarza ekologicznego są wyraźnie mniej cenne przyrodniczo i bardziej monotonne (przewaga monokultury sosnowej). Są też niewątpliwie ekosystemami wtórnymi, z cechami wyraźnej i długoletniej gospodarki człowieka – nie mniej wykazują podwyższone walory turystyczno-wypoczynkowe (Żarki-Letnisko, Poraj).

Trzeci z istniejących tu przypuszczalnie jeszcze na początku XX w. korytarzy ekologicznych (zachodni) uległ już znacznej antropopresji oraz dewastacji i przestał pełnić swą główną funkcję ekologiczną. Zbudowany jest on obecnie z mniej lub bardziej izolowanych i ograniczonych powierzchniowo ekosystemów leśnych (głównie lasów mieszanych lub borów z dużym udziałem gatunków drzew liściastych), do których zaliczamy Las Mrzygłocki, Las Będuski, las na północ od wsi Kowalczyk, las pomiędzy Myszkowem i Glinianą Górą (największy z zachowanych tu kompleksów leśnych) oraz las w okolicach Lgoty-Mokrzysz. Do tego kompleksu wysp leśnych zaliczyć wypada także częściowo tylko izolowane lasy położone pomiędzy Mysłowem i Hutą Szklaną. W ich obszarze zlokalizowany jest jedyny istniejący na obszarze Powiatu Myszkowskiego rezerwat „Cisy w Hucie Starej”. Cały omawiany korytarz ekologiczny zlokalizowany po lewej stronie doliny Warty jest więc w znacznej mierze izolowany, a zabiegi renaturalizujące go byłyby prawdopodobnie zbyt kosztowne i nie gwarantowałyby przywrócenia mu jego pierwotnych ekologicznych funkcji. Teren ten zasługuje jednak na ochronę (zwłaszcza prowadzoną sposobem biernym – którego pierwszym przykładem jest założenie rezerwatu „Cisy w Hucie Starej”), a także właściwe wykorzystanie turystyczno-wypoczynkowe (zwłaszcza w okolicach Myszkowa). Jednocześnie warto zaznaczyć, że trzeci z wymienionych korytarzy reprezentuje interesującą formę reliktową, której badanie naukowe może dostarczyć wielu interesujących informacji o ewolucji korytarzy ekologicznych, w warunkach wzmożonej antropopresji.

Drugą ważną formą przyrody na obszarze Powiatu Myszkowskiego są trzy dające się mniej lub bardziej wyraźnie wyodrębnić **strefy leśne** (stosunkowo krótkie i położone równoleżnikowo) które łączą ze sobą poprzednio omawiane główne korytarze ekologiczne (tj. centralny i wschodni). Strefy te zlokalizowane są pomiędzy Porajem a Krasawą (na północy powiatu), pomiędzy Żarkami a Przewodyszowicami

(pośrodku) oraz pomiędzy Myszkowem a Mirowem (na samych południowych obrzeżach powiatu). Tylko pierwszy z wymienionych stanowi stosunkowo szeroki (nieprzerwany) łącznik umożliwiający ograniczoną wymianę gatunkową pomiędzy korytarzami. Zawiera on także centralnie położone ekosystemy wodne (zbiorników i zespołów roślinności nadwodnej i bagiennej). Pozostałe dwa „łączniki” prezentują bardzo małe i w swym zasięgu przerwane zespoły leśne. Istnieje obawa, że nie zachodzi wzdłuż nich skuteczna wymiana (migracja) gatunkowa.

- **Charakterystyka ekosystemów murawowych**

Ważnymi pod względem cennej przyrodniczej typami ekosystemów są na obszarze Powiatu Myszkowskiego **murawy kserotermiczne**. Są nimi głównie murawy kserotermiczne właściwe – reprezentujące zespoły roślinne tzw. kwietnego stepu, murawy psammofilne (tzw. piaszkowe) i murawy naskalne – najliczniej występujące na północnych i północno-wschodnich obrzeżach Powiatu Myszkowskiego. **Murawy kserotermiczne właściwe** reprezentują rzadki w Polsce i przyrodniczo bardzo interesujący ekosystem nieklimaksowy. Występują w nim gatunki bardzo rzadkie, często ściśle chronione, niekiedy reliktowe (pochodzące z okresu optimum termicznego). Dlatego ich zachowanie staje się celem priorytetowym – zarówno w Polsce jak i w całej Europie. Należą do malowniczych ekosystemów położonych przeważnie na południowych i silnie insolowanych stokach oraz często towarzyszą ostańcom i wychodniom skalnym. Są w większości utrzymywane dzięki ochronie czynnej, tj. poprzez koszenie i wypas zwierząt hodowlanych. Ekosystemy te powinny być obejmowane drobnopowierzchniowymi formami ochrony, głównie użytkami ekologicznymi lub małymi rezerwatami. Murawom tym towarzyszą przeważnie równie cenne przyrodniczo i bogate gatunkowo zespoły zarośli kserotermicznych z udziałem głogu i tarniny. Murawy te i zarośla skupione są w północnej części powiatu, a zwłaszcza w okolicach Trzebniowa na Wzgórzach Trzebniowskich. Swym charakterem fitosocjologicznym nawiązują one do muraw kserotermicznych położonych dalej na północ w obszarze projektowanego Jurajskiego Parku Narodowego. Murawy tego typu mają ponadto duże znaczenie naukowe, świadczą bowiem o drogach migracji i kształtowania się flory i fauny Polski oraz całej Europy Środkowej w okresie postglacjalnym.

Murawy psammofilne należące również do zespołów nieklimaksowych mają naturalną właściwość przekształcania się w kolejnych stadiach sukcesji w zespoły zaroślowe. Pojawiają się one na obszarach o odsłoniętym podłożu piaszczystym i są przykładem naturalnych procesów regeneracyjnych zachodzących powszechnie w środowisku przyrodniczym. W niektórych miejscach odsłonięte pokłady piasków i wydm śródleśnych mogą formować interesujące oraz malownicze tzw. pustynie, których przykładem na Wyżynie Częstochowskiej jest tzw. Pustynia Siedlecka (położona w powiecie częstochowskim tuż przy granicy z Powiatem Myszkowskim).

Murawy naskalne skupiają się zwłaszcza na wapiennych wychodniach skalnych i w postaci typowej spotykane są w części północnej i wschodniej Powiatu Myszkowskiego. Występują więc w obrębie stosunkowo szerokiej równoleżnikowej strefy ciągnącej się od Przybynowa (na zachodzie), przez okolice Suliszowic, Czatachowej, Trzebniowa, aż do okolic Gorzkowa. Mniej licznie reprezentowane są także w okolicach Mirowa i Bobolic na wschodzie powiatu. Bardzo swoistym i charakterystycznym dla Wyżyny Częstochowskiej obiektem przyrodniczym jest tzw.

kuesta jurajska. Jej najbardziej typowe fragmenty widoczne są na odcinku Żarki-Jaworznik, a towarzyszy jej Góra Piwniczna (391 m n.p.m.), tworząca lokalną kulminację kuesty. Mniej typowe fragmenty tego unikatowego w skali kraju tworzą geologicznego położone są na odcinku Wysoka Lelowska-Żarki. Stoki kuesty porastają cenne przyrodniczo zarośla kserotermiczne i murawy, będące ponadto miejscem przebywania i gniazdowania dużej liczby ptaków śpiewających.

Murawy naskalne, położone zwłaszcza w wyższych partiach ostańców i wzgórz jurajskich można w części zaliczyć do zbiorowisk pierwotnych. Tak więc murawy te reprezentują jeden z nielicznych naturalnych typów siedlisk w Polsce. Cechuje je bardzo duże zróżnicowanie ekologiczne zasiedlających je gatunków (zwłaszcza zwierząt bezkręgowych), wyraźna mozaikowość i niewielkie przestrzennie areale ich występowania oraz znaczny stopień reliktowości. Ten typ muraw ma charakter klimaksowy i nie wymaga specjalnych zabiegów ochronnych, jednak zdecydowana większość zespołów murawowych, głównie towarzyszących niższym partiom wzgórz, ma charakter wtórny. Niektóre z nich powstały zaledwie w XX w., nie mają więc zdolności homeostatycznych i w naturalny sposób zanikają, zarastając stopniowo zbiorowiskami leśnymi. Utrzymanie muraw wtórnych wymaga więc stosowania ochrony czynnej, realizowanej dotychczas przeważnie poprzez koszenie lub wypas.

- Charakterystyka ekosystemów wodnych i nadwodnych

Ważną ekologicznie grupą ekosystemów są **ekosystemy wodne**, a także przybrzeżne zespoły roślinne, towarzyszące ciekom i zbiornikom wodnym. Do zespołów przybrzeżnych dominujących na obszarze Powiatu Myszkowskiego należą zespoły trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej oraz manny mielca. Współwystępując na jednym obszarze tworzą złożone kompleksy także o walorach estetycznych, chroniące w sposób naturalny brzeg rzeki przed erozją. W ich obszarze wolniej płynąca lub stagnująca woda tworzy biologicznie ważną i dużą objętościowo rezerwę retencyjną. Postępujące zarastanie brzegów wypłyca jednak rzekę i może mieć skutki negatywne dla żeglugi. Strefy szuwarów przybrzeżnych są miejscem szczególnie bogatym w siedliska i mikrosiedliska, zajmowane przez ważne gatunki zwierząt (nie tylko wodnych), podnoszące tym samym stopień różnorodności biologicznej na całym obszarze. Ponadto formują one **wodne korytarze ekologiczne** utworzone z zespołów roślinności wodnej Warty, jej dopływów i strumieni oraz towarzyszących im starorzeczy i stawów hodowlanych. Ośią hydrograficzną powiatu jest Warta płynąca wzdłuż stosunkowo szerokiej i płaskiej doliny, której towarzyszą (zwłaszcza wzdłuż prawego brzegu od Myszkowa do Poraja) zbiorowiska leśnego korytarza ekologicznego. Na północ od Myszkowa skupiają się położone wzdłuż rzeki liczne cenne przyrodniczo starorzecza, z którym sąsiadują bogate florystycznie podmokłe łąki i torfowiska. Podwyższone walory przyrodnicze wykazują także okolice Zalewu Porajskiego (zwanego też Jezioro Porajskim) – największego zbiornika wodnego powiatu, a szczególnie strefa tzw. „cofki” zlokalizowanej w okolicy Nowej Kuźnicy. Korytarz ekologiczny doliny Warty łączy się z dwoma większymi zespołami zbiorników wodnych, tworzących bocznie względem rzeki usytuowane sięgacze ekologiczne. Wspomagają one rozprzestrzenienie się fauny wodnej i nadwodnej w okolicznych ekosystemach. Pierwszy z nich towarzyszy potokowi Sucha Woda uchodzącemu do Zalewu Porajskiego i cechuje go skupienie cennej roślinności wodno-błotnej w okolicy

Kaczego Błota. Brzegi tego sięgacza ekologicznego otaczają zbiorniki wodne podnoszące znacznie różnorodność biologiczną tych terenów. Drugi sięgacz ekologiczny tworzy potok Leśniówka, z towarzyszącymi jej licznymi stawami hodowlanymi skupionymi głównie pomiędzy miejscowościami Jaworznik i Helenówka. Ponadto towarzyszą im usytuowane na obszarze Myszkowa-Pohulanki dodatkowe zbiorniki wodne (nie związane z ciekami wodnymi). Na obszarze miasta Myszkowa istnieje także kilka większych zbiorników przemysłowych podlegających stopniowej sukcesji ekologicznej. Uboższą hydrograficznie jest gmina Koziegłowy poprzez którą płynie potok Boży Stok z licznymi dopływami, z których większymi są Sarni Stok i Złoty Stok. Cała ta mała sieć hydrograficzna uchodzi do Zalewu Porajskiego. Zlokalizowana jest tu również roślinność podmokłych łąk i torfowisk niskich oraz zarośli nadrzecznych. Pozostały obszar powiatu jest ubogi pod względem środowisk wodnych. Ochrona wód powierzchniowych i ekosystemów wodnych jest zadaniem priorytetowym w warunkach panującego na całym obszarze Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej deficytu wodnego. Szczególnie ważnym zadaniem (znajdującym potwierdzenie w powiatowym programie ochrony środowiska) jest utrzymanie i stopniowa renaturalizacja ekosystemów górnej Warty.

- Charakterystyka ekosystemów łąkowo-pastwiskowych i antropogennych

W Powiecie Myszkowskim licznie reprezentowane są również ekosystemy łąkowe i łąkowo-pastwiskowe o zróżnicowanej wartości przyrodniczej. Dominują łąki wykorzystywane gospodarczo i zawierające wiele typowych dla nich gatunków. Znacznie podwyższoną cenność przyrodniczą wykazują jedynie wąskie areale podmokłych łąk i terenów zabagnionych, zbliżonych do ekosystemów torfowiskowych, zlokalizowane wzdłuż cieków wodnych. Są one narażone na degradację i powinny zostać objęte różnymi formami ochrony, zwłaszcza pod postacią użytków ekologicznych lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Na obszarze powiatu występują rozległe kompleksy nieużytków z elementami roślinności ruderalnej, towarzyszące często zabudowie miejskiej. Niska cenność przyrodnicza związana z szerokim zasięgiem występowania tych pospolitych gatunków przeciwstawiona jest jednak ich znaczeniu jako obfitej bazy pokarmowej dla wielu grup kręgowców. Stopniowe ich zalesianie i wzbogacanie florystyczne może znacznie podnieść różnorodność biologiczną regionu.

Na uwagę zasługują także **urbicenozy**, zwłaszcza Myszkowa, zwane popularnie zielenią miejską, z której część ma charakter reliktywnej roślinności naturalnej. Parki miejskie, zieleń osiedlowa, zieleń przyuliczna, zieleń specjalna (cmentarzy, ogródków działkowych) poprawia stan sanitarny i podnosi walory estetyczne środowisk miejskich. Ciągi zieleni przyulicznej stanowią często drożne, choć niewielkie korytarze ekologiczne, którymi migrują gatunki flory i fauny z terenów podmiejskich (suburbium) do centrum miasta. Ich stałe wzbogacanie w dosadzone gatunki rodzimej flory, zwłaszcza drzew i krzewów, szczególnie w obszarze zwartej zabudowy miasta podnosi walory estetyczne i cenność przyrodniczą środowiska miejskiego. Należy jednak stwierdzić, że na obszarze prawie wszystkich miast i miasteczek Powiatu Myszkowskiego panuje niski stopień zróżnicowania urbicenozy i siedlisk miejskich oraz zaznacza się brak drożnych korytarzy ekologicznych, zwłaszcza łączących suburbium z centrami miast. Utrudnia to w znacznym stopniu migrację flory i fauny poprzez środowiska miejskie. Miasto staje się więc barierą

utrudniającą wymianę gatunkową i obniżającą tym samym różnorodność biologiczną zieleni miejskiej, a także całego regionu.

- **Charakterystyka istniejących i planowanych form ochrony przyrody w Powiecie Myszkowskim**

Na obszarze Powiatu Myszkowskiego istnieje dotychczas tylko **jeden czynny rezerwat oraz sześć rezerwatów projektowanych**. Jedynym rezerwatem jest rezerwat leśny „**Cisy w Hucie Starej**” położony koło Huty Szklanej w gminie Koziegłowy w nadleśnictwie Siewierz. Utworzony w 1957 r. zajmuje powierzchnię 2,65 ha. Rezerwat ten chroni obszar źródłowy lewego strumienia rzeki Brynicy, wypływającej u podnóża wzgórz triasowych na wychodniach Jury Dolnej (liasu). Usytuowany jest przy dziale wodnym (Wisły-Odry) na Progu Woźnickim (350 m n.p.m.). utworzony został w celu zachowania naturalnego stanowiska cisa (*Taxus baccata*) w wilgotnym lesie mieszanym. W rezerwacie dominują tereny silnie podmokłe z łągiem olszowo-jesionowym, któremu w części wyżej położonej towarzyszy wilgotny bór mieszany z udziałem elementów borowych.

„**Góry Niegowskie**” jest projektowanym rezerwatem krajobrazowym o powierzchni ok. 90 ha, położonym na Mirowskiej (Wielkiej) Górze (425 m n.p.m.) koło Niegowy (gmina Niegowa). W rezerwacie chronione będą wzgórza z licznymi wychodniami wapiennymi i naturalnym lasem bukowym oraz zarośla kserotermiczne. Występuje tu kilka jaskiń, w tym Piętrowa Szczelina (o długości 400 m i głębokości 45 m) oraz „Kamienny Grad”.

„**Góry Bukowie**” jest projektowanym rezerwatem krajobrazowym o powierzchni ok. 60 ha, zlokalizowanym koło Trzebniowa (gmina Niegowa). Obejmuje on wzgórze wapienne z malowniczymi ostańcami, porośnięte murawami i zaroślami kserotermicznymi, wśród których występuje kilka rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych jak: paprotnik kolczysty, goryczka orzęsiona i śmiełek goździkowy.

„**Góra Leszczyń**” jest projektowanym rezerwatem krajobrazowym o powierzchni ok. 10 ha, położonym koło Trzebniowa w gminie Niegowa. Obejmuje on wysokie wzgórze (408 m n.p.m.) z punktem widokowym, jaskiniami, studnią i lejem krasowym oraz bujną i zróżnicowaną roślinnością, wśród której dominują żyzna buczyna sudecka, murawy i zarośla kserotermiczne.

„**Cisy Przybynowskie**” jest to projektowany rezerwat florystyczny o powierzchni 7,9 ha, położony koło wsi Wysoka Lelowska w gminie Żarki. W rezerwacie ochroną objęte zostanie naturalne stanowisko cisa pospolitego (*Taxus baccata*). Obecnie reprezentuje je grupa ok. 50 okazów drzew w wieku od 60 do 70 lat.

Dodatkowo planowane jest założenie w gminie Myszków dwóch rezerwatów torfowiskowych, tj. „**Pohulanka**” i „**Świerkowa Góra**”.

Najcenniejsze przyrodniczo ekosystemy powiatu chronione są także w granicach rozległego **Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”** (gmina Niegowa). Dotychczas utworzono łącznie aż 22 **pomniki przyrody**, zlokalizowanych na terenie gmin: Żarki (9), Niegowa (6), Koziegłowy (5) oraz Poraj (1), Myszków (1) proponuje się jednak objęcie tą formą ochrony dalszych 6-ciu obiektów w gminie Niegowa. Zbyt mało jest **użytków ekologicznych** – zaledwie dwa położone w gminie Poraj i obejmujące zbiorowiska bagienne o powierzchni łącznej około 8,5 ha (tzw. „Mokradło I” i „Mokradło II”). Planuje się utworzyć dalsze dziewięć użytków usytuowanych głównie

w gminach Żarki i Poraj. Wiele z nich to zbiorowiska łąkowo-bagienne i nadwodne towarzyszące ciekom wodnym, np. potoku Czarki, Strugi Włodowskiej i zbiorników wodnych jak staw w obszarze miasta Myszków. Planowane jest także utworzenie sześciu **obszarów chronionego krajobrazu** zlokalizowanych w gminie Kozięgłowy. Obejmują one rozległe doliny potoków Złotego Stoku, Sarniego Stoku i Bożego Stoku. Brak dotychczas czynnych **stanowisk dokumentacyjnych**, projektowane jest obecnie jedno stanowisko dokumentacyjne w gminie Myszków – żwirownia w Połomii. Należy podkreślić, że wiele cennych przyrodniczo obszarów Powiatu Myszkowskiego, zwłaszcza w północnej i północno-wschodniej jego części nie doczekało się pełnej waloryzacji przyrodniczej oraz nie zostało objętych żadną z form ochrony przyrody.

3.5 Komponenty litosfery

Wstęp

Gleba stanowi taki element środowiska naturalnego, którego właściwości wpływają w ogromnym stopniu na ich przydatność rolniczą. W związku z tym powinna być dobrze poznana i chroniona przed zanieczyszczeniami.

Głównymi czynnikami zanieczyszczającymi gleby są metale ciężkie oraz wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Metale ciężkie w glebach mają pochodzenie geogeniczne związane z naturalnym składem mineralogicznym i procesami hydrogeologicznymi oraz pochodzenie antropogeniczne, szczególnie szkodliwe. Źródłem antropogenicznym metali ciężkich są :

- pyły powstające w procesach technologicznych;
- skażenia w pobliżu szlaków komunikacyjnych, punktach dystrybucji paliw w wyniku spalania paliw ołowiowych;
- ścieki i osady z oczyszczalni zawierające metale ciężkie, w przypadku gdy stosowane są do nawożenia;
- ze składowisk odpadów przemysłowych zawierających metale ciężkie.

Wyróżnia się punktowe i obszarowe źródła zanieczyszczeń litosfery.

Do źródeł **zanieczyszczeń obszarowych** zalicza się:

- depozycję zanieczyszczeń z atmosfery;
- podtapianie gruntów zanieczyszczona wodą, stosowanie nawozów i środków ochrony roślin na gruntach uprawnych i w lasach;
- katastrofy powodujące powstawanie wieloprzestrzennych rozlewisk ścieków i substancji ropopochodnych.

Natomiast do **źródeł zanieczyszczeń punktowych** zalicza się:

- wysypiska i składowiska odpadów;
- złomowiska i hałdy;
- odprowadzenia ścieków;
- wykopy w gruncie, które ułatwiają wnikanie zanieczyszczeń z powierzchni ziemi w głąb.

Zanieczyszczenie powierzchni litosfery niejednokrotnie wynika z braku świadomości ekologicznej społeczeństwa, niedbałości o czystość w najbliższym

otoczeniu i braku kultury osobistej, ale również z zaniedbań w dziedzinie gospodarki odpadami i ściekami oraz braku odpowiednich urządzeń i działań ochronno – naprawczych.

Degradacja gruntów może mieć charakter bezwzględny, kiedy następuje obniżenie i utrata biologicznej aktywności środowiska glebowego, bądź względny kiedy następuje przeobrażenie dotychczasowego układu w nowy. Proces degradacji gleb przebiega bardzo intensywnie i nierozzerwalnie wiąże się z ekspansją demograficzną i gospodarczą. Do zasadniczych przyczyn degradacji gleb zalicza się:

- Trzebież lasów oraz niszczenie naturalnych pokryw roślinnych i synantropizację szaty roślinnej.
- Zaburzenie stosunków wodnych;
- Erozja gleb i przemieszczanie warstw próchnicznych;
- Zakwaszanie gleb w wyniku nadmiernej eksploatacji oraz opadów związków siarki i azotu z atmosfery;
- Alkalizacje gleb;
- Chemiczne zanieczyszczenie gleb przez substancje dostające się do gleby z atmosfery, hydrosfery, ścieków i odpadów oraz z procesów agrotechnicznych i przemysłowych (metalami ciężkimi, WWA, ropopochodnymi, azotem i pestycydami);
- Antropogeniczne deformacje rzeźby powierzchni i niszczenie warstwy glebowej na skutek niewłaściwej uprawy;
- Wyjałowienie gleby ze składników pokarmowych i zaburzenia równowagi jonowej w wyniku nadmiernej eksploatacji suchych i naturalnie jałowych gleb piaszczystych, niedostatecznego nawożenia, skażeń chemicznych i zmian pH gleby.

Budowa geologiczna

Południowo wschodnia część Powiatu zlokalizowana jest na Wyżynie Woźnicko – Wieluńskiej w Obniżeniu Górnej Warty. Próg Woźnicki zbudowany jest z piaskowców i iłów kajprowych, a Obniżenie Górnej Warty zbudowane jest w strefie mało odpornych osadów dolno – jurajskich i górno triasowych.

Południowo - zachodnia część Powiatu leży w obrębie Niziny Opolskiej oraz Wyżyny Śląsko – Krakowskiej i zbudowana jest pod względem geologicznym z dolomitów marglistych ze środkowego triasu i iłowców, iłów i mułowców z wkładkami wapieni z górnego triasu. Rzeźba tego terenu jest bardzo zróżnicowana od równinnej z rozległymi polami wydmykowymi do falistej z licznymi monoklinowatymi wzniesieniami.

Północna część Powiatu jest umiejscowiona w obrębie Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Częstochowskiej (niewielki obszar północno – zachodni). Podłoże tego obszaru zbudowane jest z łupków ilastych zwięzłych, warstwowanych mułowcem i piaskowcem, łupków ilasto - mułowanych, piaszczysto ilastych, piaskowców szarogłazowych oraz wapieni krystalicznych pochodzących z paleozoiku. Ta część Powiatu charakteryzuje się powierzchnią wyżynną miejscami falisto pagórkowatą. Zachodnia część wyróżnia się kopulastymi wzgórzami o różnym nachyleniu stoków. Na tym terenie oprócz tworów jurajskich zalegają utwory czwartorzędowe.

Północna część powiatu posiada bogate walory krajobrazowe, co z całą pewnością wykorzystują i nadal powinny wykorzystywać gminy Niegowa, Poraj i Żarki w celu urozmaicenia bazy rekreacyjno wypoczynkowej i przyciągnięcia turystów z terenów całego Śląska.

Kopaliny

Powiat Myszkowski charakteryzuje się dużym nagromadzeniem surowców mineralnych. Największe znaczenie mają złoża polimetaliczne - złoża rud molibdenowo – wolfranowo – miedziowe. W 1992 roku Biuro Projektów Metali Niezależnych „BITROMET” S.A. opracowało „Studium zagospodarowania złoża rud polimetalicznych w rejonie Myszkowa”. W 1998 roku Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Górnośląski w Sosnowcu opracował informacje na temat zasobności złoża molibdenu, wolframu i miedzi oraz wstępnie oszacował koszty budowy kopalni. Opracowano również na zlecenie KGHM Polska Miedź S.A. „Ocenę jakości cech aktywności mineralizacji kruszcowej w obszarach perspektywicznych wraz z programem prac geologicznych i wstępną koncepcją zagospodarowania złoża Myszków”. W ramach konsultacji w sprawie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 zaproponowany został do ww. dokumentu zapis dotyczący przedmiotowego złoża i budowy potencjalnej kopalni.

W 2006 roku Minister Środowiska wydał koncesję (na 5 lat) na poszukiwanie złoża molibdenowo – wolfranowo – miedziowego w rejonie Myszków – Żarki, położonego na terenie miasta Myszkowa, gminy Koziegłowy, gminy Żarki, gminy Poraj i Niegowa oraz miasta Zawiercie i gminy Włodowice na wniosek Śląsko – Krakowskiej Kompanii Górnictwa Metali Sp. z o.o. w Krakowie. Prace koncesyjne obejmują:

- Prace wiertnicze (12 otworów);
- Badania laboratoryjne i technologiczne;
- Prace geodezyjne i prace dokumentacyjne.

Ponadto na terenie powiatu występują złoża:

- Węgiel brunatny – południowo – wschodnia część powiatu, gmina Myszków,
- Torfy – południowa część Powiatu, gminy Myszków, Koziegłowy,
- Glinki ceramiczne – południowa i północna część Powiatu, gminy Myszków i Koziegłowy,
- Kruszywa – południowa część Powiatu, gminy Myszków i Koziegłowy,
- Piaski budowlane – północna, południowo wschodnia część Powiatu, gminy Żarki, Poraj, Myszków i Niegowa,
- Piaski formierskie - północna część Powiatu, gminy Niegowa, Żarki,
- Żwiry – południowa część Powiatu, gminy Myszków, Koziegłowy

Na terenie gminy Koziegłowy znajduje się obszar górniczy zajmujący powierzchnią ok. 95 6000 m², gdzie eksploatowane jest kruszywo naturalne.

Złoża eksploatowane na terenie Powiatu są w większości złożami niekolizyjnymi, nie stwarzającymi zagrożenia dla rozwoju rolnictwa czy środowiska przyrodniczego. Do złóż kolizyjnych zalicza się jednak złoża: „Poraj”, „Czatachowa”, czy „Przewodziszowice”, zlokalizowane w strefie ochronnej Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd skąd ich eksploatacja jest ograniczona.

Charakterystyczną cechą krajobrazu Obniżenia Górnej Warty są antropogeniczne formy terenu tj. hałdy i niecki osiadania, powstałe w wyniku eksploatacji rud żelaza w występujących na tym terenie łożach. Negatywne oddziaływanie eksploatacji rud jest również widoczne w północno – zachodniej części Powiatu, co spowodowało obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Wzrost poziomu wód gruntowych po zakończeniu eksploatacji zostało zatopione.

Powiat Myszkowski ma charakter rolniczy, o czym świadczy struktura gruntów przedstawiona w poniższej tabeli – grunty orne stanowią ponad 68 %.

Tabela 21 Struktura gruntów na terenie powiatu – stan 01.2007r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział procentowy w całości
Ogółem	47 925	100%
Użytki rolne	32 555	68%
w tym:		
Grunty orne	22 165	68,1%
Sady	516	1,6%
Użytki zielone	8 508	26,1%
Stawy	47	0,1%
Pozostałe grunty rolne	1319	4,1%
Grunty pod wodami	258	0,5%
Nie użytki	790	1,6%
Pozostałe grunty	14 322	29,9%

Gleby

Na terenie Powiatu występują gleby pseudobielicowe, brunatne, bagienne torfowe i mułowo – torfowe utworzone z utworów czwartorzędowych i trasowych (południowa część powiatu). Największą część powiatu zajmują gleby pseudobielicowe wytworzone z piasków luźnych i słabogliniastych na glinach lub wapieniach. W dolinach i zagłębieniach bezodpływowych wykształciły się gleby torfowe i mułowo – torfowe.

W południowo - zachodniej części powiatu gleby są bardziej zróżnicowane – na terenie gminy Koziegłowy występuje aż 20 różnych typów gleb.

Poniżej w formie tabeli przedstawiono powierzchnie i strukturę gleb z podziałem na klasy.

Tabela 22 Powierzchnia i struktura gleb z podziałem na klasy

Powiat	Powierzchnia użytków rolnych [ha]	Klasy gleb [%]					
		I	II	III	IV	V	VI
Myszkowski	23 503, 6705	-	0,03	6,03	21,09	15,02	6,87

Stan jakości gleb na terenie Powiatu Myszkowskiego

Analiza jakości gleb na terenie Powiatu Myszkowskiego obejmuje wyniki badań przeprowadzone przez Okręgową Stację Chemiczną – Rolniczą w Gliwicach w roku 2005.

Badania obejmowały:

- Odczyn gleb (pH),
- Zawartość przyswajalnych form fosforu i potasu,
- Zawartość magnezu,
- Zawartość przyswajalnych form mikroelementów.

Poniżej zestawiono wyniki badań gleb przeprowadzone w Powiecie Myszkowskim – wskaźniki bonitacji negatywnej w [%]:

Tabela 23 Wyniki badań gleb przeprowadzone w Powiecie Myszkowskim – wskaźniki bonitacji negatywnej w [%]:

Powiat	Odczyn pH w %*	Potrzeby wapniowania w % **	Zawartość fosforu w % ***	Zawartość potasu w % ***	Zawartość magnezu w % ***
Powiat Myszkowski	67	50	77	78	50

*obejmuje procent gleb b. kwaśnych, kwaśnych i ½ lekko kwaśnych (tzw. bonitacja negatywna)

** obejmuje procent potrzeb wapniowania koniecznych, potrzebnych, ½ wskazanych (tzw. bonitacja negatywna)

*** obejmuje procent gleb o zawartość bardzo niskiej, niskiej i ½ średniej (tzw. bonitacja negatywna)

Analizując powyższe wyniki pomiarów, gleby Powiatu Myszkowskiego są w znacznym stopniu zakwaszone (w 67 %), co powoduje obniżenie jej nasycenia wymiennymi kationami z postępującą utratą wapnia i magnezu wskutek intensywnego wymywania z jednoczesnym wzrostem jonów potencjalnie toksycznych dla korzeni roślin (Al^{3+} , Mn^{2+}) oraz wzmożeniem procesów rozkładu stałej fazy gleby, a w konsekwencji zapoczątkowaniem procesu chemicznej degradacji. Pozostała część gleb charakteryzuje się optymalnymi warunkami dla większości roślin uprawnych.

W związku z dużym procentem gleb kwaśnych, ok 50 % gleb ma wysokie potrzeby wapniowania. Wapno ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizykochemiczne, chemiczne i biologiczne gleb. Wpływa na poprawę żyzności gleb i umożliwia uzyskanie wysokich plonów.

Kolejnym wskaźnikiem określającym właściwości rolnicze gleby i min. jej żyzność jest zawartość przyswajalnego dla roślin fosforu, potasu i magnezu. Określenie zawartości przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu w glebie pozwala na ustalenie dawek nawozów zapewniających wzrost i rozwój uprawianych roślin, utrzymanie odpowiedniej zasobności gleb, z uniknięciem zasolenia gleb. Powiat Myszkowski charakteryzuje się w większości glebami o bardzo niskiej zawartości fosforu i potasu (odpowiednio 77% i 78%). Natomiast 50 % gleb wykazuje niską zawartość magnezu.

3.6 Hałas

Hałas jest jednym z elementów oddziałujących na komfort psychiczny ludności szczególnie w rejonach zurbanizowanych z gęstymi sieciami komunikacyjnymi i dużą ilością zakładów produkcyjnych. Wzrost natężenia hałasu spowodowany jest wzrostem liczby samochodów osobowych i ciężarowych oraz wzmożonym ruchem tranzytowym w komunikacji międzynarodowej. Staje się to coraz bardziej uciążliwe dla mieszkańców w szczególności w bliskim sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu.

Na terenie Powiatu hałas wywołany jest zarówno funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych jak i ruchem komunikacyjnym (drogowym i kolejowym).

Hałas przemysłowy nie ma jednak zasadniczego znaczenia, gdyż ze względu na dostępność nowoczesnych technologii w przemyśle ograniczających natężenie hałasu, podczas modernizacji zakładów stosowane są coraz sprawniejsze urządzenia, charakteryzujące się obniżoną emisją hałasu.

Podstawowym źródłem hałasu w powiecie jest komunikacja drogowa. Główne źródła hałasu stanowią:

- Droga krajowa nr 1 relacji Katowice – Częstochowa;
- Nr 789 – relacji Woźniki – Koziegłowy – Myszków – Żarki – Niegowa – Lelów
- Nr 791 – relacji Zawiercie Myszków – Poraj - -Częstochowa
- Nr 792 – relacji Żarki – Kroczyce
- Nr 793 – relacji Siewierz – Myszków – Żarki

Największe natężenie hałasu odczuwane jest przede wszystkim wzdłuż wyżej wymienionych tras komunikacyjnych, które często przebiegają przez centralne części miasta o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Czynniki wpływającymi na wzrost poziomu hałasu na drogach jest głównie natężenie ruchu samochodowego, stan techniczny pojazdów, stan nawierzchni dróg, organizacja ruchu drogowego, oraz sposób eksploatacji pojazdów.

Na terenie powiatu jak dotąd nie przeprowadzono badań natężenia hałasu, więc skonkretyzowanymi danymi w tym zakresie nie dysponujemy.

Rozwiązaniem problemu hałasu w centrach miast może być wykluczenie ruchu tranzytowego z terenów zabudowanych.

Oprócz systemu komunikacji drogowej źródłem hałasu w powiecie jest również komunikacja kolejowa, a w szczególności linia kolejowa relacji Katowice – Warszawa.

3.7 Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie niejonizujące powstaje w wyniku działania zespołów sieci i urządzeń elektrycznych w pracy, w domu, urządzeń elektromedycznych do badań diagnostycznych i zabiegów fizykochemicznych, stacji nadawczych, urządzeń energetycznych, telekomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych. Promieniowanie to ma istotny wpływ na wzrost zanieczyszczenia środowiska oraz może negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi i zwierząt i roślin powodując tzw. efekt termiczny, który jest przyczyną zmian biologicznych w organizmie. W przypadku nasilenia oddziaływania może doprowadzić do śmierci termicznej.

Sposób i skutki oddziaływania pól elektromagnetycznych, zarówno bezpośrednio na ciało człowieka jak i na materialne elementy środowiska pracy, zależą od ich częstotliwości i natężenia. Pola elektromagnetyczne w przeciwieństwie do wielu fizycznych czynników środowiska, jak np. hałas, nie są z reguły rejestrowane przez zmysły człowieka, dlatego niemożliwe jest intuicyjne dostosowanie sposobu postępowania człowieka do stopnia zagrożenia.⁷

Pola elektromagnetyczne podzielić można na:

- pola naturalne, towarzyszące organizmom od chwili powstawania życia na ziemi,
- pola sztuczne, powstałe w wyniku działalności człowieka.

Naturalne pola elektryczne, magnetyczne i elektromagnetyczne są to pola, których występowanie nie jest związane z działalnością człowieka. Ich źródłami między innymi są: ziemskie pole elektryczne i magnetyczne, pole związane z wyładowaniami atmosferycznymi, pola wywołane przez promieniowanie kosmiczne. Naturalne pola dzielą się na stałe i zmienne. Stałe pole elektryczne ziemi ma napięcie średnio ok. 130 V/m, jako efekt różnicy potencjałów pomiędzy powierzchnią ziemi, a jonosferą.

Sztuczne pola elektromagnetyczne emitują urządzenia techniczne użytkowane przez człowieka. Z uwagi na fakt, że obiekty i urządzenia emitujące do środowiska energię nie jonizującą cząsteczek – stąd też nazwa elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

Pola elektromagnetyczne wytwarzają:

- 1) stacje i linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia,
- 2) stacje radiowe i telewizyjne,
- 3) stacje bazowe telefonii komórkowej,
- 4) przemysł,
- 5) urządzenia gospodarstwa domowego.

Jeśli chodzi o linie elektroenergetyczne to w zależności od odległości na jaką ma być z elektrowni przesyłana energia elektryczna różne są wartości stosowanych napięć:

- od 220 do 400 kV tzw. najwyższe napięcia w przypadku dużych odległości,
- 110 kV tzw. wysokie napięcie, w przypadku przesyłania na odległość nie przekraczającą kilku dziesięciu km,
- od 10 do 30 kV tzw. średnie napięcia, stosowane w lokalnych liniach rozdzielczych.

Linie te są źródłem pól elektromagnetycznych o częstotliwości 50 Hz.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych zostały zawarte w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192/2003, poz. 1883).

Załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia przedstawia w tabelach zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych.

⁷ <http://www.ciop.pl/>; mgr inż. Jolanta Karpowicz, mgr inż. Krzysztof Gryz

Tabela 24. Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych

Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową			
	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
50 Hz	1 kV/m	60 A/m	-
Zakres częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, dla miejsc dostępnych dla ludności oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych, dla miejsc dostępnych dla ludności			
	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
0 Hz	10 kV/m	2 500 A/m	-
Od 0 Hz do 0,5 Hz	-	2 500 A/m	-
Od 0,5 Hz do 50 Hz	10 kV/m	60 A/m	-
Od 0,05 kHz do 1 kHz	-	3/f A/m	-
Od 0,001 MHz do 3 MHz	20 kV/m	3 A/m	-
Od 3 MHz do 300 MHz	7 V/m	-	-
Od 300 MHz do 300 GHz	7 V/m	-	0,1 W/m ²

*Źródło: Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192/2003, poz. 1883)

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu Myszkowskiego należą::

- linie elektroenergetyczne o napięciu 400 kV;
- linie elektroenergetyczne o napięciu 220 kV;
- linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV
- stacje elektroenergetyczne o napięciu 110 kV;
- stację nadawczą radiowo – telewizyjną;
- maszty telekomunikacyjne

4 Strategia ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego do roku 2015. Katalog proekologicznych celów długoterminowych i krótkoterminowych

Rozwój ekologiczny Powiatu Myszkowskiego powinien odbywać się zgodnie z zapisami polityki ekologicznej państwa, której głównym celem jest stworzenie warunków do realizacji zasad ochrony środowiska. Aby cel ten mógł być w pełni zrealizowany należy do strategii rozwoju powiatu wprowadzić **zasadę zrównoważonego rozwoju** polegającą na zharmonizowaniu celów gospodarczych i społecznych powiatu z celami ochrony środowiska. Zrównoważony rozwój to taki „rozwój społeczno-gospodarczy, w którym występuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń” (Prawo Ochrony Środowiska - DZ.U, 2006r., Nr 129, poz. 902, Art. 3 pkt. 50 z póź. zmianami).

Strategia ochrony środowiska powiatu obejmuje cele długoterminowe do 2015 r. oraz cele krótkoterminowe do roku 2011 wraz zadaniami do realizacji na lata 2008-2011. Cele wyznaczone w ramach strategii ochrony środowiska dotyczą:

- **wzmocnienia systemu zarządzania ochroną środowiska w powiecie,**
- **edukacji i udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,**
- **ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrody** w tym ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony komponentów litosfery,
- **zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii** w tym ochrony przed powodzią, wykorzystania energii odnawialnej,
- **poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego** w tym ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed nadmiernym natężeniem hałasu, ochrony przed promieniowaniem niejonizującym, poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, , gospodarka odpadami,
- **ochrona klimatu.**

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały zadania w podziale na cele długoterminowe, w tym kierunki działań do roku 2015, oraz cele krótkoterminowe wraz z zadaniami proekologicznymi przewidzianymi do realizacji w latach 2008-2011. Poniższy zestaw celów i zadań stanowi swoisty katalog działań proekologicznych, których realizacja uzależniona jest od aktualnych potrzeb powiatu, jej sytuacji finansowo - ekonomicznej oraz możliwości uzyskania dofinansowania na poszczególne przedsięwzięcia z Wojewódzkiego bądź Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z funduszy pomocowych i ze środków unijnych. Z katalogu celów na najbliższe lata wybrano zadania priorytetowe, których wykonanie jest możliwe ze względu na sposobność pozyskania środków na ich realizację. Zadania, których realizacja w najbliższych latach będzie niemożliwa ze względu na brak odpowiednich środków zostaną przesunięte w czasie i uwzględnione w planach na lata 2012-2015 i lata późniejsze.

4.1 Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa w perspektywie do 2014 roku szczególny nacisk będzie położony na tworzenie warunków sprzyjających wdrażaniu systemów zarządzania środowiskowego oraz kształtowanie postaw konsumentów w zakresie stwarzania zapotrzebowania na wyroby i usługi wytwarzane z poszanowaniem i należytą troską o jakość środowiska i jego zasoby. Cele te są zbieżne z celami założonymi w niniejszym Programie.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na płaszczyźnie zarządzania środowiskiem skupia się głównie na budowie informatycznych baz danych związanych z pełnieniem przez Starostę funkcji Organu Ochrony Środowiska, co bezpośrednio wiąże się zapewnieniem społeczeństwu dostępu do informacji. Niemniej ważnym zadaniem dla Powiatu będzie wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska

Kierunki działań:

1. *Wprowadzenie celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu;*
2. *Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji;*
3. *Wspieranie aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiska.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji,

Zadania na lata 2008-2011:

- Budowa informatycznych baz danych związanych z pełnieniem przez Starostę funkcji Organu Ochrony Środowiska;
- Włączenie społeczeństwa w procedurę opracowania i realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego;
- Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych.

4.2 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi

Polityka ekologiczna państwa za największe wyzwanie na najbliższe lata uznaje ograniczenie takich czynników z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu jak:

- Pomijanie wymagań ochrony przyrody w strategiach rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki i planach rozwoju lokalnego;
- Realizacja inwestycji bez uwzględniania potrzeb z zakresu ochrony siedlisk i zasobów przyrodniczych;
- Brak właściwego egzekwowania przepisów ochrony przyrody;
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych;
- Wspieranie tych kierunków rolnictwa, które negatywnie oddziałują na poziom różnorodności gatunkowej i krajobrazowej.

Polityka ekologiczna państwa w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobami naturalnymi przewiduje realizację celów, które powinny w pewnym stopniu znaleźć odzwierciedlenie w celach ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego. Do celów tych należą:

- Wzmocnienie systemu obszarów chronionych;
- Weryfikacja i uporządkowanie systemu obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000;
- Stworzenie skutecznych mechanizmów ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych poza obszarami chronionymi;
- Ochrona obszarów wodno – błotnych;
- Odtworzenie zniszczonych ekosystemów i siedlisk, odbudowa zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- Wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej ;
- Kontynuacja wzrostu lesistości kraju (docelowo do 30 % pow.);
- Wspieranie rozwoju wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Realizacja powyższych celów uzależniona jest od prowadzenia działań w kierunku ochrony bioróżnorodności, georóżnorodności, ochrony zasobów wodnych i ochrony przyrody.

4.2.1 Ochrona przyrody i krajobrazu

W polskim ustawodawstwie w zakresie ochrony przyrody obowiązują następujące akty prawne:

- ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (Dz. U. 2004r. Nr 92, poz. 880);
- ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U.1991r . Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami);
- ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U.1995r., Nr 147, poz. 713 z późniejszymi zmianami);
- ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2000r. (Dz.U.2006r., Nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z siedliskami przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

W zakresie ochrony przyrody prawo Unii Europejskiej stosuje Dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. **dyrektywa ptasia**) oraz Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. **dyrektywa siedliskowa**). Dyrektywa ptasia dotyczy ochrony wszystkich cennych gatunków ptaków naturalnie występujących w stanie dzikim na terytorium UE. Natomiast dyrektywa siedliskowa odnosi się do terenów szczególnie cennych lub zagrożonych zanikiem o podstawowym znaczeniu dla utrzymania populacji gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, podatnych na zagrożenia, rzadkich i wymagających szczególnej ochrony.

Środowisko przyrodnicze Powiatu Myszkowskiego wykazuje znaczny stopień zróżnicowania, zarówno pod względem charakteru i genezy występujących tu ekosystemów i siedlisk, jak również ich cenności przyrodniczej oraz znaczenia dla zachowania i ochrony walorów ekologicznych naszego kraju. Omawiany teren położony jest na obszarze Wyżyny Częstochowskiej w strefie tzw. Jury Środkowej, Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej i wykazuje większość cech typowych dla tego regionu geograficznego Polski. Zdaniem wielu badaczy ma on walory unikatowe w skali Europy Środkowej. Obszary położone w północnej części powiatów Żarki i Niegowa zostały niedawno włączone w obręb **Ostoi Złotopotockiej**, będącej ważnym elementem europejskiej sieci Natura 2000. Miarą unikatowości tych ekosystemów i ich znaczenia dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Polski są próby (podejmowane również obecnie) utworzenia na omawianym obszarze **Jurajskiego Parku Narodowego**, częściowo położonego w granicach Powiatu Myszkowskiego. Znajdować się tu mogą ostoje najcenniejszych przyrodniczo gatunków priorytetowych, ściśle chronionych dyrektywami unijnymi oraz konwencjami międzynarodowymi, zwłaszcza berneńską i bońską. Pozostałe, rozległe powierzchniowo obszary Powiatu Myszkowskiego, wykazują jednak niższy stopień cenności przyrodniczej oraz mniejsze zróżnicowanie środowisk i krajobrazów.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Zachowanie i rozwój walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Kierunki działań:

- *Przeprowadzenie kompleksowej waloryzacji przyrodniczej powiatu (inwentaryzacji flory, fauny, zbiorowisk fitosocjologicznych oraz typów krajobrazów) ze szczególnym uwzględnieniem najcenniejszych przyrodniczo obszarów gmin Niegowa i Poraj.*
- *Utworzenie powszechnie dostępnej bazy danych oraz sprawnego systemu informatycznego, dotyczących stanu i zmian środowiska przyrodniczego w powiecie.*
- *Przygotowanie projektu monitoringu i biomonitoringu stanu środowiska przyrodniczego powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i środowisk chronionych oraz zieleni miejskiej większych ośrodków urbanizacyjnych (głównie miasta Myszkowa).*
- *Skupienie wokół prac waloryzacyjnych i związanych z biomonitorowaniem szerokiej rzeszy działaczy organizacji proekologicznych, miłośników przyrody, nauczycieli a zwłaszcza młodzieży szkolnej, w celu propagowania wiedzy ekologicznej i promowania walorów przyrodniczych regionu.*
- *Zainicjowanie oraz organizacyjno-finansowe wspieranie (we współpracy z sąsiednimi powiatami) projektu badawczego mającego na celu poznanie stanu ekosystemów, środowisk wodnych i nadbrzeżnych rzeki Warty oraz określenia stopnia ich antropopresji i dewastacji. Efektem badań będzie stworzenie programu gwarantującego skuteczną ochronę i rewitalizację górnego odcinka Warty, jednej z największych i najważniejszych rzek Polski. Projekt ten mógłby uzyskać wsparcie finansowe Unii Europejskiej.*
- *Przyjęcie programu stopniowej renaturalizacji doliny rzeki Warty i jej dopływów oraz towarzyszących im zbiorników wodnych.*
- *Opracowanie kompleksowego programu rewitalizacji terenów zdegradowanych, w tym zespołu zieleni miejskiej (urbicenozy) - możliwość dofinansowania przez Unię Europejską.*
- *Prowadzenie zalesień na gruntach porolnych trwale wyłączonych z produkcji rolnej, siedliskach odłogowanych, a także w zdegenerowanych fragmentach leśnych, a także przywracanie istniejącym kompleksom leśnym, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych, ich naturalnego składu gatunkowego.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Ochrona i kształtowanie różnorodności biologicznej w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego

Zadania na lata 2008-2011:

1. Wyznaczenie nowych, cennych przyrodniczo i godnych ochrony lądowych i wodnych ekosystemów.

2. Objęcie ochroną prawną nowych, cennych przyrodniczo obszarów o znaczeniu regionalnym lub krajowym, a w szczególności tworzenie nowych rezerwatów, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych.
3. Wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych.
4. Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego.
5. Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągłe zwiększanie ich udziału w środowiskach antropogenicznie zmienionych.
6. Skuteczna opieka i prawidłowe dokumentowanie istniejących pomników przyrody, a także wyznaczanie nowych tego typu obiektów zarówno wśród przyrody ożywionej, jak i nieożywionej.
7. Dbłość o wyznaczenie (na obszarach poszczególnych gmin) terenów lub tras podwyższonego zagrożenia dla gatunków migrujących oraz podjęcie skutecznych działań ograniczających lub likwidujących to zagrożenie.
8. Opracowanie planów ochrony dla istniejących lub projektowanych obszarów prawnie chronionych. Obejmowanie opieką rezerwatów i innych form ochrony przez lokalne grupy społeczne, organizacje pozarządowe oraz młodzież szkolną.
9. Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych, w tym rzadkich zespołów torfowiskowych i podmokłych łąk, jako miejsc żerowania i gniazdowania, a także przebywania podczas migracji wielu rzadkich gatunków ptaków. Tworzenie ostoi zimowych ptactwa nad rzekami i zbiornikami wodnymi.
10. Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia wspólnych z sąsiednimi powiatami form ochrony, zwłaszcza na terenie najcenniejszym przyrodniczo i należącym do Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.
11. Włączenie się władz samorządowych i środowisk proekologicznych powiatu w prace nad utworzeniem w przyszłości Jurajskiego Parku Narodowego, którego południowe fragmenty najprawdopodobniej zostaną zlokalizowane w północnym obszarze gmin Żarki i Niegowa.
12. Ciągła ochrona cieków wodnych przed zanieczyszczeniami chemiczno-biologicznymi spływającymi z pól uprawnych. Przeciwdziałanie eutrofizacji cieków i zbiorników wodnych.
13. Zapobieganie zaśmiecaniu zbiorników leśnych, rzek i starorzeczy poprzez organizowanie cyklicznych akcji promujących czyste środowisko.
14. Przeciwdziałanie wiosennemu wypalaniu traw i zespołów szuwarowych, niszczącemu siedliska występowania i lęgu ptaków wodnych oraz wielu innych gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych oraz przyczyniającemu się do zmniejszenia różnorodności biologicznej w ekosystemach.
15. Podnoszenie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych poprzez ograniczenie lub całkowite zaniechanie prowadzenia w nich zabiegów pielęgnacyjnych takich jak wycinanie martwych i usuwanie powalonych drzew, pni i gałęzi, wycinanie zarośli i karczowanie.

16. Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju i doskonalenia funkcji turystyczno-rekreacyjnych powiatu, w tym agroturystyki i ekoturystyki.
17. Wyznaczenie i oznakowanie przyrodniczych szlaków turystycznych - pieszych, rowerowych i konnych (z zapleczem rekreacyjnym) w atrakcyjnych i cennych przyrodniczo obszarach powiatu, jako jednej z form jego promocji.
18. Ochrona krajobrazów kulturowych oraz zabytkowych obiektów kulturowo-przyrodniczych, zwłaszcza w obrębie ruin warowni jurajskich.
19. Wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych, obejmujących ekosystemy lądowe lub wodne sąsiadujące z różnej klasy zabytkami historycznymi.
20. Promowanie i rozwój specjalistycznych form turystyki przyrodniczej, min. wspinaczkowej i wodnej – głównie na obszarach gmin Poraj i Niegowa, połączonych z pogłębianiem wiedzy ekologicznej.
21. Rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich i wiejskich. Promowanie idei tworzenia parków ekologicznych (zwłaszcza zakładanych na terenie już istniejących lecz ubogich przyrodniczo parków miejskich).
22. Tworzenie ciągów zieleni przyulicznej, przeciwwietrznych pasów, tzw. zielonych ekranów, towarzyszących głównym ciągom komunikacyjnym oraz wzbogacanie w gatunki rodzimych drzew i krzewów zieleni osiedlowej miast.
23. Tworzenie i poszerzanie specjalnych stref adaptacji zwierząt do warunków miejskich zlokalizowanych głównie w suburbium i w dzielnicach podmiejskich.
24. Tworzenie i rozwijanie ekologicznych korytarzy umożliwiających przenikanie gatunków w głąb obszarów zurbanizowanych. Podejmowanie działań w celu synurbizacji części flory i fauny środowisk pozamiejskich, np. poprzez zakładanie nowych parków na obrzeżu miast.
25. Organizowanie działalności edukacyjnej na obszarze istniejących lub planowanych rezerwatów przyrodniczych, a także innych cennych przyrodniczo środowisk, min. poprzez wytyczanie przyrodniczych ścieżek dydaktycznych, przeznaczonych zwłaszcza dla młodzieży szkolnej.
26. Organizowanie oraz wyposażanie w aparaturę laboratoryjną i sprzęt dydaktyczno-naukowy ekologicznych laboratoriów przyszkolnych jako centrów edukacji ekologicznej w regionie – możliwość dofinansowania z Unii Europejskiej.
27. Przeprowadzenie badań nad stanem świadomości ekologicznej wybranych grup mieszkańców powiatu oraz jego wpływu na podejmowanie działań w zakresie regionalnej ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Badanie prowadzone będą zwłaszcza także wśród uczniów i młodzieży pozaszkolnej.

4.2.2 Ochrona komponentów litosfery

Ochronę powierzchni ziemi reguluje Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2006r. Nr 129, poz.902 z późniejszymi zmianami) a polega ona na :

1. Zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności poprzez:
 - racjonalne gospodarowanie;
 - zachowanie wartości przyrodniczych;
 - zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania;

- ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania;
- utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów;
- doprowadzenie jakości gleby i ziemi co najmniej do wymaganych standardów, gdy nie są one dotrzymane;
- zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury.

2. Zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

Ochrona powierzchni ziemi wiąże się nierozdzielnie z ochroną zasobów surowcowych, a w szczególności z racjonalnym ich gospodarowaniem. Korzystanie z kopalin reguluje ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.94 r. Nr 27, poz. 96, z późniejszymi zmianami). Ponadto, ochronę złóż kopalin jako zasobu przyrody zapewnia ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2003r., Nr 80, poz.717). Dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody (między innymi kopalinami) ustala się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego szczególne warunki zagospodarowania terenów, w tym zakaz zabudowy zgodnie z Art. 15.,ust.2, pkt. 9. cytowanej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z korzystaniem z zasobów kopalin wiąże się również konieczność odpowiedniego zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych. Tereny zdegradowane i wyrobiska poeksploatacyjne należy rekultywować, a hałdy przemysłowe odpowiednio zagospodarować np. siejąc rośliny na zielony nawóz, rośliny łąkowe, zadrzewiać lub zalesiać.

Oprócz działań skierowanych bezpośrednio na racjonalne gospodarowanie zasobami ziemi, w celu poprawy jakości gleb konieczne są działania w kierunku likwidacji pośrednich zagrożeń czystości tych gleb, a mianowicie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i wody oraz rekultywacji składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych.

Ochrona komponentów litosfery uzależniona jest również od sposobu prowadzenia działalności rolniczej. W dzisiejszych czasach rozwój rolnictwa oznacza nie tylko jego wzrost ekonomiczny i postęp technologiczny, ale zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju również troskę o dobry stan środowiska, o zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych. W związku z tym rolnicy mający wpływ na kształtowanie i jakość obszarów wiejskich powinni respektować zasady dobrej praktyki rolnej przyczyniając się tym samym do realizacji idei rolnictwa zrównoważonego w gospodarce rolnej.

Zgodnie z publikacją Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich pt.: „Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza” (ZDPR) zwykła dobra praktyka rolnicza oznacza takie standardy gospodarowania, których racjonalny rolnik przestrzegałby w danym kraju. Standardy te dotyczą przede wszystkim wymogów związanych z racjonalną gospodarką, ochroną wód i gleb, zachowaniem cennych siedlisk gatunków występujących na obszarach rolnych, ochroną walorów krajobrazu. Przestrzeganie ZDPR jest warunkiem uzyskania wsparcia finansowego wynikającego z niektórych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej (na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, wspieranie działań rolno-środowiskowych i dobrostanu zwierząt).

Zakres ZDPR jest następujący:

- stosowanie i przechowywanie nawozów;

- rolnicze wykorzystanie ścieków na terenie gospodarstwa;
- rolnicze wykorzystanie komunalnych osadów ściekowych;
- zasady stosowania środków ochrony roślin;
- gospodarowanie na użytkach zielonych;
- utrzymanie czystości i porządku w gospodarstwie;
- ochrona siedlisk przyrodniczych;
- ochrona gleb;
- ochrona zasobów wodnych.

Powiat Myszkowski jest powiatem przemysłowo – rolniczym. Dlatego też na terenach rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinno się dążyć do zachowania intensyfikacji produkcji rolnej, doskonalenia struktury obszarowej istniejących gospodarstw, lepszego wykorzystania potencjału rolnego oraz rozwój gospodarstw specjalistycznych o standardach ekologicznych. Rolnicy natomiast powinni dążyć w swoich gospodarstwach do przestrzegania zasad „Zwykłej dobrej praktyki rolnej”.

Wykorzystanie gleb do celów produkcji rolnej wymaga prowadzenia badań jakości tych gleb pod kątem ich przydatności do rolniczego wykorzystania.

Na terenie Gminy Niegowa od roku 2001 prowadzone są w poszczególnych gospodarstwach badania użytków rolnych na zasobność fosforu, magnezu i potasu. Każde przebadane gospodarstwo otrzymało zalecenia nawozowe wskazujące na prawidłową gospodarkę nawozami uwzględniające wskazaną zasobność PKN i Mg. Prowadzone były również badania kwasowości gleb oraz procesy ich wapniowania.

W najbliższych latach na terenie powiatu prowadzone będą badania jakości gleb w zakresie ich kwasowości, zawartości metali ciężkich, pH, zawartości składników pokarmowych (związków azotu, magnezu, potasu). Starostwo Powiatowe stara się o uzyskanie środków finansowych na ten cel z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych i dzięki nim badania gleb zostaną przeprowadzone w gminie Żarki i Niegowa w latach 2008 – 2009, a w gminach Myszków, Poraj i Koziegłowy w latach następnych (2009-2010).

Na terenach przemysłowych powiatu ochrona komponentów litosfery wiąże się głównie z ochroną zasobów glebowych przed degradacją, tzn. przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z powietrza, przed nadmiernym jej zasoleniem oraz przed opadem popiołów alkalicznych. Duże zanieczyszczenie gleb na terenach zainwestowania powoduje zmniejszenie ich aktywności biologicznej, a w konsekwencji powoduje zmiany cech siedliska i sposobu funkcjonowania lokalnych ekosystemów. Ochrona gleb wiąże się więc z ochroną zasobów glebowych użytkowanych przyrodniczo przed wyłączeniem ich z tego użytkowania, ochroną przed erozją oraz rekultywacją gleb zdegradowanych.

Polityka ekologiczna państwa wyznacza priorytety ekologiczne z zakresu gospodarowania komponentami litosfery do których należą:

- Rekultywacja gruntów zdegradowanych;
- Wspieranie programów rolniczych zapewniających zrównoważone korzystanie z gleb (rolnictwo ekologiczne i zrównoważone, programy rolnośrodowiskowe);
- Wspieranie substytutów zasobów nieodnawialnych i wspieraniu ich stosowania w gospodarce;
- Wzrost racjonalności wykorzystania zasobów kopalin;

W zakresie ochrony komponentów litosfery na terenie Powiatu Myszkowskiego planuje się zrealizować następujące cele (zbieżne z celami polityki ekologicznej państwa):

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Racjonalne gospodarowanie komponentami litosfery przy zachowaniu wartości przyrodniczych

Kierunki działań:

1. *Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;*
2. *Ochrona zasobów glebowych;*
3. *Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe;*
4. *Racjonalne korzystanie z zasobów kopalin.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Ochrona powierzchni ziemi i jej racjonalne użytkowanie

Zadania na lata 2008-2011:

1. Wspieranie dobrych praktyk rolniczych.
2. Przestrzeganie wymagań ochrony gleb w działalności gospodarczej głównie w sektorach budownictwa, przemysłu i transportu.
3. Prowadzenie rekultywacji i przywrócenie funkcji przyrodniczej terenom i gruntom zdegradowanym.
4. Wspierania rolnictwa ekologicznego, powstawanie gospodarstw agroturystycznych.
5. Prowadzenie badań jakości gleb na terenie Powiatu.
6. Zagospodarowanie terenów nieużytków i odłogów głównie przez zalesianie.
7. Stała, bieżąca likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów.
8. Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.

4.3 Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

Dzięki przeprowadzeniu wielu inwestycji proekologicznych i energooszczędnych w przemyśle, transporcie i gospodarce komunalnej w ostatnich latach wzrosła efektywność wykorzystania energii w Polsce. Finansowanie tego typu inwestycji powinno być w dalszym ciągu kontynuowane.

W kolejnych latach nadal powinny być wspierane, podejmowane przez podmioty gospodarcze, działania zmierzające do ograniczenia nie tylko zużycia

energii, ale również materiałów i wody oraz programy naprawcze dostosowujące technologie do najlepszych dostępnych technik.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody do celów przemysłowych i rolniczych w przeliczeniu na jednostkę produkcji.

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Wspieranie programów efektywnego wykorzystania wody w przemyśle, w tym zamkniętych jej obiegów, energii i materiałów

Zadania na lata 2008-2011:

- Ograniczenie wykorzystania dla potrzeb przemysłowych wód podziemnych dobrej jakości.
- Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie.
- Wprowadzanie technologii małoodpadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.

4.3.1 Wykorzystanie energii odnawialnej

Zagadnienie wykorzystania odnawialnych źródeł energii regulowane jest przez następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne [Dz. U. nr 54 poz.348 z późniejszymi zmianami],
- ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych [Dz. U. nr 162 poz.1121 z późniejszymi zmianami].

Zgodnie z Prawem energetycznym, odnawialnym źródłem energii nazywa się źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych. Ustawa ta jednocześnie nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne obowiązek zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych, uwzględniając technologię wytwarzania energii, wielkość źródła energii oraz sposób uwzględniania w taryfach kosztów jej zakupu.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła [Dz. U. 2004 r, nr 267, poz. 2657] oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii [Dz. U. 2004 r. nr 267, poz. 2656] określa szczegółowo zasady zakupu energii ze źródeł odnawialnych takich jak: elektrownie wodne, elektrownie wiatrowe, biogazu pozyskiwanego z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów komunalnych, biomasy, biopaliw, słoneczne ogniwa fotowoltaiczne, słoneczne kolektory do produkcji ciepła, ciepła geotermalnego.

Wykorzystanie większości odnawialnych źródeł energii wiąże się z minimalnym wpływem na środowisko i przynosi wymierne efekty ekologiczno-ekonomiczne. Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie paliwowo-energetycznym, ma wpływ na oszczędność surowców energetycznych, poprawę stanu środowiska poprzez redukcję emisji szkodliwych substancji. Coraz szersze stosowanie źródeł odnawialnych przynosi również korzyści społeczne poprzez poprawę bezpieczeństwa energetycznego i powstawanie nowych miejsc zatrudnienia oraz poprawę bezpieczeństwa ekologicznego.

Na terenie powiatu rozwój energii odnawialnej może obejmować technologie wykorzystujące energię słoneczną i energię z biomasy. Już teraz na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie planuje się zrealizować słoneczną suszarnie osadów ściekowych, być może służącą również na potrzeby całego powiatu.

Sukces wzrostu wykorzystania ciepła z zasobów odnawialnych wiąże się z działaniami promocyjnymi modelowych technologii wykorzystujących energię wiatru, wody czy słońca oraz działaniami informacyjnymi dotyczącymi korzyści dla stanu środowiska i życia mieszkańców płynącymi ze stosowania tych technologii.

Jednym z priorytetów polityki ekologicznej państwa jest osiągnięcie 7,5 % udziału energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych zarówno w bilansie zużycia energii pierwotnej w 2010 r., jak i takiego samego udziału tych źródeł w produkcji energii elektrycznej. Polska powinna także osiągnąć cele wspólnotowe wyznaczone przez Dyrektywę 2003/30/WE w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw – zapewnienie ich udziału w odniesieniu do paliw używanych w transporcie na poziomie 5,75 % w 2010 r.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Wzrost wykorzystania technologii wykorzystujących energię odnawialną

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Budowa instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych

Zadania na lata 2008-2011:

- Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii.

- rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu.
- Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie.
- Promocja stosowania biopaliw w transporcie.

4.3.2 Ochrona przeciwpowodziowa

Według Ustawy Prawo Wodne ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- Zachowanie i tworzenie wszelkich retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych;
- Racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- Funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze;
- Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymanie wałów przeciwpowodziowych.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne ochronę przed powodzią prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego.

Działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej na danym terenie powinny być zgodne z wytycznymi regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Rzeka Warta przepływająca przez teren powiatu administrowana jest przez RZGW Poznań.

Ustawa Prawo wodne nakłada na dyrektora RZGW następujące obowiązki (art.92):

- opracowywanie studiów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym;
- opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;
- koordynowanie działań związanych z ochroną przed powodzią oraz suszą w regionie wodnym, w szczególności prowadzenie ośrodków koordynacyjno-informacyjnych ochrony przeciwpowodziowej;
- W ramach koordynacji, o której mowa w pkt. 3, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej gromadzi, przetwarza i udostępnia informacje dla potrzeb planowania przestrzennego i centrów zarządzania kryzysowego.

W celu ochrony przeciwpowodziowej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu na terenie Powiatu Myszkowskiego wykonał studia zawierające strefy bezpośredniego zagrożenia powodzią i przekazał je gminom w celu ujęcia terenów zalewowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Studia obejmowały gminy Poraj, Koziegłowy, Myszków i Żarki.

Natomiast do zadań Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach należy utrzymanie rzek będących w jego ewidencji w takim stanie, aby był zachowany swobodny przepływ wód w korytach rzek.

W zakresie ochrony przeciwpowodziowej istotne są również zadania, których realizacja leży w kompetencji poszczególnych gmin a należą do nich:

- ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki),
- bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów),
- dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).

Polityka ekologiczna państwa wyznacza również zadania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Priorytetem ekologicznym na tej płaszczyźnie jest opracowanie i wdrożenie planów ochrony przeciwpowodziowej oraz zapobieganiu skutkom suszy.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Ochrona przed powodzią na terenie Powiatu Myszkowskiego

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011

Rozpoznanie potrzeb w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego

Zadania na lata 2008-2011:

- Udział przy opracowywaniu programu ochrony przed powodzią w obszarze zlewni rzeki Warty.
- Realizacja działań w zakresie zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenach zalewowych.
- Utrzymanie i modernizacja zbiorników retencyjnych na terenie powiatu.
- Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki).
- Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów).
- Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).

4.4 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

4.4.1 Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych

W celu poprawy stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Powiatu Myszkowskiego celem priorytetowym w zakresie ochrony środowiska

jest ich ochrona. Ochrona wód polega na ograniczeniu i wyeliminowaniu zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z działalności przemysłowej, komunalnej czy rolniczej oraz na zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wód. Zasadniczą poprawę jakości wód można uzyskać eliminując dopływ do wód powierzchniowych związków azotu i związków fosforu, co można osiągnąć poprzez modernizację istniejących oczyszczalni ścieków pod kątem spełnienia wymogów unijnych.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego określa zadania proekologiczne w zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, które dotyczą zagadnień gospodarki wodno – ściekowej, infrastruktury oraz racjonalnego korzystania z zasobów wodnych. W zakresie ochrony wód przewiduje się rozbudowę systemu kanalizacji na terenach dotąd nieskanalizowanych z odprowadzeniem ścieków do gminnych oczyszczalni ścieków oraz modernizację gminnych oczyszczalni ścieków, bądź budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku braku skoordynowania budownictwa mieszkaniowego z budową kanalizacji sanitarnej.

Dodatkowo zadania z zakresu usprawnienia gospodarki wodno – ściekowej wymagają przeprowadzenia budowy kanalizacji deszczowej oraz rozdział kanalizacji ogólnospławnej na terenie powiatu.

Ochrona wód podziemnych uzależniona jest również od ograniczenia ponadnormatywnego zanieczyszczenia ze źródeł punktowych i obszarowych.

Istotnym zagadnieniem, które należy uwzględnić przy precyzowaniu celów z zakresu ochrony wód jest gospodarka wodna i ochrona ujęć wody pitnej. Zaopatrzenie w wodę jest zadaniem poszczególnych gmin, które realizują Gminne Zakłady Wodociągów i Kanalizacji. Wszystkie zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej powinny być zapisane w wieloletnich planach inwestycyjnych każdej z gmin.

Jednym z istotnych zadań z zakresu poprawy jakości wód powierzchniowych, a jednocześnie z przyczyn rekreacyjnych jest dążenie do polepszenia jakości wody w zbiorniku zaporowym w Poraju, co najmniej do III klasy jakości. (Stacja Sanitaro – Epidemiologiczna zakazała kąpieli z zbiorniku ze względu na skażenie substancjami szkodliwymi). Aby zadanie to jednak mogło zostać zrealizowane należy zatroszczyć się o poprawę jakości wody dopływającej do zbiornika poprzez eliminację „dzikich”, niekontrolowanych zrzutów ścieków nieczyszczonych do cieków i przydrożnych rowów oraz skanalizowanie terenów dotąd nieskanalizowanych. Zadanie to wymaga ścisłej współpracy ze wszystkimi potencjalnymi podmiotami, które przyczyniają się do napływania do zbiornika ścieków nieoczyszczonych.

Planowane do realizacji zadania z zakresu ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych są zbieżne z priorytetami polityki ekologicznej państwa do których należą:

- Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód przez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków;
- Zakończenie budowy kanalizacji i oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 15tys. RLM;
- Zakończenie programu budowy oczyszczalni ścieków w zakładach sektora rolno-spożywczego.

W zakresie poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych w niniejszym Programie sprecyzowano następujące cele długoterminowe i krótkoterminowe:

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalizacja ich wykorzystania

Kierunki działań:

1. *Poprawa jakości wód powierzchniowych i ich ochrona*
2. *Poprawa jakości wód podziemnych i ochrona ich zasobów*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Ochrona ilościowa i jakościowa zasobów wód podziemnych i powierzchniowych dla potrzeb użytkowych

Zadania na lata 2008-2011:

- Dalsza rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Powiatu.
- Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej.
- Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.
- Budowa kanalizacji deszczowej i rozdział kanalizacji ogólnospławnej .
- Wymiana odcinków rurociągów stalowych, żeliwnych i azbestowo – cementowych.
- Modernizacja studni głębinowych, stacji uzdatniania, ujęć wody oraz wyznaczenie stref ochronnych.
- Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym.
- Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.
- Rozpoznanie problemu starych studni kopanych – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, w tym ewidencja i uporządkowanie studni wykorzystywanych jako szamba.
- Ochrona i właściwe kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych.
- Wykonanie monitoringu ujęć wody i zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie projektu modelowania pracy sieci.
- Poprawa jakości wody w Zbiorniku Poraj do III klasy jakości.

- Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych

4.4.2 Ochrona powietrza atmosferycznego

Zagadnienie ochrony powietrza, polskie ustawodawstwo reguluje w ustawie z dnia 27 kwietnia Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2001r., Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z Art. 85 wyżej cytowanej ustawy ochrona powietrza atmosferycznego polega na zapewnieniu najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.
- zmniejszenie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach

Ochrona powietrza realizowana jest również w oparciu podpisane i ratyfikowane przez Polskę umowy międzynarodowe, a mianowicie:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 13.11.1979 r. (konwencja genewska) z protokołami wykonawczymi (m. inn. I i II protokół siarkowy, protokoły z Aarhus w sprawie TZO i metali ciężkich)
- Konwencja o ochronie warstwy ozonowej z 22.03.1985 r. (Konwencja wiedeńska) i Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożającej warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i kopenhaskimi)
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 9.05.1991 r. (konwencja klimatyczna w Rio) wraz z protokołem dodatkowym z Kioto (reguluje kwestie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych).

Kwestie dotyczące ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami Prawo Unii Europejskiej natomiast reguluje kompleksowo w tzw. Dyrektywie ramowej w sprawie oceny i zarządzania jakością powietrza w otoczeniu - 96/62/EC, która określa metody i kryteria oceny jakości powietrza. Zagadnienia jakości powietrza atmosferycznego precyzują ponadto:

- dyrektywa Rady 94/63/WE w sprawie kontrolowania emisji lotnych związków organicznych VOC powstających w wyniku magazynowania benzyn i jej dystrybucji z terminali do stacji obsługi
- dyrektywa Rady 1999/13/WE w sprawie emisji lotnych związków organicznych ze stosowania rozpuszczalników organicznych
- dyrektywa Rady 2000/69/WE w sprawie zawartości benzenu i tlenu węgla w powietrzu
- dyrektywa Rady 99/32/WE w sprawie redukcji zawartości siarki w paliwach płynnych,

- dyrektywa Rady 99/30/EC (z dnia 22.04.1999 r.) dotycząca wartości granicznych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, cząstek zawieszonych i ołowiu w powietrzu atmosferycznym,

Kluczową ze względu na dążenie do zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją z zakładów przemysłowych jest dyrektywa Rady 84/360/EWG, która uwzględnia zasadę prewencji i regułę ostrożności.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego określa zadania proekologiczne, których realizacja przyczyni się w znacznym stopniu do poprawy jakości powietrza w wyniku redukcji emisji pyłów, dwutlenku siarki, tlenków azotu, substancji toksycznych. Do działań z tego zakresu należy zaliczyć ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację i termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz wspieranie działań modernizacyjnych systemów ogrzewania dla indywidualnych budynków mieszkalnych, wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne czy rozbudowę sieci gazowej. Kolejnym zadaniem ograniczającym emisję niską w powiecie jest zminimalizowanie wpływu emisji komunikacyjnej poprzez ograniczenie dostępu pojazdów samochodowych do obszarów, w których następuje przekroczenie stężeń zanieczyszczeń komunikacyjnych (dwutlenek azotu, benzen).

Działania tego rodzaju mają na celu stopniową poprawę jakości powietrza atmosferycznego, a w konsekwencji przyczynią się do globalnego ograniczenia efektu cieplarnianego.

Ze względu na dużą uciążliwość systemu komunikacyjnego w powiecie, zarówno z uwagi na znaczne natężenie hałasu samochodowego, zanieczyszczenie powietrza spalinami w zagospodarowanych częściach miast, jak i zagrożenie bezpieczeństwa przechodniów Program ochrony środowiska precyzuje zadania z zakresu usprawnienia systemu komunikacji w powiecie. Do działań tych należy zaliczyć zadania Powiatowego Zarządu Dróg czyli poprawa stanu dróg powiatowych poprzez remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznej czy uzupełnienie ubytków w nawierzchni. W 2008 roku Powiatowy Zarząd Dróg w Myszkowie planuje realizację zadań z zakresu przebudowy odcinków dróg powiatowych, realizację ciągów pieszo - rowerowych oraz wykonanie dokumentacji na przebudowę dróg powiatowych (np. drogi nr 3802S, nr 1710 S i innych).

W ramach Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Starostwo Powiatowe planuje realizację przebudowy dróg powiatowych nr 1012S 1013S oraz 1711S.

Dodatkowo na terenie całego powiatu konieczne są działania w kierunku usprawnienia ruchu kołowego poprzez poprawę stanu dróg gminnych i wojewódzkich, ich modernizację oraz budowę nowych odcinków dróg. Należy jednak pamiętać, że zadania z zakresu ograniczenia emisji komunikacyjnej, takie jak usprawnienie komunikacji w powiecie poprzez budowę nowych odcinków dróg i obwodnic nie są zadaniami stricte proekologicznymi, gdyż spowodują zmniejszenie emisji spalinowej w jednym punkcie a jej wzrost w innym.

Zasadniczo na poprawę stanu powietrza atmosferycznego wpłynie również wzrost udziału pojazdów niespalinowych w ruchu ulicznym tj. jak rowery. Aby jednak mieszkańcy powiatu częściej korzystali z rowerów należy zapewnić im bezpieczne

warunki do tego typu komunikacji poprzez realizację ścieżek rowerowych i parkingów.

Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w powiecie jest przemysł. Niemniej jednak stosowanie nowoczesnych technologii produkcji i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w zakładach produkcyjnych powoduje co roku zmniejszenie emisji gazowej i pyłowej do atmosfery z działalności gospodarczej. Aby tendencja ta wzrastała w następnych latach, należy nadal promować w powiecie wykorzystanie czystych technologii oraz wdrażać przedsięwzięcia modernizacyjne systemów energetycznych.

Zadaniami priorytetowymi w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego wyznaczonymi w Polityce Ekologicznej Państwa są:

- optymalizacja potrzeb transportowych i ograniczenie emisji ze środków transportu jako elementu poprawy jakości powietrza na terenach zurbanizowanych,
- realizacja programów ograniczenia wielkości emisji do powietrza ze źródeł przemysłowych i komunalnych,
- ograniczenie emisji z dużych źródeł spalania energetycznego.

Poniższe cele i zadania proekologiczne wyznaczone w niniejszym Programie są zbieżne z priorytetami Polityki Ekologicznej Państwa.

Cel długoterminowy do roku 2015:

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
--

Kierunki działań:

1. *Ograniczenie emisji z sektora komunalnego i komunikacji na terenie Powiatu.*
2. *Zmniejszenie emisji zorganizowanej z zakładów przemysłowych i ciepłowniczych.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Wprowadzenie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszenie wielkości emisji z transportu
--

Zadania na lata 2008-2011:

- Poprawa stanu dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych.
- Budowa i organizacji tras rowerowych.
- Modernizacja układu komunikacyjnego na terenie Powiatu w celu upłynnienia ruchu samochodowego.
- Promocja korzystania z publicznych środków transportu.

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Redukcja niskiej emisji z sektora komunalnego
--

Zadania na lata 2008-2011:

- Opracowanie Programu Ograniczenia niskiej emisji na terenie Powiatu.
- Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych.
- Usprawnienie systemu kontroli przestrzegania przepisów dot. Ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza.
- Rozbudowa sieci gazowej.
- Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne.
- Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza.

Cel krótkoterminowy na lata 2008 – 2011:

Zmniejszenie emisji zorganizowanej z zakładów przemysłowych i ciepłowniczych

Zadania na lata 2008-2011:

- Promocja rozwoju branż przemysłu nie powodujących pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego o zaawansowanych technologiach.
- Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw.
- Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych.
- Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.

4.4.3 Ochrona przed hałasem

Zagadnienie ochrony środowiska akustycznego regulują następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 kwietnia Prawo ochrony środowiska (DZ. U. z 2006 roku Nr129, poz.902, z późniejszymi zmianami);
- ustawa o Planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz.U.2003r., Nr 80, poz.717);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 r., Nr 120, poz. 826);

Według art. 112 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, w przypadku gdy nie jest on dotrzymany.

Jednym z głównych zadań w zakresie ochrony środowiska jest zapewnienie właściwych warunków klimatu akustycznego. Na terenie powiatu zasadniczym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa i kolejowa, i na tej płaszczyźnie należy prowadzić działania proekologiczne. Do przedsięwzięć ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego należą działania, których realizacja w dużej mierze ograniczy emisję zanieczyszczeń spalinowych do atmosfery, a więc zadania ograniczające ruch samochodowy, w szczególności na obszarach o dużym zagęszczeniu zabudowy.

Należy również nadmienić, że hałas komunikacyjny wywołany jest głównie wzrastającym natężeniem ruchu i ilością pojazdów wywołujących duże natężenie hałasu. Dodatkowo na poziom emitowanego dźwięku rzutują takie czynniki jak: stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg, organizacja ruchu drogowego i sposób eksploatacji pojazdów.

Do zadań własnych powiatu w zakresie ograniczenia emisji hałasu należy troska o drogi powiatowe, o ich stan techniczny i prowadzenie ich modernizacji.

Prawo Ochrony Środowiska nakłada ponadto na Starostę obowiązek sporządzenia mapy akustycznej, w celu oceny stanu akustycznego środowiska na terenie powiatu. Zgodnie z ustawą o wprowadzeniu ustawy – Prawo Ochrony Środowiska taki obowiązek starosta musi spełnić **do 30 VI 2012 r.** (DZ.U. 2003r., Nr 7, poz.78).

Mapa akustyczna powinna posiadać elementy, które wyznacza Art. 118, ust. 3-5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2006, Nr 129, poz.902 z późniejszymi zmianami) a mianowicie:

„3. Mapa, o której mowa w ust. 1, powinna składać się z części opisowej i części graficznej.

4. Część opisowa powinna zawierać w szczególności:

- 1) charakterystykę obszaru podlegającego ocenie,
- 2) identyfikację i charakterystykę źródeł hałasu,
- 3) uwarunkowania akustyczne wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 4) metody wykorzystane do dokonania oceny,
- 5) zestawienie wyników badań,
- 6) identyfikację terenów zagrożonych hałasem,
- 7) liczbę ludności zagrożonej hałasem,
- 8) analizę trendów zmian stanu akustycznego środowiska,
- 9) wnioski dotyczące działań w zakresie ochrony przed hałasem.

5. Część graficzna powinna zawierać w szczególności:

- 1) mapę charakteryzującą hałas emitowany z poszczególnych źródeł,
- 2) mapę stanu akustycznego środowiska, z zaznaczeniem terenów, na których występuje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, z odniesieniem do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 3) mapę terenów zagrożonych hałasem,
- 4) mapę przedstawiającą przewidywane rezultaty działań, o których mowa w ust. 4 pkt. 9.”

Obowiązek sporządzenia mapy akustycznej spoczywa na Staroście z jednoczesnym uwzględnieniem informacji wynikających z map akustycznych sporządzonych przez zarządzających obiektami mogącymi powodować przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.

Dodatkowym obowiązkiem Starosty zgodnie z zapisami cytowanej powyżej ustawy jest sporządzanie dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, programu działań mającego na celu dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego (Art. 119). Zgodnie z Art. 4, ust. 5b obowiązek ten starosta zobligowany jest wypełnić do **30 czerwca 2013** (DZ.U. 2003r., Nr 7 , poz. 78).

Natomiast do zadań gmin należy troska o drogi gminne oraz uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wpływu lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska.

Poniżej zestawiono cele i zadania z zakresu ochrony przed hałasem sprecyzowane w niniejszym programie ochrony środowiska.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie powiatu

Kierunek działań:

1. *Opracowanie mapy akustycznej Powiatu Myszkowskiego.*
2. *Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska.*
3. *Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami przemysłu i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Zmniejszenie zagrożenia ponadnormatywnym hałasem, emitowanym głównie przez środki transportu

Zadania na lata 2008-2011:

- Ograniczenie hałasu poprzez zastosowanie ekranów akustycznych oraz pasów zieleni wzdłuż uciążliwych odcinków dróg .
- Monitorowanie poziomu hałasu w jednostkach gospodarczych.
- Budowa systemu tras rowerowych w mieście.
- Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem.
- Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.4.4 Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

Ochrona środowiska przed promieniowaniem niejonizującym realizowana jest głównie o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 roku, nr 129. Poz. 902 z późniejszymi zmianami) wraz z aktami wykonawczymi. Ustawa ta obejmuje szereg zapisów wynikających z prawa unijnego (Dyrektywa Rady 96/62/WE z 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością powietrza w otoczeniu, Dyrektywa 89/336/CE z dnia 3 maja 1989 r. w sprawie kompatybilności elektromagnetycznej).

Zasady ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym zawarto w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. (Dz. U. z 2003r. Nr 192, poz, 1883).

Zgodnie z polskim ustawodawstwem ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- 1) utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- 2) zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Na terenie występowania pola elektromagnetycznego należy wprowadzić obszar ograniczonego użytkowania. Obecność linii elektromagnetycznej na danym terenie potęguje również zagrożenie nadmiernym natężeniem hałasu. Działania z zakresu ograniczenia negatywnego wpływu pól elektromagnetycznych na życie mieszkańców powinny być ukierunkowane na kontrolę poziomu promieniowania poprzez prowadzenie badań pola elektromagnetycznego oraz wprowadzenie działań w celu poprawy bezpieczeństwa ekologicznego.

Polityka ekologiczna państwa wyznacza priorytety w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym. Do priorytetów tych należą:

- ochrona ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- prowadzenie skutecznego nadzoru nad wykorzystaniem źródeł promieniowania jonizującego.

Cel długoterminowy do 2015 r.:

Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunki działań:

1. *Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem.*
2. *ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska .*
3. *monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008 –2011:

Kontrola poziomu promieniowania elektromagnetycznego i wprowadzenie działań ograniczających jego oddziaływanie na środowisko.
--

Zadania na lata 2008-2011:

- Określenie aktualnego poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego w miejscach jego potencjalnego oddziaływania i ograniczenie jego emisji.

4.4.5 Gospodarka odpadami

Podstawową zasadą gospodarowania odpadami według Ustawy o odpadach (Dz. U. 2007r, Nr 39, poz.251, z późniejszymi zmianami) jest zasada zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a jeśli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów zapewnienie zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku lub jeśli nie udało się ich poddać odzyskowi zapewnienie ich unieszkodliwiania. Powyższe sposoby gospodarowania odpadami powinny odbywać się poprzez stosowanie odpowiednich form usług, materiałów i surowców na etapie planowania, projektowania oraz przy wytwarzaniu produktów.

W prawie Unii Europejskiej głównym aktem prawnym dotyczącym postępowania z odpadami jest **Dyrektywa Rady 75/439/EWG w sprawie odpadów**. Ustawa ta nakłada na wytwórców odpadów obowiązki uzyskiwania pozwoleń na wytwarzanie odpadów, przedkładania informacji o wytwarzanych odpadach oraz uzyskiwania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami. W ustawie tej zdefiniowano także bezpośrednie zadania własne gmin, do których należą:

- organizacja selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku,
- segregacja i magazynowanie odpadów.

Ustawa ta nakłada również obowiązek redukcji odpadów biodegradowalnych składowanych na składowiskach oraz obowiązek poprawy standardów technologicznych istniejących składowisk i ustalenie takiej opłaty za przyjęcie odpadów, aby nakłady mogły pokryć koszty eksploatacyjne oraz koszty ewentualnego zamknięcia i nadzoru nad składowiskiem przez 30 lat.

Polityka ekologiczna państwa za priorytetowe zadania z zakresu gospodarki odpadami uznaje:

- wspieranie działań mających na celu unikanie wytwarzania odpadów zapewniających bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwienie,
- podniesienie poziomu odzysku odpadów komunalnych do 10% w 2010 roku.

Szczegółowo zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami omówione zostały w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Myszkowskiego.

4.4.6 Poważne awarie przemysłowe

Zagadnienie zapobiegania poważnym awariom regulowane są poprzez następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.: Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2006 rok, nr 129, poz. 902 z późniejszymi zmianami);
- ustawa o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 1991 r., nr 81, poz. 351 z późn. zmianami);
- ustawa o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 1991 r., nr 88, poz. 400);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Z 2007 roku, Nr 75, poz. 493)
-

Według prawa ochrony środowiska ochrona przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska. Ponadto ustawa ta określa zasady postępowania na wypadek wystąpienia poważnej awarii, sposoby przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym, obowiązki prowadzącego zakład i organów administracji.

Przez poważne awarie rozumie się skutki dla środowiska wywołane awariami przemysłowymi i transportowymi z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Zalicza się do nich sytuacje nadzwyczajne takie jak: emisję, pożar, eksplozję, które prowadzą do dużego zagrożenia zdrowia lub życia ludzi.

Polskie przepisy w zakresie ochrony przed poważnymi awariami są w dużym stopniu zgodne z zapisami Dyrektywy Rady Seveso II, niemniej jednak ze względu na niejednoznaczność niektórych zapisów, pominięcie niektórych ważnych zagadnień oraz brak nawiązania tych przepisów do rzeczywistej sytuacji polskich przedsiębiorców trudne może okazać się ich wdrożenie i prawidłowe stosowanie w praktyce.

Zgodnie z Polityką ekologiczną państwa priorytetem w zakresie ochrony przed poważnymi awariami jest:

- zapobieganie ryzyku powstawania poważnych awarii przemysłowych
- wzmacnianie kontroli nad instytucjami stwarzającymi takie ryzyko.

Zadania w kierunku ochrony przed poważnymi awariami w niniejszym Programie odzwierciedlają zadania w tym zakresie zawarte w Polityce ekologicznej państwa.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Ochrona przed ryzykiem wystąpienia poważnych awarii przemysłowych

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Zapobieganie i zmniejszanie ekologicznych skutków awarii przemysłowych

Zadania na lata 2008-2011

- Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii.
- Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa.
- Przygotowanie planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii.
- Prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych w zakresie zapobiegania poważnych awarii.

4.5 Ochrona klimatu

Ochrona klimatu, a w konsekwencji przeciwdziałanie zjawisku ocieplenia klimatu w skali globalnej wiąże się ze współpracą na szczeblu państwowym w zakresie działań ukierunkowanych na stabilizację poziomu ogólnej emisji w najbliższych dziesięcioleciach. Głównym celem proponowanym przez Unię Europejską w zagadnieniu ochrony klimatu jest:

Ograniczenie wzrostu średniej temperatury na naszej planecie do dwóch stopni Celcjusza w porównaniu do czasów przedindustrialnych.

Ramy współpracy wszystkich państw Świata w zakresie przeciwdziałania globalnym zmianom klimatu wyznacza Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i Protokół z Kioto. Polska podpisała Protokół w dniu 15 lipca 1998 r., a ratyfikowała w dniu 13 grudnia 2002 roku. W ramach Protokołu z Kioto

Polska zobowiązała się do redukcji emisji gazów cieplarnianych w latach 2008 –2012 o 6% w stosunku do poziomu z roku bazowego.

Najważniejszy obecnie unijny instrument ochrony klimatu wprowadzony został przez przepisy dyrektywy 2003/87/WE w sprawie ustanowienia systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie. Polska dokonała transpozycji przepisów dyrektywy ustawą z dnia 22 grudnia 2004 roku o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji. W 2006 roku został przygotowany i przekazany Komisji Europejskiej II Krajowy Plan Rozdziału Upnień na lata 2008 –2012.

Na terenie Powiatu Myszkowskiego w handlu uprawnieniami do emisji udział wzięła firma Fortum Częstochowa, która ma swój oddział w Myszkowie.

Dlatego też jednym z zadań w zakresie ochrony klimatu na terenie powiatu będzie kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Redukcji emisji gazów cieplarnianych

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Wspieranie inwestycji i działań przyczyniających się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych

Zadania na lata 2008-2011

- Kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa.
- Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.
- Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.
- Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.

4.6 Udział społeczeństwa i edukacja ekologiczna

Proces powszechnej edukacji ekologicznej obejmujący wszystkich obywateli jest obowiązkiem wynikającym z zapisów Konstytucji RP (Art. 5) uchwalonej w 1997 r. Stan świadomości ekologicznej społeczeństwa jest istotnym elementem działań na rzecz ochrony środowiska. Edukacja ekologiczna powinna być prowadzona na wszystkich szczeblach szkolnictwa i administracji i powinna obejmować promocję racjonalnych sposobów użytkowania zasobów naturalnych oraz sposobów oszczędnego i rozsądnego gospodarowania. Wprowadzenie edukacji ekologicznej ma na celu osiągnięcie takiego poziomu świadomości społeczeństwa, aby

prowadziło to do ukształtowania nawyków i zachowań sprzyjających realizacji zadań w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Wszelkie działania proekologiczne wprowadzane na terenie powiatu muszą spotkać się ze zrozumieniem i akceptacją ze strony społeczeństwa, w innym przypadku działania te okażą się bezcelowe i nie przyniosą zamierzonych korzyści. Brak świadomości ekologicznej mieszkańców może zniweczyć niejedną kosztowną inwestycję z zakresu ochrony środowiska, gdyż społeczeństwo nieświadome zagrożenia ze strony pewnych procedurów (wyrzucanie śmieci do rzek, czy wyrzucanie śmieci zmieszanych mimo możliwości ich segregacji) nie będzie zainteresowane dostosowaniem się do nowych, ekologicznie bezpiecznych rozwiązań.

Na terenie powiatu prowadzone są i nadal będą cykliczne imprezy o charakterze pro-środowiskowym takie jak: "Sprzątanie świata", czy "Dzień Ziemi". Prowadzony będzie w dotychczasowej formie Konkurs Ekologiczny.

Na terenie miasta Myszków prowadzone są w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach dodatkowo konkursy z atrakcyjnymi nagrodami na zbiórkę baterii skierowany. Prowadzi się również akcje uświadamiające młodzież w problemach gospodarki odpadami – prowadzi się między innymi selektywną zbiórkę odpadów, głównie makulatury.

Urząd Gminy Niegowa informuje mieszkańców o racjonalnej gospodarce odpadami komunalnymi poprzez obwieszczenia, kurendy, informacje przekazywane na zebraniach w poszczególnych sołectwach. Natomiast Gminny Ośrodek Kultury organizuje konkursy ekologiczne promujące walory krajobrazowe gminy.

Miasto i Gmina Żarki bierze czynnie udział w akcjach „wiosna” i „Sprzątanie Świata”.

Natomiast gmina Poraj wydaje dodatki o tematyce ekologicznej do „Kurierza Porajskiego”

Należy również pamiętać o wprowadzeniu edukacji ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców miasta, gdyż często to właśnie starsze pokolenie przywiązuje mniejszą wagę do ekologii niż ich uczące się dzieci.

Cele wyznaczone w zakresie edukacji ekologicznej na terenie Powiatu Myszkowskiego odzwierciedlają główne cele edukacji ekologicznej wyznaczone w Narodowym Programie Edukacji Ekologicznej.

Główne cele Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej:⁸

- Wdrożenie zaleceń Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania państwa oraz integracji z Unią Europejską.
- Stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrożeniem idei i zasad zrównoważonego rozwoju pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokracji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej.
- Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez:
 - Promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści;

⁸ Narodowy Program Edukacji Ekologicznej, program wykonawczy Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej oraz warunki jego wdrażania, Ministerstwo Środowiska, Warszawa luty 2001.

- Wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych;
- Uporządkowanie przepływu informacji i usprawnienie procesu decyzyjnego związanego z edukacją ekologiczną.

Cel długoterminowy do 2015 roku:

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w celu uzyskania aprobaty dla działań proekologicznych podejmowanych przez władze publiczne.

Kierunki działań:

1. *Zagwarantowanie dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku.*
2. *Umożliwienie społeczeństwu udziału w procedurze wdrażania Programu ochrony Środowiska.*
3. *Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz wspieranie ich działalności.*

Cel krótkoterminowy na lata 2008-2011:

Stworzenie systemu edukacji ekologicznej w celu podniesienia świadomości ekologicznej w powiecie

Zadania na lata 2008-2011:

- Opracowanie powiatowego programu edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju.
- Wspieranie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty.
- Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi w zakresie zagadnień ochrony środowiska.
- Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w zakresie dostępu do informacji.
- Organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej dla młodzieży i dorosłych.
- Kontynuacja współudziału w organizowaniu akcji "Sprzątanie Świata".
- Prowadzenie Konkursu Ekologicznego Gmin Jurajskich.
- Promocja programu selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców.
- Promocja proekologicznych źródeł energii oraz informowanie społeczeństwa w zakresie pozyskiwania środków z funduszy pomocowych.
- Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie istnienia i ochrony zasobów przyrodniczych Powiatu.
- Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu w zakresie przyjaznych postaw konsumenckich.

4.7 Włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa konsekwencją zasady zrównoważonego rozwoju jest konieczność uwzględniania priorytetów tej polityki przy sporządzaniu wszelkich dokumentów strategicznych. W tym kierunku należy wzmocnić współpracę resortu środowiska z instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie ustaleń dokumentów strategicznych, aby w trakcie ich realizacji stosowane były dobre praktyki gospodarowania. Ponadto istotne wydaje się poddanie tych opracowań strategicznych analizie oceniającej ich skutki dla środowiska. Według nowelizacji Prawa ochrony środowiska konieczność sporządzenia oceny strategicznej dotyczy projektów polityk, strategii, planów lub programów, w takich dziedzinach jak przemysł, energetyka, transport, telekomunikacja, gospodarka wodna, gospodarka odpadami, leśnictwo, rolnictwo, rybołówstwo i turystyka.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego jako jeden z kierunków działań długoterminowych w zakresie wzmocnienia systemu zarządzania ochroną środowiska przyjmuje konieczność **wprowadzenia celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu.**

Tabela 25. Katalog celów długoterminowych, krótkoterminowych i ich realizacja.

<u>Zagadnienie</u>	<u>Cele krótkoterminowe lata 2008-2011</u>	<u>Główne działania</u>	<u>Podmioty uczestniczące</u>
Cel długoterminowy do 2015 roku → Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska			
Kierunki działań:			
<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu - Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji, - Wspieranie aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiska 			
Zarządzanie środowiskiem	Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa informatycznych baz danych związanych z pełnieniem przez Starostę Organu Ochrony Środowiska - Włączenie społeczeństwa w procedurę opracowania i realizacji Programu ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego - Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych 	Starosta/Urząd Marszałkowski/Gminy/ Podmioty gospodarcze/ Społeczeństwo
OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBAMI NATURALNYMI			
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Zachowanie i rozwój walorów przyrodniczych i krajobrazowych			
Kierunki działań:			
<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie kompleksowej waloryzacji przyrodniczej powiatu (inventaryzacji flory, fauny, zbiorowisk fitosocjologicznych oraz typów krajobrazów) ze szczególnym uwzględnieniem najcenniejszych przyrodniczo obszarów gmin Niegowa i Poraj. - Utworzenie powszechnie dostępnej bazy danych oraz sprawnego systemu informatycznego, dotyczących stanu i zmian środowiska przyrodniczego w powiecie. - Przygotowanie projektu monitoringu i biomonitoringu stanu środowiska przyrodniczego powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i środowisk chronionych oraz zieleni miejskiej większych ośrodków urbanizacyjnych (głównie miasta Myszkowa). - Skupienie wokół prac waloryzacyjnych i związanych z biomonitorowaniem szerokiej rzeszy działaczy organizacji proekologicznych, miłośników przyrody, nauczycieli a zwłaszcza młodzieży szkolnej, w celu propagowania wiedzy ekologicznej i promowania walorów przyrodniczych regionu. - Zainicjowanie oraz organizacyjno-finansowe wspieranie (we współpracy z sąsiednimi powiatami) projektu badawczego mającego na celu poznanie stanu ekosystemów, środowisk wodnych i nadbrzeżnych rzeki Warty oraz określenia stopnia ich antropopresji i dewastacji. Efektem badań będzie stworzenie programu gwarantującego skuteczną ochronę i rewitalizację górnego odcinka Warty, jednej z największych i najważniejszych rzek Polski. Projekt ten mógłby uzyskać wsparcie finansowe Unii Europejskiej. - Przyjęcie programu stopniowej renaturalizacji doliny rzeki Warty i jej dopływów oraz towarzyszących im zbiorników wodnych. - Opracowanie kompleksowego programu rewitalizacji terenów zdegradowanych, w tym zespołu zieleni miejskiej (urbicenoz) - możliwość dofinansowania przez Unię Europejską. - Prowadzenie zalesień na gruntach porolnych trwale wyłączonych z produkcji rolnej, siedliskach odłogowanych, a także w zdegenerowanych 			

<p><i>fragmentach leśnych, a także przywracanie istniejącym kompleksom leśnym, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych, ich naturalnego składu gatunkowego.</i></p>			
<p>Ochrona przyrody i krajobrazu</p>	<p>Ochrona i kształtowanie różnorodności biologicznej w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wyznaczenie nowych, cennych przyrodniczo i godnych ochrony lądowych i wodnych ekosystemów. - Objęcie ochroną prawną nowych, cennych przyrodniczo obszarów o znaczeniu regionalnym lub krajowym, a w szczególności tworzenie nowych rezerwatów, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych. - Wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych. - Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego. - Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągle zwiększanie ich udziału w środowiskach antropogenicznie zmienionych. - Skuteczna opieka i prawidłowe dokumentowanie istniejących pomników przyrody, a także wyznaczanie nowych tego typu obiektów zarówno wśród przyrody żywej, jak i nieożywionej. - Dbłość o wyznaczenie (na obszarach poszczególnych gmin) terenów lub tras podwyższonego zagrożenia dla gatunków migrujących oraz podjęcie skutecznych działań ograniczających lub likwidujących to zagrożenie. - Opracowanie planów ochrony dla istniejących lub projektowanych obszarów prawnie chronionych. Obejmowanie opieką rezerwatów i innych form ochrony przez lokalne grupy społeczne, organizacje pozarządowe oraz młodzież szkolną. - Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych, w tym rzadkich zespołów torfowiskowych i podmokłych łąk, jako miejsc żerowania i gniazdowania, a także przebywania podczas migracji wielu rzadkich gatunków ptaków. Tworzenie ostoi zimowych ptactwa nad rzekami i zbiornikami wodnymi. - Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia wspólnych z sąsiednimi powiatami form ochrony, zwłaszcza na terenie 	<p>Starosta/ Nadleśnictwa / /Wojewoda/ Wojewódzki Konserwator Przyrody/ RZGW/ organizacje pozarządowe/ przedsiębiorstwa/ WODR/ właściciele gruntów/ RDLP/ Gminy</p>

		<p>najcenniejszym przyrodniczo i należącym do Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.</p> <ul style="list-style-type: none">- Włączenie się władz samorządowych i środowisk proekologicznych powiatu w prace nad utworzeniem w przyszłości Jurajskiego Parku Narodowego, którego południowe fragmenty najprawdopodobniej zostaną zlokalizowane w północnym obszarze gmin Żarki i Niegowa.- Ciągła ochrona cieków wodnych przed zanieczyszczeniami chemiczno-biologicznymi spływającymi z pól uprawnych. Przeciwdziałanie eutrofizacji cieków i zbiorników wodnych.- Zapobieganie zaśmiecaniu zbiorników leśnych, rzek i starorzeczy poprzez organizowanie cyklicznych akcji promujących czyste środowisko.- Przeciwdziałanie wiosennemu wypalaniu traw i zespołów szuwarowych, niszczącemu siedliska występowania i lęgu ptaków wodnych oraz wielu innych gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych oraz przyczyniającemu się do zmniejszenia różnorodności biologicznej w ekosystemach.- Podnoszenie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych poprzez ograniczenie lub całkowite zaniechanie prowadzenia w nich zabiegów pielęgnacyjnych takich jak wycinanie martwych i usuwanie powalonych drzew, pni i gałęzi, wycinanie zarośli i karczowanie.- Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju i doskonalenia funkcji turystyczno-rekreacyjnych powiatu, w tym agroturystyki i ekoturystyki.- Wyznaczenie i oznakowanie przyrodniczych szlaków turystycznych - pieszych, rowerowych i konnych (z zapleczem rekreacyjnym) w atrakcyjnych i cennych przyrodniczo obszarach powiatu, jako jednej z form jego promocji.- Ochrona krajobrazów kulturowych oraz zabytkowych obiektów kulturowo-przyrodniczych, zwłaszcza w obrębie ruin warowni jurajskich.- Wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych, obejmujących ekosystemy lądowe lub wodne sąsiadujące z różnej klasy zabytkami historycznymi.- Promowanie i rozwój specjalistycznych form turystyki przyrodniczej, min. wspinaczkowej i wodnej – głównie na obszarach gmin Poraj i Niegowa, połączonych z pogłębianiem wiedzy ekologicznej.- Rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich i wiejskich. Promowanie idei tworzenia parków ekologicznych (zwłaszcza zakładanych na	
--	--	--	--

		<p>terenie już istniejących lecz ubogich przyrodniczo parków miejskich).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie ciągów zieleni przyulicznej, przeciwwietrznych pasów, tzw. zielonych ekranów, towarzyszących głównym ciągom komunikacyjnym oraz wzbogacanie w gatunki rodzimych drzew i krzewów zieleni osiedlowej miast. - Tworzenie i poszerzanie specjalnych stref adaptacji zwierząt do warunków miejskich zlokalizowanych głównie w suburbium i w dzielnicach podmiejskich. - Tworzenie i rozwijanie ekologicznych korytarzy umożliwiających przenikanie gatunków w głąb obszarów zurbanizowanych. Podejmowanie działań w celu synurbizacji części flory i fauny środowisk pozamiejskich, np. poprzez zakładanie nowych parków na obrzeżu miast. - Organizowanie działalności edukacyjnej na obszarze istniejących lub planowanych rezerwatów przyrodniczych, a także innych cennych przyrodniczo środowisk, min. poprzez wytyczanie przyrodniczych ścieżek dydaktycznych, przeznaczonych zwłaszcza dla młodzieży szkolnej. - Organizowanie oraz wyposażanie w aparaturę laboratoryjną i sprzęt dydaktyczno-naukowy ekologicznych laboratoriów przyszkolnych jako centrów edukacji ekologicznej w regionie – możliwość dofinansowania z Unii Europejskiej. - Przeprowadzenie badań nad stanem świadomości ekologicznej wybranych grup mieszkańców powiatu oraz jego wpływu na podejmowanie działań w zakresie regionalnej ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Badanie prowadzone będą zwłaszcza także wśród uczniów i młodzieży pozaszkolnej 	
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: → Racjonalne gospodarowanie komponentami litosfery przy zachowaniu wartości przyrodniczych</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;</i> - <i>Ochrona zasobów glebowych;</i> - <i>Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe</i> - <i>Racjonalne korzystanie z zasobów kopalin</i> 			
Ochrona komponentów litosfery	Ochrona powierzchni ziemi i jej	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie dobrych praktyk rolniczych - Przestrzeganie wymagań ochrony gleb w działalności gospodarczej głównie w sektorach budownictwa, przemysłu i transportu 	Starosta / Przedsiębiorstwa /Osoby fizyczne/ RDLP/

	racjonalne użytkowania	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie rekultywacji i przywrócenie funkcji przyrodniczej terenom i gruntom zdegradowanym - Wspierania rolnictwa ekologicznego, powstawanie gospodarstw agroturystycznych - Prowadzenie badań jakości gleb na terenie Powiatu - Zagospodarowanie terenów nieużytków i odłogów głównie przez zalesianie - Stała, bieżąca likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów; - Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi 	Nadleśnictwa/Gminy
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody do celów przemysłowych i rolniczych w przeliczeniu na jednostkę produkcji.			
zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii	Wspieranie programów efektywnego wykorzystania wody w przemyśle, w tym zamkniętych jej obiegów, energii i materiałów	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie wykorzystania dla potrzeb przemysłowych wód podziemnych dobrej - zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie - wprowadzanie technologii małodopadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza 	Starosta/ / Przedsiębiorstwa/ Gminy
	Wykorzystanie energii odnawialnej	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii K - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu; - Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie - Promocja stosowania biopaliw w transporcie 	Przedsiębiorstwa /organizacje ekologiczne /Gminy/Starosta
Cel długoterminowy do 2015 roku → Ochrona przed powodzią na terenie powiatu myszkowskiego			
Ochrona przed powodzią	Rozpoznanie potrzeb w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego	<ul style="list-style-type: none"> - Udział przy opracowywaniu programu ochrony przed powodzią w obszarze zlewni rzeki Warty - Realizacja działań w zakresie zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenach zalewowych - Utrzymanie i modernizacja zbiorników retencyjnych na terenie powiatu - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). 	RZGW/WZMiUW/Gminy /osoby fizyczne

		<ul style="list-style-type: none">- Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów).- Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).	
POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO			
<u>Cel długoterminowy do 2015 roku:</u> → Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalizacja ich wykorzystania			
Kierunki działań:			
<ul style="list-style-type: none">- <i>Poprawa jakości wód powierzchniowych i ich ochrona</i>- <i>Poprawa jakości wód podziemnych i ochrona ich zasobów</i>			

Zasoby wodne	Ochrona ilościowa i jakościowa zasobów wód podziemnych i powierzchniowych dla potrzeb użytkowych	<ul style="list-style-type: none"> - Dalsza rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Powiatu K - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej K - Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizacje istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków K - Budowa kanalizacji deszczowej i rozdział kanalizacji ogólnospławnej K - Wymiana odcinków rurociągów stalowych, żeliwnych i azbestowo – cementowych K - Modernizacja studni głębinowych, stacji uzdatniania, ujęć wody oraz wyznaczenie stref ochronnych K - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywnym K - Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody Ws - Rozpoznanie problemu starych studni kopanych – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, w tym ewidencja i uporządkowanie studni wykorzystywanych jako szamba;K - Ochrona i właściwe kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych Melioracja - Wykonanie monitoringu ujęć wody i zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie projektu modelowania pracy sieci; - Poprawa jakości wody w Zbiorniku Poraj do III klasy jakości - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych 	<p>Starosta/ Przedsiębiorstwa /Osoby fizyczne/ Zakład wodociągów i Kanalizacji w Myszkowie./ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej/Gminy</p>
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: → Poprawa jakości powietrza atmosferycznego Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ograniczenie emisji z sektora komunalnego i komunikacji na terenie Powiatu</i> - <i>Zmniejszenie emisji zorganizowanej z zakładów przemysłowych</i> </p>			
Ochrona powietrza atmosferycznego	Wprowadzenie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszenie wielkości emisji z transportu	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych W - Budowa i organizacji tras rowerowych K - Modernizacja układu komunikacyjnego na terenie Powiatu w celu upłynnienia ruchu samochodowego K - Promocja korzystania z publicznych środków transportu 	<p>Starosta/ Powiatowy Zarząd Dróg / GKDDiA/ administratorzy dróg/Gminy</p>

	Redukcja niskiej emisji z sektora komunalnego	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie Programu Ograniczenia niskiej emisji na terenie Powiatu K - Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych W/K - Usprawnienie systemu kontroli przestrzegania przepisów dot. Ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza K - rozbudowa sieci gazowej - wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne - Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza. 	Starosta/Gminy/ administratorzy sieci ciepłowniczej / osoby prywatne
	Zmniejszenie emisji zorganizowanej z zakładów przemysłowych i ciepłowniczych	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja rozwoju branż przemysłu nie powodujących pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego o zaawansowanych technologiach. K - Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw. K - Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych. K - Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze 	Przedsiębiorstwa/ Organizacje pozarządowe/Starosta
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: → Ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie powiatu</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Opracowanie mapy akustycznej Powiatu Myszkowskiego W</i> - Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska; - Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami przemysłu i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej. 			
Ochrona przed hałasem	Zmniejszenie zagrożenia ponadnormatywnym hałasem, emitowanym głównie przez środki transportu	<p>Ograniczenie hałasu poprzez zastosowanie ekranów akustycznych oraz pasów zieleni wzdłuż uciążliwych odcinków dróg .</p> <p>Monitorowanie poziomu hałasu w jednostkach gospodarczych</p> <p>Budowa systemu tras rowerowych w mieście</p> <p>Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem</p> <p>Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p>	Starosta/ administratorzy dróg/ WIOŚ/Gminy

<p>Cel długoterminowy do 2015 r. → Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem - ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska - monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa 			
<p>Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym</p>	<p>Kontrola poziomu promieniowania elektromagnetycznego i wprowadzenie działań ograniczających jego oddziaływanie na środowisko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Określenie aktualnego poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego w miejscach jego potencjalnego oddziaływania i ograniczenie jego emisji. 	<p>Starosta/ WIOŚ/Wojewoda</p>
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku → Ochrona przed ryzykiem wystąpienia poważnych awarii przemysłowych</p>			
<p>Ochrona przed wystąpieniem poważnej awarii</p>	<p>Zapobieganie i zmniejszanie ekologicznych skutków awarii przemysłowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii - monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa - przygotowanie planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii - prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych w zakresie zapobiegania poważnych awarii 	<p>przedsiębiorstwa/ organizacje pozarządowe/ WIOŚ/ Wojewoda</p>
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku → redukcja emisji gazów cieplarnianych</p>			
<p>Ochrona klimatu</p>	<p>Wspieranie inwestycji i działań przyczyniających się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa; - wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery - wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii - prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych 	<p>Przedsiębiorstwa/Starosta/Nadleśnictwa/Mi nister/ Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji</p>

<p>Cel długoterminowy do 2015 roku → Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w celu uzyskania aprobaty dla działań proekologicznych podejmowanych przez władze publiczne</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zagwarantowanie dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku - Umożliwienie społeczeństwu udziału w procedurze wdrażania Programu ochrony Środowiska - Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz wspieranie ich działalności. 			
<p>Udział społeczeństwa i edukacja ekologiczna</p>	<p>Wdrożenie systemu informowania społeczeństwa w zakresie tematyki ochrony środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie powiatowego programu edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju - Wspieranie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty - Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi w zakresie zagadnień ochrony środowiska - Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w zakresie dostępu do informacji - Organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej dla młodzieży i dorosłych - Kontynuacja współudziału w organizowaniu akcji” Sprzątanie Świata”. - Prowadzenie Konkursu Ekologicznego Gmin Jurajskich - Promocja programu selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców - Promocja proekologicznych źródeł energii oraz informowanie społeczeństwa w zakresie pozyskiwania środków z funduszy pomocowych. - Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie istnienia i ochrony zasobów przyrodniczych Powiatu - Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu w zakresie przyjaznych postaw konsumenckich - 	<p>Starosta/ organizacje pozarządowe/ organizacje ekologiczne/Gminy</p>

4.8 Zestawienie wytycznych do gminnych programów ochrony środowiska

Podobnie jak władze powiatowe, władze gminne zobowiązane są do opracowania aktualizacji gminnego **programu ochrony środowiska**, w oparciu o który będą podejmowane działania z zakresu ochrony środowiska na terenie gminy. Zgodnie z wytycznymi ministerialnymi powiatowy program ochrony środowiska w celu zachowania spójności polityk na szczeblu powiatowym i gminnym powinien wyznaczać szczegółowe wytyczne do sporządzenia programów ochrony środowiska dla wszystkich gmin znajdujących się w powiecie.

4.8.1 Wytyczne ogólne

Gminne programy ochrony środowiska powinny zostać sporządzone na podstawie gruntownej znajomości aktualnego stanu środowiska w gminie i muszą w szczególności wyznaczać:

- cele polityki ekologicznej na terenie gminy;
- wybrane priorytety ekologiczne wraz z uzasadnieniem ich wyboru;
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych, których realizacji podejmuje się dana gmina;
- środki niezbędne do osiągnięcia założonych celów, w tym mechanizmy prawno - ekonomiczne i środki finansowe.

Zaplanowane cele, priorytety, działania (zadania) i środki muszą zostać zdefiniowane dla każdego z obszarów ochrony środowiska, którymi zajmuje się dana gmina, a więc:

- gospodarowania odpadami;
- stosunków wodnych i jakości wód;
- jakości powietrza;
- ochrony gleb;
- ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Częścią gminnego programu ochrony środowiska musi być stosowny plan gospodarki odpadami. Plan ten powinien określać:

- aktualny stan gospodarki odpadami w gminie;
- prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami;
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami;
- instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów;
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Plan gospodarki odpadami powinien przede wszystkim wskazywać na:

- rodzaj, ilość, źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,

- rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- projektowany system gospodarowania odpadami.

Gminny plan gospodarki odpadami powinien określać również:

- rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć,
- harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła.

4.8.2 Szczegółowe wytyczne dla gminnych programów ochrony środowiska w Powiecie Myszkowskim

Szczegółowe wytyczne do sporządzenia programów ochrony środowiska na szczeblu gminnym zestawiono poniżej w formie tabelarycznej. Poszczególne wytyczne zostały pogrupowane według przyjętych celów powiatowych.

Tabela 26. Szczegółowe wytyczne dla gminnych programów ochrony środowiska w Powiecie Myszkowskim

Miasto Myszków

Zagadnienie	Główne działania
Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	
System zarządzania ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. - Wdrożenie systemu monitorowania założonych do realizacji celów i zadań uszczegółowionych w Programie Ochrony Środowiska.
Edukacja i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie istnienia i ochrony zasobów przyrodniczych Miasta. - Wzrost świadomości mieszkańców w planowo prowadzonej gospodarce odpadami. - Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści. - Kontynuacja prowadzenia akcji edukacyjnych przy współdziałaniu organizacji i kół ekologicznych. - Promocja obszarów chronionych oraz planowanych do objęcia ochroną poprzez utworzenie ścieżki przyrodniczo – edukacyjnej. - Kontynuacja współpracy z proekologicznymi organizacjami szkolnymi w zakresie prowadzenia programu edukacji ekologicznej wśród młodzieży szkolnej i gimnazjalnej. - Kontynuacja współdziałania w akcjach ekologicznych tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, czy Konkursie Ekologicznym.
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	
Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Spopularyzowanie i uatrakcyjnienie przyrodniczo i rekreacyjnie atrakcyjnych obszarów Miasta. - Stworzenie obszarów zieleni osłonowej dla planowanych obwodnic Miasta (wschodnia i południowa). - Zwiększanie lesistości - w oparciu o grunty nieprzydatne rolniczo i zdegradowane działalnością przemysłową, eksploatacyjną. - Powiększenie liczby obszarów objętych ochroną prawną w mieście (ESOCH). - Kształtowanie i rozwój systemu zieleni miejskiej.

<p>Ochrona gleb i zasobów kopalin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie rynku usług na terenach wiejskich. - Promowanie różnorodności produkcji na terenach wiejskich. - Rekultywacja terenów zdegradowanych. - Inwentaryzacja stopnia zanieczyszczenia gleb w obrębie funkcjonujących aktualnie i w przeszłości uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych oraz wokół składowisk odpadów przemysłowych czynnych i wyłączonych z użytkowania. - Zaktualizowanie i poszerzenie tematyki map glebowo rolniczych co będzie podstawą do wapnowania i nawożenia gleb, walki z erozją. - Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej i rolnictwa ekologicznego. - Na bieżąco likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów; - Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.
<p>Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii</p>	
<p>Racjonalizacja użytkowania wody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych. - Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
<p>Zmniejszenie zużycia energii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa parametrów energetycznych budynków. - Podnoszenie sprawności procesów wytwarzania energii. - Racjonalizacja zużycia i oszczędzania energii przez społeczeństwo gminy. - Stymulowanie i wspieranie przedsięwzięć w zakresie zmniejszania zużycia energii.
<p>Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie nieprawidłowego wykorzystania zasobów naturalnych . - Minimalizacja zanieczyszczeń i zapobieganie zanieczyszczeniom, uciążliwościom i zagrożeniom u źródła. - Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego.
<p>Wykorzystanie energii odnawialnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.

<p>Ochrona przed powodzią</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie kompleksowego programu ochrony przed powodzią i suszą. - Budowa zalewu w dolinie potoku Wierzchowina z funkcją lokalnej retencji w dolinie tego potoku. - Wykonanie łąty pomiarowej przy zbiorniku wody na potrzeby Fabryki Papieru. - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). - Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów). - Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).
<p>Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p>	
<p>Poprawa jakości wód podziemnych oraz racjonalizacja wykorzystania tych zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wymiana odcinków sieci wodociągowej z rur abestowocementowych i stalowych. - Dalsza rozbudowa sieci wodociągowych. - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej. - Rozdział kanalizacji ogólnospławnej. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. - Rozbudowa kanalizacji deszczowej. - Wykonanie działań dotyczących rozpoznania problemu oczyszczania wód deszczowych ze szczególnym uwzględnieniem terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg krajowych i wojewódzkich oraz parkingów. - Propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne. - Modernizacja ujęć wody przy ul. Wyszyńskiego, Piłsudskiego i Osińska Góra. - Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody. - Wykonanie monitoringu ujęć wody i zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie projektu modelowania pracy sieci. - Rozpoznanie problemu starych studni kopanych – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, w tym ewidencja i uporządkowanie studni wykorzystywanych jako szamba. - Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Myszkowie. - Ochrona, restytucja i właściwe kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych. - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.

<p>Poprawa jakości powietrza atmosferycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza. - Realizacja „Kompleksowego programu ograniczenia niskiej emisji” wg opracowanej wcześniej koncepcji w tym: <ul style="list-style-type: none"> - termomodernizacja budynków, - podłączenie do systemu gazowniczego i zastosowanie np. kotła gazowego dwufunkcyjnego, - wymianę kotłów na niskoemisyjne, wysokosprawne kotły węglowe, - zastosowanie źródeł energii odnawialnej (np. kotła na biomasę). - Dalsza modernizacja i rozbudowa systemu komunikacyjnego i dbałość o stan techniczny dróg. - Realizacja inwestycji proekologicznych wykorzystujących odnawialne źródła energii - Wykorzystanie energii słonecznej do produkcji energii cieplnej służącej do wytwarzania ciepłej wody użytkowej na potrzeby krytej pływalni w Myszkowie i biura MOSiR.
<p>Ochrona przed hałasem i wibracjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Remonty i modernizację dróg. - Stworzenie miejskiej bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska. - Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami przemysłu i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej. - Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
<p>Promieniowanie elektromagnetyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozeznanie skali zagrożenia promieniowaniem niejonizującym poprzez prowadzenie badań zagrożenia promieniowaniem niejonizującym. - Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego , - opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowania niejonizującego.

Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none">- Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii (zakłady o zwiększonym i dużym stopniu ryzyka) oraz wyegzekwowanie od nich sporządzenia: raportów bezpieczeństwa, zakładowych planów zarządzania ryzykiem oraz planów operacyjno-ratowniczych, prewencyjnych programów zapobiegania awariom.- Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji.- Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom.- opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii.- Utrzymywanie w gotowości służb reakcyjnych na wypadek zaistnienia poważnej awarii.- Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań.- Promowanie systemu ubezpieczeń ekologicznych dla obiektów i działań, które w sytuacji awaryjnej będą wymagać sfinansowania działań ratowniczych i naprawczych.
Ochrona klimatu	<ul style="list-style-type: none">- Kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa.- Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.- Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.- Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.

Gmina Kozięłowy

Zagadnienie	Główne działania
Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	
System zarządzania ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. - Wdrożenie systemu monitorowania założonych do realizacji celów i zadań uszczegółowionych w Programie Ochrony Środowiska.
Edukacja i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców a zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody. - Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych). - Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego oraz prowadzenia działalności rolniczej. - Włączenie w akcję edukacji ekologicznej jednostek samorządowych oraz proekologicznych organizacji pozarządowych. - Współudział w akcjach ekologicznych tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, czy Konkursie Ekologicznym.
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	
Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Powiększenie liczby obszarów objętych ochroną prawną w gminie. - Kształtowanie i rozwój systemu zieleni urządzonej. - Spopularyzowanie i uatrakcyjnienie przyrodniczo i rekreacyjnie atrakcyjnych obszarów gminy. - Zwiększanie lesistości - w oparciu o grunty nieprzydatne rolniczo i zdegradowane działalnością przemysłową, eksploatacyjną. - Uwzględnianie wymagań ochrony przyrody, programach ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego. - Obejmowanie zasobów przyrody i jej składników formami ochrony przewidywanymi ustawą lub przepisami szczególnymi. - Opracowywanie i wykonywanie planów ochrony określonych w ustawie obszarów objętych ochroną oraz programów ochrony gatunków i ich siedlisk. - Ustalenie granicy rolno - leśnej w celu wyznaczenia obszarów do zadrzewień i zalesień. - Wspieranie proekologicznych działań Nadleśnictwa Złoty Potok w realizacji wytycznych "Programu ochrony przyrody" lasów nadleśnictwa.

<p>Ochrona gleb i zasobów kopalin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznanie możliwości zasobowych i perspektywicznych regionu w zakresie zasobów naturalnych. - Prowadzenie poszukiwań i szczegółowe dokumentowanie złóż wód mineralnych. - Ochrona złóż perspektywicznych i niezagospodarowanych poprzez uwzględnienie obszaru ich występowania w studiach uwarunkowań oraz planach zagospodarowania przestrzennego. - Renaturalizacja i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych. - Ustanowienie i egzekwowanie postanowień stref ochrony wód mineralnych. - Weryfikacja zasad ochrony wód w utworzonych strefach ochronnych. - monitorowanie wpływu eksploatacji złóż kopalin na środowisko. - Ograniczony rozwój eksploatacji na obszarach cennych przyrodniczo. - Planowanie zagospodarowania złóż z uwzględnieniem walorów krajobrazowych. zagospodarowanie nieużytków i odłogów (min. poprzez uprawy energetyczne, zalesianie). - Wyznaczenie obszarów wymagających rekultywacji. - Zorganizowanie w gminie punktu informacji dla rolników przy udziale Ośrodka Doradztwa Rolniczego. - Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych przez eksploatację surowców naturalnych. - Wspieranie procesów konsolidacji i scalania gospodarstw rolnych. - Coroczna kontrola ilości stosowanych nawozów mineralnych. - Przeprowadzenie badań odczynu pH i zanieczyszczeń glebowych. - Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.
<p>Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii</p>	
<p>Racjonalizacja użytkowania wody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych. - Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
<p>Zmniejszenie zużycia energii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu.
<p>Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie nieprawidłowego wykorzystania zasobów naturalnych. - Minimalizacja zanieczyszczeń i zapobieganie zanieczyszczeniom, uciążliwościom i zagrożeniom u źródła - Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego.

<p>Wykorzystanie energii odnawialnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.
<p>Ochrona przed powodzią</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie kompleksowego programu ochrony przed powodzią i suszą. - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). - Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów). - Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).
<p>Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p>	
<p>Poprawa jakości wód powierzchniowych podziemnych oraz racjonalizacja wykorzystania tych zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inwentaryzacja studni kopanych na terenie Gminy. - Wymiana wodociągów stalowych znajdujących się w najgorszym stanie technicznym. - Rozbudowa kanalizacji w Rzeniszowie. - Modernizacja OŚ Rzeniszów. - Wymiana pozostałych wodociągów z rur stalowych. - Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami, L = ok. 55,0 km. - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej o długości L = ok. 250,0 km. - Budowa oczyszczalni ścieków zgodnie z przyjętą koncepcją. - Budowa oczyszczalni przydomowych na terenach zabudowy rozproszonej. - Budowa stacji uzdatniania. - Budowa ujęcia wody w Markowicach. - Budowa kanalizacji deszczowej o długości L = ok. 15 km. - Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody. - Propagowanie dobrych praktyk rolniczych. - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.

<p>Poprawa jakości powietrza atmosferycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych. - Rozbudowa transportu publicznego na terenie miasta oraz zachęcanie mieszkańców do korzystania z tego rodzaju transportu. - Eliminowanie węgla, jako paliwa w kotłowniach lokalnych, gospodarstwach domowych oraz w kotłowniach w małych i średnich zakładach przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej, gazu. - Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – głównie energia słoneczna, zasoby wód podziemnych i powierzchniowych, ciepło gruntu. - Rozbudowa sieci gazowej na obszarze miasta. - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. - Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych). - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Budowa urządzeń ograniczających emisje pyłów i gazów z instalacji przemysłowych w sektorze gospodarczym oraz ich ciągła modernizacja.
<p>Ochrona przed hałasem i wibracjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Inwentaryzacja stanu zagrożenia hałasem na terenie gminy. - Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Stworzenie gminnej bazy danych o obiektach stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska. - Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez planowe remonty i modernizację dróg. - Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami wytwórczości i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej. - Opracowanie i przyjęcie jednolitej metody i systemu prognozowania zasięgu uciążliwego oddziaływania hałasu. - Opracowanie i przyjęcie jednolitego zestawu danych sprawozdawczych. - Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none">- Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Przedstawiona w ocenie stanu środowiska inwentaryzacja źródeł jest nie pełna. Szczególnie dotyczy to operatorów sieci komórkowych, gdzie tempo powstawania nowych obiektów jest znaczące.- Gromadzenie danych zawierających informacje o źródłach promieniowania oraz o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych z podziałem na tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i tereny dostępne dla ludności wykorzystując dane z państwowego monitoringu środowiska.
Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none">- Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii (zakłady o zwiększonym i dużym stopniu ryzyka) oraz wyegzekwowanie od nich sporządzenia: raportów bezpieczeństwa, zakładowych planów zarządzania ryzykiem oraz planów operacyjno-ratowniczych, prewencyjnych programów zapobiegania awariom .- Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji.
Ochrona klimatu	<ul style="list-style-type: none">- Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.- Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.- Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.

Gmina Poraj

Zagadnienie	Główne działania
Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	
System zarządzania ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. - Wdrożenie systemu monitorowania założonych do realizacji celów i zadań uszczegółowionych w Programie Ochrony Środowiska.
Edukacja i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie społeczeństwu zagrożeń środowiska przyrodniczego postępowania w celu zachowania istniejących osobowości przyrodniczych. - Kontynuacja Prowadzenia Gminnego Konkursu Ekologicznego oraz współdziałania w ekologicznym Konkursie Gmin Jurajskich. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami. - Kontynuacja współdziałania w akcjach ekologicznych tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. - Utworzenie ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w szkołach- konkursy ekologicznej, wycieczki, pogadanki, itp.
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	
Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja wytycznych” programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Żłoty Potok. - Zalesianie gruntów porolnych. - Realizacja form zieleni izolacyjno – osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. - Realizację terenów zieleni urządzonej w tym zagospodarowanie terenów przejętych od Huty „Częstochowa” wokół zbiornika wodnego w Poraju . - Popularyzowanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo.

<p>Ochrona gleb i zasobów kopalin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie różnorodności produkcji na terenach wiejskich . - Rekultywacja terenów zdegradowanych i powyrobiskowych m.in. terenów w miejscowości Jastrząb i Choroń. - Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej i rolnictwa ekologicznego. - Na bieżąco likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów. - Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi. - Zalesianie gruntów porolnych, nieużytków i odłogów. - Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi oraz prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi.
<p>Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii</p>	
<p>Racjonalizacja użytkowania wody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych . - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych. - Wspieranie działań promocyjnych mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
<p>Zmniejszenie zużycia energii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie i wdrażanie alternatywnych źródeł energii. - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja centralnego ogrzewania w remizie OSP. w Żarkach – Letnisko; - Modernizacja kotłowni i remont SP ZOZ Gminnego Ośrodka Zdrowia w Poraju przy ul. 3-go Maja 25 w Poraju; - Remont C.O. w Przedszkolu w Poraju. - Propagowanie i wdrażanie alternatywnych źródeł energii.
<p>Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie nieprawidłowego wykorzystania zasobów naturalnych. - Minimalizacja zanieczyszczeń i zapobieganie zanieczyszczeniom, uciążliwościom i zagrożeniom u źródła. - Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego.
<p>Wykorzystanie energii odnawialnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.

<p>Ochrona przed powodzią</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utrzymanie oraz rozbudowa systemu melioracyjnego poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - Budowę rowu odwadniającego od ul. Partyzantów w Choroni w kierunku lasu i leśniczówki celem odciążenia rowu B-1 i odwodnienie rejonu ul. Kolejowej i Ogrodowej w Poraju; - Rozbudowę istniejącego systemu melioracyjnego w celu odwodnienia rejonu ulic Browarnej i Ludowej w Choroni; - Wykonanie rowów odwadniających w Kuźnicy Starej. - Utrzymanie i modernizacje urządzeń zbiornika zaporowego w Poraju. - Modernizacja i przebudowa zbiornika na Rzece Czarce w Żarkach Letnisko. - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). - Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów). - Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).
<p>Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p>	
<p>Poprawa jakości wód podziemnych oraz racjonalizacja wykorzystania tych zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej: <ul style="list-style-type: none"> - Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jastrząb; - Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Żarki Letnisko i Masłońskie; - Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kuźnica Stara i Gęzyn; - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Choroń i części Dębowca – etap III. - Budowa ujęcia wody w Kuźnicy Starej – Gęzyn i Choroń – Dębowiec. - Rozbudowa i modernizacja ujęcia wody pitnej dla całej Gminy w m. Masłońskie. - Dalsza rozbudowa sieci wodociągowych. - Przebudowa starych wodociągów Jastrzębiu. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. - Rozbudowa kanalizacji deszczowej. - propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne. - Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody. - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.

<p>Poprawa jakości powietrza atmosferycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza. - Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji z sektora komunalnego i komunikacji m.in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - Modernizację centralnego ogrzewania w remizie OSP.w Żarkach – letnisko; - Modernizację kotłowni i remont SP ZOZ Gminnego Ośrodka Zdrowia w Poraju przy ul. 3-go Maja 25 w Poraju ; - Remont C.O. w Przedszkolu w Poraju. - Przebudowy dróg m.in. <ul style="list-style-type: none"> - dróg po wykonanej kanalizacji sanitarnej; - Przebudowa drogi wojewódzkiej wraz z chodnikami i ciągiem pieszo rowerowym Osiny-Poraj-Masłońskie,Żarki Letnisko; -Przebudowa drogi powiatowej od przejazdu PKP w Poraju do granicy z Biskupicami wraz z chodnikami. - Wymianę kotłów na niskoemisyjne, wysokosprawne kotły węglowe. - Zastosowanie źródeł energii odnawialnej (np. kotła na biomasę). - Rozbudowę sieci gazowej.
<p>Ochrona przed hałasem i wibracjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Remonty i modernizację dróg m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - dróg po wykonanej kanalizacji sanitarnej, - Przebudowa drogi wojewódzkiej wraz z chodnikami i ciągiem pieszo rowerowym Osiny-Poraj-Masłońskie,Żarki Letnisko, -Przebudowa drogi powiatowej od przejazdu PKP w Poraju do granicy z Biskupicami wraz z chodnikami. - Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
<p>Promieniowanie elektromagnetyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Różnicowanie skali zagrożenia promieniowaniem niejonizującym poprzez prowadzenie badań zagrożenia promieniowaniem niejonizującym. - Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego. - Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowania niejonizującego.
<p>Poważne awarie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii (zakłady o zwiększonym i dużym stopniu ryzyka) oraz wyegzekwowanie od nich sporządzenia: raportów bezpieczeństwa, zakładowych planów zarządzania ryzykiem oraz planów operacyjno-ratowniczych, prewencyjnych programów zapobiegania awariom. - Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji.

Ochrona klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery. - Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii. - Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.
------------------------	---

Gmina Żarki

Zagadnienie	Główne działania
Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska	
System zarządzania ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. - Wdrożenie systemu monitorowania założonych do realizacji celów i zadań uszczegółowionych w Programie Ochrony Środowiska.
Edukacja i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie społeczeństwu zagrożeń środowiska przyrodniczego postępowania w celu zachowania istniejących osobowości przyrodniczych. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami. - Kontynuacja współdziałania w akcjach ekologicznych tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. - Utworzenie ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w szkołach- konkursy ekologicznej, wycieczki, pogadanki, itp. - Promocja istniejących terenów chronionych o atrakcyjnych walorach przyrodniczych. - Promocja szlaków rowerowy, tras turystycznych oraz transjurajskiego Szlaku Konnego PTTK. - Prowadzenie programu „Wiosna” polegającego na sprzątnięciu całego terenu gminy. - Współpraca z ośrodkami edukacji ekologicznej w Żłotym Potoku i Smoleniu.
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	
Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja „wytycznych” programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Żłoty Potok. - Zalesianie gruntów porolnych. - Realizacja form zieleni izolacyjno – osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. - Popularyzowanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo.

<p>Ochrona gleb i zasobów kopalin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promowanie różnorodności produkcji na terenach wiejskich. - Rekultywacja terenów zdegradowanych. - Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej i rolnictwa ekologicznego. - Na bieżąco likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów. - Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi. - Zalesianie gruntów porolnych, nieużytków i odłogów. - Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi oraz prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. - Promocja agroturystyki i rolnictwa ekologicznego. - Opracowanie map glebowo – rolniczych. - Rekultywacja terenów zdegradowanych.
<p>Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii</p>	
<p>Racjonalizacja użytkowania wody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych .. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych. - Wspieranie działań promocyjnych mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
<p>Zmniejszenie zużycia energii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie i wdrażanie alternatywnych źródeł energii. - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.
<p>Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie nieprawidłowego wykorzystania zasobów naturalnych. - Minimalizacja zanieczyszczeń i zapobieganie zanieczyszczeniom, uciążliwościom i zagrożeniom u źródła. - Zwiększenie recyklingu i odzysku materiałowego i energetycznego.
<p>Wykorzystanie energii odnawialnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.

<p>Ochrona przed powodzią</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). - Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów). - Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).
<p>Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p>	
<p>Poprawa jakości wód podziemnych oraz racjonalizacja wykorzystania tych zasobów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dalsza rozbudowa sieci wodociągowych - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. - Rozbudowa kanalizacji deszczowej. - propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne. - edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody. - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.
<p>Poprawa jakości powietrza atmosferycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza. - Organizacja tras rowerowych. - Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji z sektora komunalnego i komunikacji poprzez <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowy i modernizacje dróg. - wymianę kotłów na niskoemisyjne, wysokosprawne kotły węglowe. - zastosowanie źródeł energii odnawialnej (np. kotła na biomasę). - termomodernizację budynków użyteczności publicznej z modernizacją systemów grzewczych. - Dofinansowanie działań modernizacyjnych systemów grzewczych dla osób indywidualnych .
<p>Ochrona przed hałasem i wibracjami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem. - Remonty i modernizację dróg. - Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none"> - Rozeznanie skali zagrożenia promieniowaniem niejonizującym poprzez prowadzenie badań zagrożenia promieniowaniem niejonizującym. - Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego. - Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowania niejonizującego.
Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none"> - Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii (zakłady o zwiększonym i dużym stopniu ryzyka) oraz wyegzekwowanie od nich sporządzenia: raportów bezpieczeństwa, zakładowych planów zarządzania ryzykiem oraz planów operacyjno-ratowniczych, prewencyjnych programów zapobiegania awariom . - Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji.
Ochrona klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery. - Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii. - Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.

Gmina Niegowa

Zagadnienie	Główne działania
Wzmocnienie systemu zarządzania ochrona środowiska	
System zarządzania ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. - Wdrożenie systemu monitorowania założonych do realizacji celów i zadań uszczegółowionych w Programie Ochrony Środowiska.
Edukacja i udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> - Uświadomienie społeczeństwu zagrożeń środowiska przyrodniczego postępowania w celu zachowania istniejących osobowości przyrodniczych. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami. - współudział w akcjach ekologicznych tj. „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. - Utworzenie ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych. - Prowadzenie programu edukacji ekologicznej w szkołach- konkursy ekologicznej, wycieczki, pogadanki, itp. - Promocja istniejących terenów chronionych o atrakcyjnych walorach przyrodniczych. - Prowadzenie programu „Wiosna” polegającego na sprzątnięciu całego terenu gminy.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	
Ochrona przyrody	<ul style="list-style-type: none"> - Zalesianie gruntów porolnych. - Realizacja form zieleni izolacyjno – osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. - Popularyzowanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo. - Utrzymanie istniejących pomników przyrody objętych ochroną - Promocja działań proekologicznych. - Realizacja zieleni urządzonej na terenach do tego celu przeznaczonych. - Utworzenie Jurajskiego Parku Narodowego. - Zalesianie gruntów porolnych.
Ochrona gleb i zasobów kopalin	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja prowadzenia punktu informacyjnego dla rolników w urzędzie gminy. - Promowanie różnorodności produkcji na terenach wiejskich. - Prowadzenie okresowej kontroli poziomu kwasowości gleb na terenie gminy. - Upowszechnianie zasad Dobrej praktyki rolniczej i rolnictwa ekologicznego. - Na bieżąco likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów. - Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi. - Zalesianie gruntów porolnych, nieużytków i odłogów. - Promocja agroturystyki i rolnictwa ekologicznego. - Opracowanie map glebowo – rolniczych. - Ochrona terenów atrakcyjnych pod względem glebowym przez przekwalifikowaniem ich na cele nierolnicze. - Wspieranie procesów konsolidacji gospodarstw rolnych. - Prowadzenie procesu wapniowania gleb.
Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii	
Racjonalizacja użytkowania wody	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych. - Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie. - Kontynuacja modernizacji sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych. - Wspieranie działań promocyjnych mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych.
Zmniejszenie zużycia energii	<ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie i wdrażanie alternatywnych źródeł energii. - Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne. - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie nieprawidłowego wykorzystania zasobów naturalnych . - Minimalizacja zanieczyszczeń i zapobieganie zanieczyszczeniom, uciążliwościom i zagrożeniom u źródła.
Wykorzystanie energii odnawialnej	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii. - Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu. - Promocja stosowania biopaliw w transporcie.
Ochrona przed powodzią	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki). - Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów). - Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).
Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	
Poprawa jakości wód podziemnych oraz racjonalizacja wykorzystania tych zasobów	<ul style="list-style-type: none"> - Dalsza rozbudowa sieci wodociągowych. - Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej. - Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. - Propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne. - Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody. - Realizacja koncepcji odprowadzania i oczyszczania ścieków w zakresie budowy oczyszczalni ścieków: Gorzków Stary, Dąbrowno, Sokolniki. - Przeprowadzenie inwentaryzacji studni kopanych pod kątem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami. - Wymiana wodociągów z rur stalowych, żeliwnych i azbestowo – cementowych. - Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza. - Organizacja tras rowerowych. - Realizacja programu ograniczenia niskiej emisji z sektora komunalnego i komunikacji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowy i modernizacje dróg; - zastosowanie źródeł energii odnawialnej (np. kotła na biomase), - termomodernizację budynków użyteczności publicznej z modernizacją systemów grzewczych, - dofinansowanie działań modernizacyjnych systemów grzewczych dla osób indywidualnych.

Ochrona przed hałasem i wibracjami	<ul style="list-style-type: none">- Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem.- Remonty i modernizację dróg.- Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
Promieniowanie elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none">- Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska poprzez:<ul style="list-style-type: none">- preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego .- Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowania niejonizującego.
Poważne awarie	<ul style="list-style-type: none">- Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii (zakłady o zwiększonym i dużym stopniu ryzyka) oraz wyegzekwowanie od nich sporządzenia: raportów bezpieczeństwa, zakładowych planów zarządzania ryzykiem oraz planów operacyjno-ratowniczych, prewencyjnych programów zapobiegania awariom .- Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji.
Ochrona klimatu	<ul style="list-style-type: none">- Wspieranie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.- Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.- Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.

5 Wyznaczenie priorytetów ekologicznych dla Powiatu

Wyznaczone zadania priorytetowe (przeznaczone do realizacji w latach 2008-2011) mają na celu przede wszystkim poprawę stanu środowiska naturalnego oraz podniesienie jakości życia mieszkańców i gości przebywających na terenie powiatu ze względu na jego walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe oraz możliwości skorzystania z istniejącej i wciąż rozwijającej się bazy turystyczno – rekreacyjnej.

Poprawa stanu środowiska naturalnego uzależniona jest od poprawy stanu jego poszczególnych komponentów: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, komponentów litosfery. Natomiast na podniesienie komfortu życia mieszkańców powiatu i turystów składa się kilka czynników, które wzajemnie się zasklepiają min.: poprawa warunków bytowych, poprawa stanu wyposażenia powiatu w urządzenia obsługi turystyki, rekreacji i wypoczynku, wzrost atrakcyjności środowiska przyrodniczego i krajobrazowego, ale również poprawa stanu jakości wód i powietrza.

Powiat Myszkowski jest atrakcyjnym miejscem do rozwoju turystyki i wypoczynku ze względu na znaczne walory krajobrazowe środowiska przyrodniczego, dobre położenie obszaru i poprawne wyposażenie w obiekty obsługi turystycznej. Walory te predysponują do kontynuacji rozwoju turystyki krajobrazowej oraz ruchu turystycznego i komunikacyjnego. Ważnym atutem powiatu jest częściowe położenie na terenie Jury Krakowsko – Częstochowskiej, która na tym terenie słynie z pięknych jaskiń. Pod powierzchnią ziemi znajdują się pełne uroku groty, często penetrowane przez speleologów. Jedną z najpiękniejszych, a do tej pory nie udostępnianych grotom-amatorom jest odkryta w 1999 roku w okolicach Trzebniowa [gm. Niegowa] Jaskinia Brzozowa. Ponadto przez ziemie powiatu myszkowskiego przebiegają znakowane szlaki turystyczne min. Szlak Orlich Gniazd Kraków – Częstochowa.

Rozwój funkcji wypoczynkowo – turystycznej wymaga dodatkowo działań w kierunku uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej w powiecie, co przyczyni się do poprawy jakości wód, które można będzie wykorzystać min do celów kąpielowych (min Zbiornik Poraj). Istotnym w zakresie, z jednej strony poprawy stanu wód powierzchniowych, a z drugiej stworzenia dogodnych warunków do rozwoju funkcji wypoczynkowej jest rozbudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej oraz poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez mieszkańców.

Nadrzędnym priorytetem powiatu w zakresie poprawy powietrza atmosferycznego jest ograniczenie emisji liniowej (komunikacyjnej) zanieczyszczeń, szczególnie uciążliwej w zabudowanych częściach miast. Priorytet ten wymaga przeprowadzenia działań skoordynowanych z jednostkami szczebla gminnego, krajowego i wojewódzkiego w zakresie modernizacji dróg przebiegających przez teren powiatu. Zadania te wpłyną również korzystnie na poprawę środowiska akustycznego w mieście.

Istotnym aspektem mającym wpływ na całokształt działań związanych z polityką ekologiczną powiatu jest rozwój edukacji ekologicznej jego mieszkańców. W ramach tego priorytetu proponuje się przeprowadzenie kampanii edukacyjnej zarówno wśród młodzieży jak i, a może nawet przede wszystkim wśród osób dorosłych.

Poniżej omówiono poszczególne priorytety ekologiczne powiatu.

Podstawowe priorytety powiatu Myszkowskiego:

- 1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.** Priorytet ten wiąże się ochroną istniejących zasobów wód powierzchniowych płynących i stojących (zbiorniki wodne użytkowane do celów rekreacji i wypoczynku) poprzez głównie eliminację istniejących zagrożeń w postaci zrzutu nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych do wód. W zakresie tego priorytetu realizowane będą zadania z zakresu rozbudowy i modernizacji systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej. W ramach ochrony wód powierzchniowych realizowane będą również zadania mające na celu ochronę zlewni rzeki Warty przed zanieczyszczeniami. Do zadań tych należy objęcie kanalizacją sanitarną terenów dotąd nieskanalizowanych na terenach wszystkich gmin i odprowadzenie ścieków do gminnych lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
- 2. Ochrona przyrody. Zachowanie istniejących walorów przyrodniczo – krajobrazowo –kulturowych powiatu w celu rozwoju bazy turystyczno - rekreacyjnej.** Powiat Myszkowski charakteryzuje się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi związanymi z występowaniem roślin i rzadkich i chronionych i jest przydatnym obszarem dla rozwoju turystyki (głównie agroturystyki) i wypoczynku. Kontynuacja rozwoju tej funkcji powiatu (a w szczególności Gmin Niegowa, Żarki, Poraj) uzależniona jest między innymi od zachowania istniejących walorów atrakcyjnych dla turystów oraz wzrostu bioróżnorodności środowiska przyrodniczego miasta.
- 3. Ochrona powietrza atmosferycznego.** Do zadań priorytetowych w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego należy ograniczenie niskiej emisji z lokalnych źródeł grzewczych oraz emisji liniowej (ze źródeł komunikacyjnych). W tym kierunku należy kontynuować likwidację lokalnych kotłowni opalanych paliwem o niskiej jakości. Ponadto istotnym zagadnieniem jest promocja wykorzystania innych nośników ciepła niż węgiel a mianowicie gazu i oleju opałowego, których wykorzystanie do procesu spalania w znacznym stopniu ograniczy emisje szkodliwych substancji do atmosfery. Natomiast zadaniem powiatu W kierunku zminimalizowania emisji liniowej będzie usprawnienie komunikacji na drogach powiatowych poprzez budowę nowych odcinków dróg, modernizację istniejących i budowę tras rowerowych.
- 4. Racjonalna gospodarka odpadami.** Zadania priorytetowe w przedmiocie gospodarki odpadami w sposób szczegółowy omówione zostały w Planie Gospodarki Odpadami.
- 5. Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej** jest istotnym elementem wszelkich działań proekologicznych na terenie powiatu. Rozwój edukacji ekologicznej wiąże się ze wzrostem świadomości społeczeństwa w zakresie użytkowania i ochrony środowiska naturalnego.

5. **Ochrona komponentów litosfery** wiąże się przede wszystkim z rekultywacją terenów poeksploatacyjnych, ochroną zasobów glebowych, ograniczeniem negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.
6. **Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska** wiąże się głównie z prowadzeniem edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu w zakresie przyjaznych postaw konsumenckich, zapewnieniem dostępu społeczeństwa do informacji oraz wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych.
7. **Ochrona przed hałasem.** W celu oceny stanu akustycznego środowiska Prawo ochrony Środowiska nakłada na starostę obowiązek sporządzenia mapy akustycznej powiatu, która obejmowałaby między innymi identyfikację i charakterystykę źródeł hałasu i zestawienie wyników badań hałasu.
W celu poprawy stanu akustycznego środowiska konieczne są działania w kierunkach:
 - identyfikacja i charakterystyka źródeł hałasu na potrzeby sporządzenia mapy akustycznej powiatu;
 - zmniejszenie negatywnego wpływu hałasu na środowisko.

5.1 Kryteria wyboru priorytetów ekologicznych

Wybór priorytetów ekologicznych i celów krótkoterminowych został uzależniony od następujących czynników:

- Zadania z zakresu ochrony środowiska wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego;
- Priorytety ekologiczne wyznaczone w Polityce Ekologicznej Państwa;
- Strategia Rozwoju Powiatu Myszkowskiego;
- Plan Rozwoju Lokalnego;
- Wieloletni plan inwestycyjny ;
- Poprawa stanu środowiska naturalnego i życia mieszkańców powiatu poprzez likwidację bezpośrednich zagrożeń;
- Specyfika gminy, czyli jej przemysłowo - rolniczy charakter w powiązaniu z perspektywą rozwoju rekreacyjno – turystycznego;
- Realizacja „Układu Europejskiego”, czego głównym celem jest dostosowanie polskiego prawa ochrony środowiska do legislacji UE;
- Realizacja przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu środowiska przy pomocy środków unijnych i strukturalnych;
- Obecny stan zaawansowania przedsięwzięcia;
- Wymogi wynikające z ustawy „Prawo ochrony środowiska”, ustawy o odpadach i ustawy „Prawo Wodne” oraz innych ustaw komplementarnych;
- Analiza ekonomiczno – finansowa.

Analiza finansowa powiatu i możliwość pozyskania zewnętrznego wsparcia finansowego jest kryterium pozwalającym wybrać z zadań uznanych za priorytetowe zadania, te które będą realizowane w latach najbliższych (2008-2011).

5.2 Plan operacyjny na lata 2008-2011

Wyznaczone powyżej cele ekologiczne do 2011 roku i zadania konieczne do ich realizacji stanowią podstawę do sprecyzowania planu operacyjnego na lata 2008-2011, który zawiera zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami ich realizacji i instytucjami odpowiedzialnymi za ich realizację oraz źródłami ich finansowania.

Określone w planie operacyjnym zadania mają charakter inwestycyjny i pozainwestycyjny. Dzielią się również na zadania własne gminy oraz zadania, w których gmina współuczestniczy.

Zaproponowana lista przedsięwzięć inwestycyjnych nie zamyka możliwości realizowania innych, charakteryzujących się mniejszą skalą, a tym samym mniejszym jednostkowym efektem.

Tabela 27 zawiera również podział zadań zamieszczonych w katalogu celów długoterminowych i krótkoterminowych na zadania własne powiatu z uwzględnieniem szacunkowych kosztów ich realizacji i zadania koordynowane.

Koszty poszczególnych zadań zostały określone na podstawie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, planów budżetowych Powiatu, oraz szacunków wykonanych w oparciu o konsultacje ze specjalistami.

W trakcie opracowania planu operacyjnego uwzględniono ponadto:

- priorytety ekologiczne dla Powiatu;
- propozycje zgłoszone do realizacji przez Starostwo Powiatowe oraz Urzędy Gmin;
- propozycje uzgodnione podczas warsztatów roboczych i konsultacji z przedstawicielami różnych instytucji, organizacji wtajemniczonych w zagadnienia ochrony środowiska w Powiatu Myszkowskiego.

Tabela 27 Podział zadań zamieszczonych w katalogu celów długoterminowych i krótkoterminowych na zadania własne gminy i zadania koordynowane wraz z szacunkowymi kosztami ich realizacji, podmiotami uczestniczącymi oraz podmiotem odpowiedzialnym za ich realizację.

Zagadnienie	Zadania	Udział powiatu w realizacji zadań (własne /koordynowane/) W/K/	Szacunkowe koszty na realizację zadania w PLN		Potencjalne źródła finansowania	Podmioty uczestniczące	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
			2008-2011	2012-2015			
Cel długoterminowy → Stworzenie nowoczesnego systemu zarządzania środowiskiem							
Zarządzanie ochroną środowiska	1. Wprowadzenie celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu.	W	20 000	+	Budżet gmin Budżet powiatu	-	Starosta Gminy
	2. Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji.	W	+	+	Budżet powiatu	-	Starosta
	3. Wspieranie aktywności podmiotów gospodarczych wdrażających systemy zarządzania środowiska.	K	+	+	Środki finansowe podmiotów gospodarczych,	Starosta Gminy	Podmioty gospodarcze

	4. Budowa informatycznych baz danych związanych z pełnieniem przez Starostę Organu Ochrony Środowiska.	W	+	+	Budżet powiatu PFOŚiGW WFOŚGW	Zainteresowane podmioty	Starosta
	5. Włączenie społeczeństwa w procedurę opracowania i realizacji Programu ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego.	W	+	+	Budżet powiatu PFOŚiGW	Zainteresowane podmioty Urząd Marszałkowski	Starosta
	6. Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych.	W	+	+	Budżet powiatu PFOŚiGW	Podmioty gospodarcze WIOŚ Urząd Marszałkowski	Starosta
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Zachowanie i rozwój walorów przyrodniczych i krajobrazowych							
Ochrona Przyrody	1. Przeprowadzenie kompleksowej waloryzacji przyrodniczej powiatu (inwentaryzacji flory, fauny, zbiorowisk fitosocjologicznych oraz typów krajobrazów) ze szczególnym uwzględnieniem najcenniejszych przyrodniczo obszarów gmin Niegowa i Poraj.	K	-	35 000	Budżet gmin	Uczelnie wyższe Organizacje ekologiczne	Urzędy gmin

	<p>2. Utworzenie powszechnie dostępnej bazy danych oraz sprawnego systemu informatycznego, dotyczących stanu i zmian środowiska przyrodniczego w powiecie.</p>	K	-	10 000	Budżet gmin	<p>Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Starosta Organizacje pozarządowe</p>	Urzędy gmin
	<p>3. Przygotowanie projektu monitoringu i biomonitoringu stanu środowiska przyrodniczego powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i środowisk chronionych oraz zieleni miejskiej większych ośrodków urbanizacyjnych.</p>	K	-	6 000	Budżet gmin Środki unijne	Konserwator przyrody	Urzędy Gmin
	<p>4. Skupienie wokół prac waloryzacyjnych i związanych z biomonitorowaniem szerokiej rzeszy działaczy organizacji proekologicznych, miłośników przyrody, nauczycieli a zwłaszcza młodzieży szkolnej, w celu propagowania wiedzy ekologicznej i promowania walorów przyrodniczych regionu.</p>	K	-	+	Budżet organizacji proekologicznych	-	Organizacje pozarządowe

	<p>5. Zainicjowanie oraz organizacyjno-finansowe wspieranie (we współpracy z sąsiednimi powiatami) projektu badawczego mającego na celu poznanie stanu ekosystemów, środowisk wodnych i nadbrzeżnych rzeki Warty oraz określenia stopnia ich antropopresji i dewastacji.</p>	K	-	35 000	Budżet państwa	<p>RZGW Poznań WZMiUW Gminy Powiaty sąsiednie</p>	Konservator przyrody
	<p>6. Przyjęcie programu stopniowej renaturalizacji doliny rzeki Warty i jej dopływów oraz towarzyszących im zbiorników wodnych.</p>	K	-	5 000	<p>Budżet gmin, GFOŚiGW, Budżet państwa środki pomocowe</p>	<p>RZGW Poznań, Nadleśnictwa, WZMiUW organizacje ekologiczne</p>	Gminy
	<p>7. Opracowanie kompleksowego programu rewitalizacji terenów zdegradowanych, w tym zespołu zieleni miejskiej (urbicenozy) - możliwość dofinansowania przez Unię Europejską.</p>	K	-	35 000	<p>Budżet gmin Środki unijne</p>	<p>Starosta Organizacje pozarządowe</p>	Gminy

	<p>8. Prowadzenie zalesień na gruntach porolnych trwale wyłączonych z produkcji rolnej, siedliskach odłogowanych, a także w zdegenerowanych fragmentach leśnych, a także przywracanie istniejącym kompleksom leśnym, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych, ich naturalnego składu gatunkowego.</p>	K	-	+	Budżet państwa Budżet powiatu	Starosta Gminy	Nadleśnictwa
	<p>9. Wyznaczenie nowych, cennych przyrodniczo i godnych ochrony lądowych i wodnych ekosystemów.</p>	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Administratorzy cieków	Konservator przyrody
	<p>10. Objęcie ochroną prawną nowych, cennych przyrodniczo obszarów o znaczeniu regionalnym lub krajowym, a w szczególności tworzenie nowych rezerwatów, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych.</p>	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Administratorzy cieków Organizacje ekologiczne Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Konservator przyrody

	11. Wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych.	K	+	-	Budżet Państwa	Gminy Organizacje ekologiczne Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Nadleśnictwa
	12. Rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego.	K	+	-	Budżet gmin	Nadleśnictwa	Gminy
	13. Utrzymanie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz innych obiektów przyrodniczych wzbogacających różnorodność biologiczną środowisk rolniczych oraz krajobrazu kulturowego, a także ciągłe zwiększanie ich udziału w środowiskach antropogenicznie zmienionych.	K	+	-	Budżet gmin	Nadleśnictwa Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Gminy
	14. Skuteczna opieka i prawidłowe dokumentowanie istniejących pomników przyrody, a także wyznaczanie nowych tego typu obiektów zarówno wśród przyrody ożywionej, jak i nieożywionej.	K	+	-	Budżet państwa Budżet gmin	Gminy	Konserwator przyrody

	15. Dbałość o wyznaczenie (na obszarach poszczególnych gmin) terenów lub tras podwyższonego zagrożenia dla gatunków migrujących oraz podjęcie skutecznych działań ograniczających lub likwidujących to zagrożenie.	K	5 000	-	Budżet państwa	Gminy Nadleśnictwa Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Konserwator przyrody
	16. Opracowanie planów ochrony dla istniejących lub projektowanych obszarów prawnie chronionych. Obejmowanie opieką rezerwatów i innych form ochrony przez lokalne grupy społeczne, organizacje pozarządowe oraz młodzież szkolną.	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Nadleśnictwa Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Konserwator przyrody
	17. Objęcie ochroną najcenniejszych przyrodniczo obszarów wodno-błotnych, w tym rzadkich zespołów torfowiskowych i podmokłych łąk, jako miejsc żerowania i gniazdowania, a także przebywania podczas migracji wielu rzadkich gatunków ptaków. Tworzenie ostoi zimowych ptactwa nad rzekami i zbiornikami wodnymi.	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Nadleśnictwa Zespół Parków Krajobrazowych WŚ	Konserwator przyrody

	18. Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia wspólnych z sąsiednimi powiatami form ochrony, zwłaszcza na terenie najcenniejszym przyrodniczo i należącym do Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych.	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Nadleśnictwa Zespół parków Krajobrazowych WŚ	Konserwator przyrody
	19. Włączenie się władz samorządowych i środowisk proekologicznych powiatu w prace nad utworzeniem w przyszłości Jurajskiego Parku Narodowego, którego południowe fragmenty najprawdopodobniej zostaną zlokalizowane w północnym obszarze gmin Żarki i Niegowa.	K	+	-	Budżet państwa	Gminy Nadleśnictwa Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Konserwator przyrody	Minister
	20. Ciągła ochrona cieków wodnych przed zanieczyszczeniami chemiczno-biologicznymi spływającymi z pól uprawnych. Przeciwdziałanie eutrofizacji cieków i zbiorników wodnych.	K	6 000	-	Budżet państwa	Gminy Osoby fizyczne Organizacje pozarządowe WIOŚ	RZGW Poznań

	21. Zapobieganie zaśmiecaniu zbiorników leśnych, rzek i starorzeczy poprzez organizowanie cyklicznych akcji promujących czyste środowisko.	K	6 000	-	Środki organizacji pozarządowych	Gminy Nadleśnictwa	Organizacje pozarządowe
	22. Przeciwdziałanie wiosennemu wypalaniu traw i zespołów szuwarowych, niszczącemu siedliska występowania i lęgu ptaków wodnych oraz wielu innych gatunków zwierząt kręgowych i bezkręgowych oraz przyczyniającemu się do zmniejszenia różnorodności biologicznej w ekosystemach.	K	+	-	Budżet gmin	Organizacje pozarządowe Osoby fizyczne	Gminy
	23. Podnoszenie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych poprzez ograniczenie lub całkowite zaniechanie prowadzenia w nich zabiegów pielęgnacyjnych takich jak wycinanie martwych i usuwanie powalonych drzew, pni i gałęzi, wycinanie zarośli i karczowanie.	K	+	-	Budżet gmin	Nadleśnictwa Zespół Parków Krajobrazowych WŚ	Gminy

	24. Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju i doskonalenia funkcji turystyczno-rekreacyjnych powiatu, w tym agroturystyki i ekoturystyki.	K	6000	-	Budżet państwa	Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Gminy Zainteresowane podmioty Konserwator przyrody	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
	25. Wyznaczenie i oznakowanie przyrodniczych szlaków turystycznych - pieszych, rowerowych i konnych (z zapleczem rekreacyjnym) w atrakcyjnych i cennych przyrodniczo obszarach powiatu, jako jednej z form jego promocji.	K	35 000	-	Budżet państwa	Gminy Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Organizacje pozarządowe Zainteresowane podmioty	Związek Gmin Jurajskich
	26. Ochrona krajobrazów kulturowych oraz zabytkowych obiektów kulturowo-przyrodniczych, zwłaszcza w obrębie ruin warowni jurajskich.	K	35 000	-	Budżet państwa Środki unijne	Gminy Organizacje pozarządowe	Konserwator zabytków Konserwator przyrody
	27. Wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych, obejmujących ekosystemy lądowe lub wodne sąsiadujące z różnej klasy zabytkami historycznymi.	K	+	-	Budżet państwa Środki unijne	Gminy Organizacje pozarządowe Starosta Administratorzy cieków Nadleśnictwa	Konserwator zabytków Konserwator przyrody

	28. Promowanie i rozwój specjalistycznych form turystyki przyrodniczej, min. wspinaczkowej i wodnej – głównie na obszarach gmin Poraj i Niegowa, połączonych z pogłębianiem wiedzy ekologicznej.	K	12 000	-	Budżet państwa	Gminy Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Organizacje pozarządowe Zainteresowane podmioty	Związek Gmin Jurajskich
	29. Rewaloryzacja i rewitalizacja parków miejskich i wiejskich. Promowanie idei tworzenia parków ekologicznych (zwłaszcza zakładanych na terenie już istniejących lecz ubogich przyrodniczo parków miejskich).	K	35 000	-	Środki unijne	Organizacje pozarządowe	Gminy
	30. Tworzenie ciągów zieleni przyulicznej, przeciwwietrznych pasów, tzw. zielonych ekranów, towarzyszących głównym ciągom komunikacyjnym oraz wzbogacanie w gatunki rodzimych drzew i krzewów zieleni osiedlowej miast.	K	50 000	-	Środki unijne Budżet gmin Budżet powiatu	Gminy Starosta Wojewoda Organizacje pozarządowe	Administratorzy dróg
	31. Tworzenie i poszerzanie specjalnych stref adaptacji zwierząt do warunków miejskich zlokalizowanych głównie w suburbium i w dzielnicach podmiejskich.	K	+	-	Budżet gmin	Organizacje ekologiczne	Gminy

	32. Tworzenie i rozwijanie ekologicznych korytarzy umożliwiających przenikanie gatunków w głąb obszarów zurbanizowanych. Podejmowanie działań w celu synurbizacji części flory i fauny środowisk pozamiejskich, np. poprzez zakładanie nowych parków na obrzeżu miast.	K	25 000	-	Budżet gmin	Organizacje ekologiczne Konserwator przyrody	Gminy
	33. Organizowanie działalności edukacyjnej na obszarze istniejących lub planowanych rezerwatów przyrodniczych, a także innych cennych przyrodniczo środowisk, min. poprzez wytyczanie przyrodniczych ścieżek dydaktycznych, przeznaczonych zwłaszcza dla młodzieży szkolnej.	K	6 000	-	Budżet gmin	Związek Gmin Jurajskich Zespół Parków Krajobrazowych WŚ Organizacje ekologiczne Placówki oświatowe	Gminy
	34. Organizowanie oraz wyposażanie w aparaturę laboratoryjną i sprzęt dydaktyczno-naukowy ekologicznych laboratoriów przyszkolnych jako centrów edukacji ekologicznej w regionie.	K	50000	-	Środki unijne	Placówki oświatowe Starosta	Gminy

	35. Przeprowadzenie badań nad stanem świadomości ekologicznej wybranych grup mieszkańców powiatu oraz jego wpływu na podejmowanie działań w zakresie regionalnej ochrony środowiska i zasobów naturalnych.	K	60 000	-	PFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet państwa	Starosta Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne	Gminy
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Racjonalne gospodarowanie komponentami litosfery przy minimalizacji przeobrażeń antropogenicznych i zachowaniu wartości przyrodniczych							
Ochrona powierzchni ziemi i jej racjonalne użytkowanie	1. Wspieranie dobrych praktyk rolniczych.	K	+	+	Środki finansowe rolników, środki unijne	Wojewoda	Właściciele gospodarstw rolnych
	2. Przestrzeganie wymagań ochrony gleb w działalności gospodarczej głównie w sektorach budownictwa, przemysłu i transportu.	K	+	+	Środki finansowe przedsiębiorstw, środki unijne		Przedsiębiorcy
	3. Prowadzenie rekultywacji i przywrócenie funkcji przyrodniczej terenom i gruntom zdegradowanym.	W	200 000	200 000	Budżet powiatu, PFOŚiGW, WFOŚiGW	Wojewoda	Starosta
	4. Wspierania rolnictwa ekologicznego, powstawanie gospodarstw agroturystycznych.	W	30 000	30 000	Środki zainteresowanych podmiotów, środki unijne, WFOŚiGW	Wojewoda Właściciele gospodarstw, ODR Myszków	Starosta

	5. Prowadzenie badań jakości gleb na terenie Powiatu.	W	20 000 (Gmina Żarki i Niegowa)	30 000 (Gmina Koziegłowy, Poraj, Myszków)	Budżet powiatu, PFOŚiGW WFOŚiGW Wojewódzki Fundusz Ochrony Gleb i Gruntów Rolnych Środki unijne	Urząd Marszałkowski	Starosta
	6. Zagospodarowanie terenów nieużytków i odłogów głównie przez zalesianie.	K	+	+	Środki finansowe zainteresowanych podmiotów	Zainteresowane podmioty, Starosta	Nadleśnictwa
	7. Stała, bieżąca likwidacja "dzikich" wysypisk odpadów.	K	+	+	Budżet gmin, GFOŚiGW, zainteresowane podmioty WFOŚiGW PFOŚiGW	Starosta Nadleśnictwa zainteresowane podmioty	Gminy
	8. Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.	K	+	+	Środki zainteresowanych podmiotów		Zainteresowane podmioty (właściciele gospodarstw rolnych)
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody do celów przemysłowych i rolniczych w przeliczeniu na jednostkę produkcji.							
Wspieranie programów efektywnego wykorzystania wody w	1. Ograniczenie wykorzystania dla potrzeb przemysłowych wód podziemnych dobrej jakości.	K	+	+	Środki przedsiębiorstw Środki unijne		Przedsiębiorstwa

przemysłu, w tym zamkniętych jej obiegów, energii i materiałów	2. Zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w przemyśle i rolnictwie.	K	+	+	Środki przedsiębiorstw Środki unijne Środki właścicieli gospodarstw rolnych		Przedsiębiorstwa Właściciele gospodarstw rolnych
	3. Wprowadzanie technologii małodopadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych oraz redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza.	K	+	+	Środki przedsiębiorstw Środki unijne		Przedsiębiorstwa
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Wzrost wykorzystania technologii wykorzystujących energię odnawialną							
Budowa instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych	1. Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii.	K	+	+	Środki finansowe Biura Doradztwa Energetycznego	Organizacje ekologiczne, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, Gminy, WFOŚiGW	Biura Doradztwa Energetycznego

	2. Rozpoznanie zasobów i możliwości oraz realizacja wykorzystania źródeł energii odnawialnej: słonecznej, wodnej, ciepła gruntu.	K	+	+	Środki finansowe Biura Doradztwa Energetycznego	Organizacje ekologiczne, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, Gminy, WFOŚiGW	Biura Doradztwa Energetycznego
	3. Realizacja słonecznej suszarni osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków w Myszkowie.	K	5 105 090	-	Środki unijne (EFRR)	Starosta, Gminy	ZWiK Myszków
	4. Promocja stosowania biopaliw w transporcie.	K	15 000	15 000	Budżet państwa, Budżet gmin, PFOŚiGW, środki finansowe organizacji pozarządowych	Starosta	Gminy, organizacje pozarządowe
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Ochrona przed powodzią na terenie powiatu myszkowskiego							
Rozpoznanie potrzeb w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego	1. Udział przy opracowywaniu programu ochrony przed powodzią w obszarze zlewni rzeki Warty.	K	25 000	25 000	Budżet państwa WFOŚiGW	Starosta Gminy WZMiUW	RZGW Poznań
	2. Realizacja działań w zakresie zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenach zalewowych.	K	+	+	Budżet gmin Budżet państwa Środki unijne	Gminy	WZMiUW RZGW Poznań

	3. Utrzymanie i modernizacja zbiorników retencyjnych na terenie powiatu.	K	+	+	Budżet gmin Środki unijne Budżet państwa	Gminy	RZGW Poznań
	4. Ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki).	K	+	+	Budżet gmin	Zainteresowane podmioty	Gminy
	5. Bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów).	K	+	+	Budżet gmin Środki zainteresowanych podmiotów	WZMiUW RZGW Poznań WIOŚ	Gminy
	6. Dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).	K	+	+	Budżet gmin Środki zainteresowanych podmiotów	Zainteresowane podmioty	Gminy
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalizacja ich wykorzystania							
Ochrona ilościowa i jakościowa zasobów wód podziemnych i powierzchniowych dla potrzeb użytkowych	1. Dalsza rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Powiatu.	K	+	+	Budżet gmin Środki unijne WFOŚiGW	Zakłady wodociągowo – kanalizacyjne	Gminy
	2. Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej.	K	+	+	Budżet gmin Środki unijne	Zakłady wodociągowo – kanalizacyjne	Gminy

	3. Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizacje istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków.	K	+	+	Budżet gmin Środki unijne WFOŚiGW	Zakłady wodociągowe – kanalizacyjne	Gminy
	4. Budowa kanalizacji deszczowej i rozdział kanalizacji ogólnospławnej.	K	+	+	Budżet gmin Środki unijne WFOŚiGW	Zakłady wodociągowe – kanalizacyjne Administratorzy dróg	Gminy
	5. Wymiana odcinków rurociągów stalowych, żeliwnych i azbestowo – cementowych.	K	+	+	NFOŚiGW , WFOŚiGW, Środki unijne Budżet gmin	Zakłady wodociągowe - kanalizacyjne	Gminy
	6. Modernizacja studni głębinowych, stacji uzdatniania, ujęć wody oraz wyznaczenie stref ochronnych.	K	+	+	Budżet gmin WFOŚiGW	Zakłady wodociągowe - kanalizacyjne	Gminy
	7. Budowa oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym.	K	+	+	Budżet gmin, WFOŚiGW Środki unijne	Zakłady wodociągowe – kanalizacyjne, Zainteresowane podmioty	Gminy
	8. Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.	K	+	+	Środki finansowe organizacji pozarządowych	Gminy, zainteresowane podmioty	Organizacje pozarządowe

	9. Rozpoznanie problemu starych studni kopanych – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, w tym ewidencja i uporządkowanie studni wykorzystywanych jako szamba.	K	+	+	Budżet gmin WFOŚiGW	Zakłady wodociągowo - kanalizacyjne	Gminy
	10. Ochrona i właściwe kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych.	K	+	+	Budżet państwa		Administratorzy cieków
	11. Wykonanie monitoringu ujęć wody i zbiorników wyrównawczych oraz opracowanie projektu modelowania pracy sieci.	K	+	+	Budżet państwa Budżet gmin	Zakłady wodociągowo – kanalizacyjne, Gminy	RZGW Poznań
	12. Poprawa jakości wody w Zbiorniku Poraj do III klasy jakości.	K	+	+	Budżet państwa Budżet gmin, środki unijne	Gminy, przedsiębiorstw a WIOŚ	RZGW Poznań
	13. Likwidacja „nielegalnych” odprowadzeń ścieków komunalnych do cieków wodnych.	K	+	+	Budżet gmin, Środki unijne	Zakłady wodociągowo – kanalizacyjne, Zainteresowane podmioty	Gminy
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Poprawa jakości powietrza atmosferycznego							
Redukcja emisji komunikacyjnej	1. Poprawa stanu dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych.	W	19 810 344,60 (przebudowa dróg)	+	Budżet powiatu Środki unijne		Starosta Powiatowy Zarząd Dróg

	2. Budowa i organizacji tras rowerowych.	W	powiatowych)	+	Budżet powiatu Środki unijne		Starosta Powiatowy Zarząd Dróg
	3. Modernizacja układu komunikacyjnego na terenie Powiatu w celu upłynnienia ruchu samochodowego.	K	+	+	Budżety gmin Środki unijne	Gminne Zarządy Dróg	Gminy
	4. Promocja korzystania z publicznych środków transportu.	K	+	+	Budżety gmin	Gminne Zarządy Dróg Organizacje pozarządowe	Gminy
Redukcja niskiej emisji z sektora komunalnego	1. Opracowanie Programu Ograniczenia niskiej emisji na terenie Powiatu.	W/K	30 000	+	Budżet powiatu/budżet gmin środki unijne		Gminy Starosta
	2. Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych.	W/K	+	+	Budżet powiatu/budżet gmin środki unijne		Starosta/Gminy
	3. Usprawnienie systemu kontroli przestrzegania przepisów dot. Ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza.	K	+	+	Budżet państwa	Marszałek Wojewoda Starosta Gminy	WIOŚ
	4. Rozbudowa sieci gazowej.	K	+	+	Budżet gmin, Środki unijne	Zainteresowane podmioty	Gminy

	5. Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne i wykonujących inwestycje termomodernizacyjne.	K	+	+	Budżet GFOŚiGW Środki unijne	Zainteresowane podmioty	Gminy
	6. Kontynuacja programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony powietrza.	K	+	+	Budżet gmin, budżet organizacji pozarządowych	Starosta	Gminy Organizacje pozarządowe
Zmniejszenie emisji zorganizowanej z zakładów przemysłowych i ciepłowniczych	1. Promocja rozwoju branż przemysłu nie powodujących pogorszenie stanu powietrza atmosferycznego o zaawansowanych technologiach.	K	+	+	Środki finansowe organizacji pozarządowych, budżet państwa NFOŚiGW, WFOŚiGW, Banki, środki finansowe zainteresowanych podmiotów gospodarczych, środki unijne	Placówki oświatowe, podmioty gospodarcze	Organizacje pozarządowe
	2. Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesie spalania paliw.	K	+	+	Środki finansowe zainteresowanych podmiotów, środki unijne	Zainteresowane podmioty	Podmioty gospodarcze

	3. Wdrożenie przedsięwzięć modernizacyjnych systemów energetycznych tj.: ciepłowniczych, elektroenergetycznych i gazowniczych.	K	+	+	Środki administratora sieci Środki unijne	Gminy	Administrator sieci
	4. Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.	W	+	+	Budżet powiatu Budżet PFOŚiGW	Podmioty gospodarcze Gminy	Starosta
Cel długoterminowy do 2015 roku: → Ograniczenie uciążliwości hałasu na terenie powiatu							
Ochrona przed hałasem	1. Opracowanie mapy akustycznej Powiatu Myszkowskiego.	W	-	+	Budżet powiatu Środki unijne	Administratorzy dróg Gminy Zainteresowane podmioty	Starosta
	2. Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska.	W	20 000	+	Budżet powiatu Środki unijne	Przedsiębiorstwa Gminy	Starosta

	3. Tworzenie stref buforowych pomiędzy nowoprojektowanymi centrami przemysłu i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej.	K	+	+	Budżet gmin, środki zainteresowanych podmiotów, Środki przedsiębiorstw	Zainteresowane podmioty, przedsiębiorstwa	Gminy
	4. Ograniczenie hałasu poprzez zastosowanie ekranów akustycznych oraz pasów zieleni wzdłuż uciążliwych odcinków dróg.	K	+	+	Budżet państwa, budżet powiatu	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Organizacje pozarządowe, administratorzy dróg	Gminy administratorzy dróg Starosta,
	5. Monitorowanie poziomu hałasu w jednostkach gospodarczych.	K	+	+	Budżet państwa, Budżet miast Budżet powiatu Środki przedsiębiorstw	Przedsiębiorstwa, Gminy Starosta	WIOŚ
	6. Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem.	K	+	+	Środki organizacji pozarządowych Budżet gmin	Starosta Gminy	Organizacje pozarządowe
	7. Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	K	+	+	Budżet gmin		Gminy
Cel długoterminowy do 2015 r. → Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych ekologicznego							

Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	1. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem.	K	+	+	Budżet gmin		Gminy
	2. Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska.	W/K	+	+	Budżet państwa Budżet powiatu	Starosta, WIOŚ	wojewoda
	3. Określenie aktualnego poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego w miejscach jego potencjalnego oddziaływania i ograniczenie jego emisji.	K	+	+	Budżet państwa	Burmistrz Starosta	WIOŚ
Cel długoterminowy do 2015 roku → Ochrona przed ryzykiem wystąpienia poważnych awarii przemysłowych							
Ochrona przed poważnymi awariami	1. Sporządzenie listy obiektów mogących być przyczyną poważnej awarii.	K	+	+	Budżet państwa WFOŚiGW	Starosta przedsiębiorcy	Wojewoda

	2. Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa .	K	+	+	Budżet państwa WFOŚiGW	Starosta Przedsiębiorcy WIOŚ	Wojewoda
	3. Przygotowanie planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii.	K	+	+	Budżet państwa WFOŚiGW	Starosta Przedsiębiorcy WIOŚ	Wojewoda
	4. Prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych w zakresie zapobiegania poważnych awarii.	K	+	+	Budżet państwa WFOŚiGW	Starosta Przedsiębiorcy WIOŚ	Wojewoda
Cel długoterminowy do 2015 roku → Wspieranie inwestycji i działań przyczyniających się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych							
Ochrona klimatu	1. Kontynuacja udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez firmę Fortum Częstochowa.	K	+	+	Środki FORTUM Częstochowa budżet państwa	Starosta Fortum Częstochowa	Minister/ Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do emisji

	2. Wsparcie działań zmierzających do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery.	K	+	+	Budżet organizacji pozarządowych	Starosta Gminy	Organizacje pozarządowe
	3. Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii.	K	15 000	+	Budżet organizacji pozarządowych	Gminy Organizacje pozarządowe	Starosta Gminy
	4. Prowadzenie procesów zalesiania nieużytków w celu wykorzystania lasów do pochłaniania gazów cieplarnianych.	K	+	+	Budżet państwa Budżet powiatu Środki zainteresowanych podmiotów	Starosta Zainteresowane podmioty	Nadleśnictwa
Cel długoterminowy do 2015 roku → Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w celu uzyskania aprobaty dla działań proekologicznych podejmowanych przez władze publiczne.							
Udział społeczeństwa i edukacja ekologiczna	1. Opracowanie powiatowego programu edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju.	W	15 000	-	Budżet powiatu Środki unijne WFOŚiGW Budżet państwa Budżet gmin	Gminy Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Osoby fizyczne	Starosta
	2. Wsparcie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty.	W	+	+	Budżet powiatu	Zainteresowane podmioty	Starosta
	3. Współpraca z organizacjami ekologicznymi w zakresie zagadnień ochrony środowiska.	W	+	+	Budżet powiatu	Organizacje pozarządowe	Starosta

	4. Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w zakresie dostępu do informacji.	W	10 000	+	WFOŚiGW, Budżet powiatu Budżet Gminy, środki finansowe przedsiębiorstw, , środki finansowe organizacji pozarządowych	Gminy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa	Starosta
	5. Organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej dla młodzieży i dorosłych.	W	15 000	+	Budżet gmin, Budżet powiatu WFOŚiGW, , PFOŚiGW	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Gminy,	Starosta Gminy Organizacje pozarządowe
	6. Kontynuacja współdziałania w organizowaniu akcji "Sprzątanie Świata".	W	20 000	+	Budżet powiatu PFOŚiGW GFOŚiGW	Gminy	Starosta
	7. Prowadzenie Konkursu Ekologicznego Gmin Jurajskich.	K	+	+	GFOŚiGW Budżet gmin	Organizacje pozarządowe	Gminy
	8. Promocja programu selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców.	K	+	+	Budżet gmin GFOŚiGW Środki firm zajmujących się gospodarowaniem odpadami\ (Wsparcie z PFOŚiGW w miarę możliwości finansowych)	Organizacje pozarządowe Starosta Firmy zajmujące się gospodarowaniem odpadami	Gminy

	9. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie istnienia i ochrony zasobów przyrodniczych Powiatu.	K	+	+	Budżet gmin GFOŚiGW Budżet państwa	Nadleśnictwa Zespół Parków Krajobrazowy ch Województwa Śląskiego Organizacje pozarządowe	Gminy
	10. Promocja proekologicznych źródeł energii oraz informowanie społeczeństwa w zakresie pozyskiwania środków z funduszy pomocowych.	K	+	+	GFOŚiGW Budżet państwa (Wsparcie z PFOŚiGW w miarę możliwości finansowych)	Gminy Starosta Placówki oświatowe	Organizacje pozarządowe
	11. Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu w zakresie przyjaznych postaw konsumenckich.	K	+	+	GFOŚiGW Budżet państwa (Wsparcie z PFOŚiGW w miarę możliwości finansowych)	Gminy Starosta Placówki oświatowe	Organizacje pozarządowe

Tabela 28 Plan operacyjny na lata 2008-2011

Lp.	Priorytet	Zadanie		Szacunkowy koszt zadania na lata 2008-2011	Źródła finansowania	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania
		Lp.	Nazwa działania			
1.	Zarządzanie ochroną środowiska	1.	Wprowadzenie celów ochrony środowiska i priorytetów polityki ekologicznej państwa do dokumentów strategicznych powiatu.	20 000	Budżet powiatu	Starosta
		2.	Zapewnienie dostępu społeczeństwa do informacji.	b.d.k	Budżet powiatu	
		3.	Budowa informatycznych baz danych związanych z pełnieniem przez Starostę funkcji Organu Ochrony Środowiska.	70 000	WFOŚiGW PFOŚiGW Budżet powiatu	Starosta
		4.	Włączenie społeczeństwa w procedurę opracowania i realizacji Programu ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
		5.	Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stanowiących dochody funduszy ekologicznych.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
	suma			90 000		
	Ochrona przyrody		Brak zadań będących w kompetencji Starosty			
	suma					
	Ochrona		Prowadzenie badań jakości gleb na terenie Powiatu.	20 000	WFOGR	Starosta

	komponentów litosfery		Prowadzenie rekultywacji i przywrócenie funkcji przyrodniczej terenom i gruntom zdegradowanym.	200 000	PFOŚiGW WFOŚiGW Środki unijne	Starosta
			Wspierania rolnictwa ekologicznego, powstawanie gospodarstw agroturystycznych.	30 000	PFOŚiGW Środki zainteresowanych podmiotów, środki unijne, WFOŚiGW	Starosta
	suma			250 000		
	Odnawialne źródła energii		Brak zadań będących w kompetencji Starosty			
	suma					
	Ochrona przed powodzią		Brak zadań będących w kompetencji Starosty			
	suma					
	Ochrona powietrza		Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
			Usprawnienie systemu kontroli przestrzegania przepisów dot. Ochrony środowiska, w tym ochrony powietrza.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
			Dalsze prowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją systemów grzewczych.	1 000 000	Budżet powiatu PFOŚiGW WFOŚiGW Środki unijne	Starosta
			Opracowanie Programu Ograniczenia niskiej emisji na terenie Powiatu.	30 000	Budżet powiatu, PFOŚiGW Środki unijne	Starosta

		Budowa i organizacja tras rowerowych.	19 810 344,60 (przebudowa dróg powiatowych)	Budżet powiat, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne	Starosta Powiatowy Zarząd Dróg
		Poprawa stanu dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych.		Budżet powiatu, środki unijne	Starosta Powiatowy Zarząd Dróg
	suma		21 840 344,6		
	Ochrona przed hałasem	Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska.	20 000	Budżet powiatu	Starosta/Gminy
	suma		20 000		
	Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	Ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska.	b.d.k.	Budżet powiatu	Starosta
	suma		b.d.k.		
	Ochrona klimatu	Brak zadań będących w kompetencji Starosty			
	suma				

	Edukacja ekologiczna		Opracowanie powiatowego programu edukacji ekologicznej dla zrównoważonego rozwoju.	15 000	PFOŚiGW, budżet powiatu, środki unijne	Starosta
			Wspieranie projektów edukacji dla zrównoważonego rozwoju realizowanych przez różne podmioty.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
			Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi w zakresie zagadnień ochrony środowiska.	b.d.k	Budżet powiatu	Starosta
			Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli administracji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw w zakresie dostępu do informacji.	10 000	WFOŚiGW, Budżet powiatu środki finansowe przedsiębiorstw , środki finansowe organizacji pozarządowych , środki unijne	Starosta

		Organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej dla młodzieży i dorosłych.	15 000	Środki finansowe zainteresowanych podmiotów gospodarczych, Budżet państwa, budżet powiatu, WFOŚiGW, PFOŚiGW, środki finansowe organizacji pozarządowych środki unijne	Starosta
		Kontynuacja współdziałania w organizowaniu akcji "Sprzątanie Świata".	20 000	Budżet PFOŚiGW	Starosta
	suma		60 000		

Skróty:

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
WFOŚiGW- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
PFOŚiGW – Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
GFOŚiGW – Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
b.d.k.- bez dodatkowych kosztów

Środki finansowe przewidziane na realizację zadań własnych Starostwa Powiatowego w Myszkowie w latach 2008-2011 w zakresie poszczególnych priorytetów.

Priorytet	Koszt realizacja celu
Zarządzanie środowiskiem	90 000
Ochrona komponentów litosfery	250 000
Ochrona powietrza atmosferycznego	21 840 344,6
Ochrona przed hałasem	20 000
Edukacja ekologiczna	60 000
Razem	22 260 344,60

6 Sytuacja ekonomiczno - finansowa Powiatu

Dochód Powiatu w latach 2003-2006 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. dochód Powiatu w latach 2003-2006

Rok	Dochód Powiatu w zł
2003	25 665 611
2004	27 662 529
2005	28 706 397
2006	37 567 411

*Źródło: Starostwo Powiatowe w Myszkowie

Przy realizacji zadań proekologicznych powiat korzystał i nadal przewiduje korzystać ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Europejskiego Funduszu i innych zarówno w postaci dotacji jak i kredytów.

Do zadań finansowanych z budżetu powiatu należy zaliczyć zadania z zakresu Leśnictwa (Gospodarki leśnej, Nadzoru nad gospodarką leśną) oraz pośrednio Transportu i łączności (Drogi publiczne powiatowe i Drogi publiczne wojewódzkie). Również do zadań proekologicznych należą zadania z zakresu modernizacji i termomodernizacji budynków Szkół.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono wykaz zadań proekologicznych przeprowadzonych w latach 2005-2006 finansowanych z budżetu powiatu. Analizując poniższe zestawienie stwierdza się, że do zadań priorytetowych w zakresie ochrony środowiska realizowanych przez powiat są zadania z zakresu poprawy stanu dróg powiatowych i modernizacja odcinków dróg powiatowych oraz ich bieżąca utrzymanie. Zadania z tego zakresu realizowane są głównie przez Powiatowy Zarząd Dróg. Dla większości zadań inwestycyjnych związanych z realizacją czy modernizacją dróg powiatowych, powiat stara się dofinansowanie z ze środków strukturalnych.

Kolejnymi zadaniami inwestycyjnymi, proekologicznymi, jakie realizował Powiat są termomodernizacje budynków użyteczności publicznej.

Tabela 30. Wykaz inwestycji proekologicznych przeprowadzonych w 2005 roku z budżetu miasta.

Lp.	Nazwa działu	Charakterystyka działań proekologicznych	Plan w zł	Wykonanie z zł
1.	Dział 020 Leśnictwo		59 251	59 250
2.	Rozdział 02001 Gospodarka leśna	- Ekwiwalent dla rolników za zalesianie gruntów rolnych -	18 751	18 750
3.	Rozdział 02002 Nadzór nad gospodarką leśną	- nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa (wykonanie – Nadleśnictwo w Złotym Potoku i Siewierzu)	40 500	40 500
4.	Dział 600 Transport i łączność		4 257 966	4 257 966
5.	Rozdział 60013 Drogi publiczne wojewódzkie	- bieżące wydatki na zimowe i letnie utrzymanie dróg wojewódzkich na terenie Powiatu (100% dotacja z Województwa) w tym: - roboty drogowe - remonty cząstkowe masą na zimno i na gorąco - przebudowa DW w m. Poraj, Myszków; - odnowa nawierzchni DW 793 Myszków, Siewierz - czyszczenie pasa drogowego - roboty odwadniające, czyszczenie jezdni, kanalizacji i in.	2 909 652	2 909 652
6.	Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe	- zimowe i letnie utrzymanie dróg - remont nawierzchni DP nr S 3802 odc. Osiek – Postęp - remonty cząstkowe dróg nawierzchni bitumicznych, oznakowanie poziome dróg powiatowych - naprawa przełomu w . wysoka Lelowska - odwodnienie DP Nr S 3808 Helenówka-Jaworznik - czyszczenie pozimowe dróg, prowadzenie akcji „zima”	1 348 314	1 348 314
7.	Dział 801 Oświata i edukacja	-		
	Rozdział 80195 Pozostała działalność	- wymiana okien i przebudowa złącza energetycznego w budynku Zespołu Szkół nr 1 w Myszkowie - wymiana okien w budynku Zespołu Szkół nr 2 w Myszkowie - wymiana okien i drzwi wejściowych, modernizacja przyłącza gazowego w kotłowni w Zespole Szkół w Żarkach	100 811	100 574

*Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Powiatu Myszkowskiego za 2005 rok

W ramach wydatków majątkowych w dziale 600 – transport i łączność w 2005 roku Powiat przystąpił do realizacji zadań inwestycyjnych ze środków strukturalnych. Podpisano umowy z Wojewodą Śląskim na dofinansowanie zadań i z Bankiem Gospodarstwa Krajowego za zaciągnięcie pożyczki na prefinansowanie, a także zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Powiatu Myszkowskiego pozwoliło rozpocząć następujące zadania inwestycyjne na drogach powiatowych:

- przebudowa drogi powiatowej nr S 1012 Pora –Gęzyn-Kozielowy o długości 10,955 km;
- przebudowa drogi powiatowej nr 3802 Osiek-Pustkowie Lgockie o długości 2,631 km
- przebudowa drogi powiatowej nr 1014 gr. Powiatu – Gorzków-Postaszowice-Niegowa o długości 6,100 km’
- przebudowa drogi powiatowej nr 3810 ul. Słowackiego o długości 4.294 km;
- przebudowa drogi nr S 1714 od skrzyżowania z DW 793-ul.Sikorskiego – ul. 1-go Maja – ul. Stawowa – ul. Z DW 793 – ul. Bory do granicy powiatu odc. Od skrzyżowania z DW 793 – ul. Sikorskiego – ul. 1-go Maja w Myszkowie

Tabela 31 Wykaz inwestycji proekologicznych przeprowadzonych w 2006 roku z budżetu miasta (wydatki bieżące).

Lp.	Nazwa działu	Charakterystyka działań proekologicznych	Plan w zł	Wykonanie z zł
1.	Dział 020 Leśnictwo		59 644	59 104,06
2.	Rozdział 02001 Gospodarka leśna	- Ekwiwalent dla rolników za zalesianie gruntów rolnych	19 144	19 144,06
3.	Rozdział 02002 Nadzór nad gospodarką leśną	- nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa (wykonanie – Nadleśnictwo w Złotym Potoku i Siewierzu)	40 500	39 960
4.	Dział 600 Transport i łączność		5 975 767	5 975 766,59
5.	Rozdział 60013 Drogi publiczne wojewódzkie	- bieżące wydatki na zimowe i letnie utrzymanie dróg wojewódzkich na terenie Powiatu (100% dotacja z Województwa) w tym: - roboty drogowe - remonty cząstkowe masą na zimno i na gorąco - czyszczenie pasa drogowego - roboty odwadniające, czyszczenie jezdni, kanalizacji i in.	4 262 935	4 262 935
6.	Rozdział 60014 Drogi publiczne powiatowe	- zimowe i letnie utrzymanie dróg - remonty cząstkowe dróg nawierzchni bitumicznych, oznakowanie poziome dróg powiatowych - naprawa przełomu w . Pustkowie Lgockie	1 712 832	1 712 831,59

		- czyszczenie pozimowe dróg, prowadzenie akcji „zima”		
7.	Dział 801 Oświata i edukacja	-		
	Rozdział 80195 Pozostała działalność	- wymiana okien w Zespole Szkół nr w Myszkowie i Żarkach - remont kominów w Zespole Szkół w Żarkach	74 507	74 505,40

W ramach wydatków majątkowych w dziale 600 – Transport i łączność, w 2006 roku Powiat realizował zadania inwestycyjne ze środków funduszy strukturalnych. Podpisano umowy z Wojewodą Śląskim i Bankiem Gospodarstwa Krajowego na zaciągnięcie pożyczki co pozwoliło zakończyć i rozpocząć nowe zadania inwestycyjne na drogach powiatowych:

- przebudowa drogi powiatowej nr 1014 gr. Powiatu – Gorzków – Postaszowice – Niegowa o długości 6,100 km.
- Przebudowa drogi powiatowej nr 3810 ul. Słowackiego o długości 4.294 km

W ramach tego działu wydatki realizował także Powiatowy Zarząd Dróg. Opracowano dokumentację projektowo – kosztorysową na przebudowę dróg: DP S-1713 Kotowice-Niegowa, Drogi powiatowej przez wieś Bliżyce, drogi DP S-1012 odc. od gr. Powiatu Choroń-Poraj, drogi powiatowej S-3808 odc. Helenówka-Jaworznik.

Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przychody GFOŚiGW stanowią wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska,

Środki z PFOŚiGW wydawane są na zadania z zakresu ochrony środowiska: na zadania bieżące i zadania inwestycyjne.

Plany finansowe PFOŚiGW w latach 2005 – 2006 zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 32. Plan finansowy Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2005 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan finansowy
1.	900. Rozdział Fundusz Ochrony Środowiska i gospodarki Wodnej	207 367
2.	Stan funduszu na początek roku	101 477
3.	Przychody – wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska	105 890
4.	Koszty na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska:	207 367
	- Bieżące	107 367
	- inwestycyjne	100 000
5.	Stan funduszu na koniec roku	0

Tabela 33. Plan finansowy Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2006 r

Lp.	Wyszczególnienie	Plan finansowy
1.	900. Rozdział Fundusz Ochrony Środowiska i gospodarki Wodnej	447 547
2.	Stan funduszu na początek roku	52 201
3.	Przychody – wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska	395 346
4.	Koszty na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska:	447 547
	- Bieżące	447 547
	- inwestycyjne	0
5.	Stan funduszu na koniec roku	0

6.1 Krajowe źródła finansowania

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska

Fundusz finansuje projekty proekologiczne poprzez pożyczki, kredyty, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów. Środki Narodowego Funduszu przeznacza się na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229 oraz z roku 2002 Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233 poz. 1957) zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z priorytetami Narodowego Funduszu, określonymi w oparciu o: „Politykę Ekologiczną Państwa”, listy przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zgodnie z planem działalności i kryteriami wyboru przedsięwzięć, o których mowa w art. 414 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 3 powołanej ustawy. Jako priorytetowe traktuje się te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza
- Ochrona wód i gospodarka wodna
- Ochrona powierzchni ziemi
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz Leśnictwo
- Geologia i górnictwo
- Edukacja ekologiczna
- Państwowy Monitoring Środowiska
- Programy międzydziedzinowe
- Nadzwyczajne Zagrożenia Środowiska
- Ekspertyzy i prace badawcze

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zadaniem nadrzędnym Funduszu jest realizacja regionalnej i krajowej polityki ochrony środowisk. Działalność Funduszu ma na celu wspomaganie procesu integracji Polski z Unią Europejską poprzez realizację w województwie ustaleń akcesyjnych oraz systemowe wdrażanie regionalnej polityki środowiskowej. Działalność Funduszu polega na preferencyjnym dofinansowaniu przedsięwzięć dotyczących ochrony powietrza, wody i powierzchni ziemi, gospodarki odpadami i wodnej, edukacji ekologicznej i innej zgodnie z celami i priorytetami zapisanymi w programie ochrony środowiska dla województwa śląskiego.

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć w ochronę środowiska w Polsce, w nowym okresie programowym na lata 2007-2013 będzie Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Będzie to największy z punktu widzenia dostępnych środków program operacyjny nie tylko w Polsce, ale także w

całej Unii Europejskiej. Na jego realizację w latach 2007–2013 Polska otrzyma z unijnego budżetu prawie 28 mld euro, z czego na inwestycje w ochronę środowiska przeznaczone będzie ok. 5 mld euro. Środki unijne na PO Infrastruktura i Środowisko pochodzą z dwóch źródeł finansowania – z Funduszu Spójności (22,2 mld euro) oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (5,7 mld euro).

Program obejmie wsparciem takie dziedziny jak: transport, **środowisko**, energetykę, kulturę i dziedzictwo kulturowe, szkolnictwo wyższe, a także ochronę zdrowia.

W zakresie ochrony środowiska przewidziano dofinansowanie dla dużych inwestycji komunalnych, inwestycji ekologicznych w przedsiębiorstwach, projektów ochrony przyrody i bezpieczeństwa ekologicznego, a także edukacji ekologicznej. Wsparcie z Programu otrzymają zarówno samorządy i przedsiębiorcy, jak również m.in. organizacje pozarządowe, parki narodowe i Lasy Państwowe.

Środowiskowe priorytety w projekcie Programu:

Oś priorytetowa 1 - Gospodarka wodno-ściekowa (zredukowanie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi oraz zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej).

Oś priorytetowa 2 - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (zmniejszenie presji na powierzchnię ziemi - zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych).

Oś priorytetowa 3 - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (ograniczenie ryzyka zagrożeń ekologicznych poprzez inwestycje i system monitorowania).

Oś priorytetowa 4 - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorców do wymogów ochrony środowiska (ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego).

Oś priorytetowa 5 - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych (ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, w tym działania z zakresu edukacji ekologicznej).

Oś priorytetowa 9 - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa w zakresie oddziaływania sektora energetycznego na środowisko; wsparcie będzie udzielane na podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii, w tym wzrost wykorzystania energii odnawialnej i biopaliw).

6.2 Fundusze europejskie

Wdrożenie programu ochrony środowiska będzie wymagać stworzenia sprawnego systemu finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Środki finansowe na zadania proekologiczne przewiduje się pozyskać z budżetu Wojewody i budżetu państwa, samorządów (powiatu i gmin) i funduszy

ekologicznych. W najbliższych latach rola funduszy ekologicznych (przede wszystkim Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) powinna polegać na koncentrowaniu środków na wspieranie inwestycji priorytetowych z punktu widzenia integracji z UE. Jednocześnie przewiduje się spadek udziału funduszy ochrony środowiska, ze względu na ogólną poprawę stanu środowiska, a co za tym idzie zmniejszenie wpływów z tytułu opłat i kar ekologicznych.

Inwestycje przewidywane do realizacji w przemyśle będą finansowane ze środków własnych i kredytów komercyjnych oraz uzupełniająco z funduszy ochrony środowiska, jeśli dane przedsięwzięcie uznane zostanie za priorytetowe w skali powiatu.

Niektóre przedsięwzięcia realizowane będą z wykorzystaniem środków przedsiębiorstw i osób prywatnych. Ponadto oczekuje się większego niż dotychczas zaangażowania w realizację inwestycji ekologicznych środków pomocowych w tym środków strukturalnych i Funduszu Spójności.

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Od 2007 roku zaczęła się nowa perspektywa finansowa na okres 2007 – 2013. Źródłami finansowania nowej polityki spójności w zakresie ochrony środowiska tym okresie będą dwa fundusze:

1. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
2. Fundusz Spójności

Pomoc w ramach **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** obejmuje inicjatywy w następujących dziedzinach:

- modernizacja i dywersyfikacja struktur gospodarczych w państwach członkowskich i regionach, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów Strategii Lizbońskiej
- rozwijanie i ulepszanie infrastruktury podstawowej
- ochrona środowiska
- wzmocnienie zdolności instytucjonalnej krajowej i regionalnej administracji zarządzającej funduszami europejskimi

Nowe priorytety, które będzie wspierał **Fundusz Spójności** to:

- transeuropejskie sieci transportowe
- infrastruktura ochrony środowiska
- połączenia kolejowe, morskie, śródlądowe
- programy transportu multimodalnego poza sieciami transeuropejskimi

- zrównoważony rozwój transportu miejskiego
- inwestycje środowiskowe (projekty energooszczędne oraz w zakresie źródeł energii odnawialnej)

Dla sektorów rolnictwa i rybołówstwa Komisja stworzyła nowe instrumenty finansowe funkcjonujące poza polityką spójności, zastępujące dotychczasowe fundusze strukturalne: Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – sekcja orientacji (EAGGF) oraz Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa (FIFG).

Nowe instrumenty wspierające rolnictwo i rybołówstwo od 2007 roku:

- Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Europejski Fundusz Rybacki.

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej koncentrującym się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony przyrody.

LIFE+ składa się z trzech komponentów, w ramach których współfinansowane są projekty w zakresie:

- wdrażania dyrektywy Ptasiej i dyrektywy Siedliskowej, w tym ochrony priorytetowych siedlisk i gatunków
- ochrony środowiska, zapobiegania zmianom klimatycznym, innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie ochrony zdrowia i polepszania jakości życia oraz wdrażania polityki zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i gospodarki odpadami
- działań informacyjnych i komunikacyjnych, kampanii na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej w społeczeństwie, w tym kampanie na temat zapobiegania pożarom lasów oraz wymiany najlepszych doświadczeń i praktyk

Program LIFE+ zapewnia wsparcie finansowe w średniej wysokości 50% wartości projektu. Nabór wniosków ogłaszany jest raz do roku przez Komisję Europejską.

Fundacja EkoFundusz Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie projektów w dziedzinie ochrony środowiska, które mają nie tylko istotne znaczenie w skali regionu czy kraju, ale również w skali globalnej. Ta specyfika EkoFunduszu, odróżniająca go od innych funduszy wspierających inwestycje proekologiczne w Polsce, wyklucza możliwość dofinansowania przedsięwzięć, których celem jest rozwiązywanie jedynie lokalnych problemów.

Do priorytetów przy podejmowaniu decyzji o finansowaniu działań ekologicznych:

- ograniczenie tranzgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza);
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód);
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu);
- ochrona różnorodności biologicznej (ochrona przyrody);
- racjonalizacji gospodarki odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych (gospodarka odpadami).

7 Kontrola i monitoring Programu Ochrony Środowiska

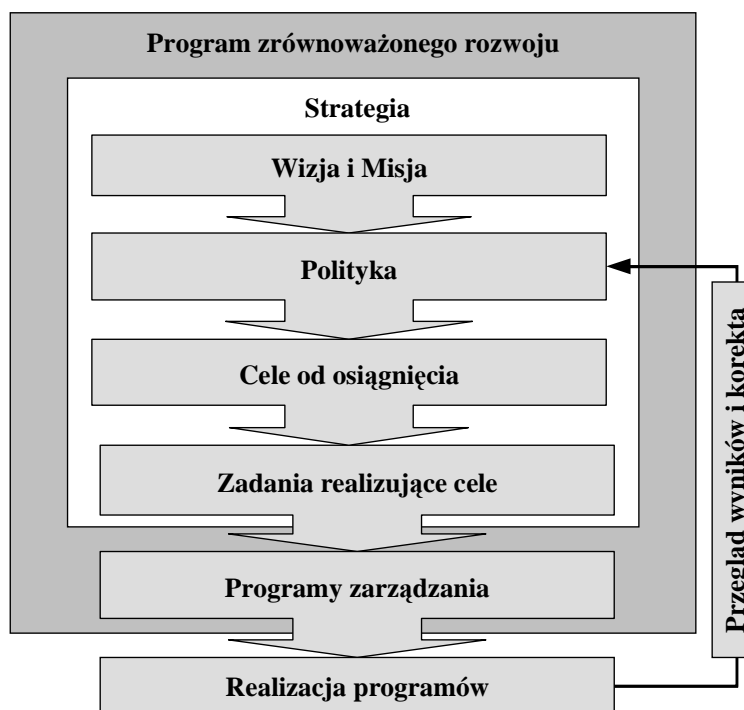
7.1 Zarządzanie środowiskowe i kontrola realizacji programu

Programowanie zrównoważonego rozwoju

Każde województwo, powiat i gmina powinno posiadać i realizować strategię rozwoju, która powinna być strategią zrównoważonego rozwoju, zapewniającą harmonijne pogodzenie lokalnych potrzeb i aspiracji społeczno-gospodarczych z koniecznością bezwzględnej ochrony środowiska. Strategie gmin i powiatów powinny być skorelowane i uwzględniać ustalenia zawarte w strategii rozwoju województwa. Najogólniej strategia precyzuje wizję i misję danego regionu, określa politykę regionalną, wymierne cele oraz zadania dla ich osiągnięcia (rysunek). Strategia zrównoważonego rozwoju powinna wskazywać problemy wiodące, którymi są problemy decydujące o osiągnięciu zmiany struktury regionalnej. Problemem wiodącym jest niewątpliwie poprawa równowagi ekologicznej, która wpływać będzie na zmianę struktury regionalnej. Wpływ ten ujawnia się systematycznym zmniejszeniem się emisji ze źródeł zanieczyszczeń, zwiększeniem obszarów chronionych, racjonalnym gospodarowaniem zasobami, a w efekcie poprawą stanu środowiska oraz zwiększeniem atrakcyjności i konkurencyjności danego regionu.

Strategia poszerzona o szczegółowe programy realizacji zadań staje się programem zrównoważonego rozwoju (rysunek) zwanym często programem ekorozwoju. Posiadanie strategii i programu zrównoważonego rozwoju pozwala między innymi stymulować pożądane zmiany strukturalne, pozyskiwać środki finansowe na realizację szczegółowych programów, optymalizować wydatki oraz łagodzić negatywne skutki ekologiczne i społeczne niezbędnych przemian gospodarczych.

Ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” zobowiązuje województwa, powiaty i gminy do opracowywania co 4 lata programów ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju i raportowania co 2 lata stanu ich realizacji. Realizacja tych programów powinna zapewnić, zapisany w konstytucji, zrównoważony rozwój Polski przez realizację polityki ekologicznej państwa oraz wojewódzkich strategii rozwoju, wynikających z ustaw kompetencyjnych. W powiązaniu z obowiązującymi zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 62, poz., 627 z późniejszymi zmianami) w zakresie dostępu do informacji i ocen oddziaływania na środowisko i innymi ustawami, narzuca to kolosalne obowiązki na samorządy i administrację oraz konieczność podjęcia działań systemowych na poziomie zarówno lokalnym jak i regionalnym. Realizacja programów będzie bowiem ustawowo monitorowana co 2 lata, a to oznacza, że aktywność na poziomie regionalnym i lokalnym nie może się kończyć na zleceniu opracowania strategii i programów firmom konsultingowym i ich uznaniowej realizacji lub nie „w miarę możliwości” lecz zgodnie ze schematem pokazanym na rysunku 2 musi podlegać okresowej ocenie osiągniętych efektów działalności środowiskowej.

Rysunek 2 Elementy składające się na strategię i program zrównoważonego rozwoju.

Na tej podstawie podejmowane będą działania korygujące i doskonalące. Zamiast opasłych opracowań, programy ochrony środowiska mają formę zwiezłych, sformalizowanych i ujednoczonych dokumentów (rejestrów), możliwych do realizacji w aktualnych warunkach społeczno-ekonomicznych i podlegają okresowej kontroli osiągniętych efektów, korektom oraz ciągłemu monitorowaniu i doskonaleniu. Zmienia się również rola samorządów wojewódzkich, powiatowych i gminnych w opracowywaniu wspomnianych programów. Samorzady muszą same monitorować stan środowiska, gromadzić niezbędne dane, oceniać efekty swojej działalności środowiskowej i cyklicznie opracowywać politykę, cele, zadania i programy zarządzania środowiskowego, korzystając jedynie w ograniczonym zakresie z udziału konsultantów z wyspecjalizowanych jednostek badawczych czy konsultingowych. Zmienia to zupełnie dotychczasową praktykę w tym zakresie.

Program zrównoważonego rozwoju najczęściej wymaga przygotowania:

1. Kompleksowej diagnozy stanu regionu pod względem gospodarczym, ekologicznym i społecznym, z oceną mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń (SWOT), dotyczącej między innymi:
 - stanu gospodarki gmin i jej powiązań z regionem i otoczeniem,
 - struktur społeczno-demograficznych,

- infrastruktury społecznej,
 - lokalnego rynku pracy i dynamiki bezrobocia,
 - stanu środowiska z uwzględnieniem:
 - gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi,
 - gospodarki wodno-ściekowej,
 - zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego,
 - hałasu środowiskowego,
 - ochrony powierzchni ziemi,
 - środowiska glebowo-roślinnego z oceną zanieczyszczenia gleby i roślin,
 - przyrody ożywionej,
 - komfortu życia mieszkańców,
 - rozwoju terenów chronionych.
2. Prognozy zmian i wariantowych scenariuszy rozwoju społeczno-gospodarczego, obejmującego między innymi problematykę:
- zmniejszenia bezrobocia i tworzenie nowych miejsc pracy,
 - pobudzania lokalnej przedsiębiorczości.
3. Prognozy i wariantowych scenariuszy zmian stanu środowiska, dotyczący między innymi:
- zintegrowanej gospodarki odpadami,
 - ochrony wód i gospodarki wodno-ściekowej,
 - ochrony powietrza atmosferycznego, eliminacji niskiej emisji oraz oszczędności energii,
 - ochrony powierzchni ziemi, środowiska roślinnego i przyrody ożywionej,
 - ochrony człowieka w miejscu pracy i zamieszkania, w tym przed hałasem i wibracjami,
 - rozwoju terenów chronionych.
4. Skorelowania planów zagospodarowania przestrzennego z zamierzeniami restrukturyzacyjnymi w regionie.
5. Oceny uwarunkowań ekonomicznych z wyszczególnieniem między innymi kosztów ekologicznych i społecznych proponowanych rozwiązań
6. Zapewnienia instrumentów instytucjonalnych: prawnych, ekonomicznych oraz organizacyjnych, gwarantujących wdrożenie zaproponowanych działań.

Powyższy zakres prac musi zostać wbudowany w schemat opracowywania i realizacji strategii i programów, pokazany na rysunku 2, w ramach konkretnych procedur operacyjnych.

WSPOMAGANIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO ORAZ PROGRAMÓW.

Wdrażanie polityki ekorozwoju, realizacja programów ekorozwoju wymaga wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego. Proces wdrażania systemu zarządzania środowiskowego na poszczególnych szczeblach tj. w gminie, powiecie i w regionie przebiega według następującego programu:

- opracowanie księgi szczegółowych procedur zarządzania środowiskowego;
- przeszkolenie członków zespołu wdrażającego, w tym Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Środowiskowego,
- szkolenia i doradztwo związane z opracowaniem w ramach systemu polityki, celów i zadań środowiskowych oraz programu zarządzania środowiskowego jak również przeprowadzenia oceny efektów dotychczasowej działalności środowiskowej – wszystko z wykorzystaniem standardowych, ujednoliconych dokumentów systemowych,
- zainstalowanie opracowanego programu komputerowego z bazą danych, wspomagającego stosowanie szczegółowych procedur systemu,
- wydanie certyfikatu potwierdzającego wdrożenie systemu,

Proces wdrażania systemu trwa od 3 do 6 miesięcy w zależności od determinacji samorządu danego szczebla. Program zawiera między innymi wzorcową księgę szczegółowych procedur systemu zarządzania środowiskowego, w tym między innymi wykaz monitorowanych parametrów, kwestionariusz przeglądkowy, zestaw zalecanych wskaźników oceny efektów działalności środowiskowej oraz wzory ujednoliconych dokumentów systemowych takich jak np.:

- polityka środowiskowa,
- rejestr aspektów środowiskowych,
- tabela priorytetów,
- rejestr celów i zadań środowiskowych,
- program zarządzania środowiskowego,
- przegląd stanu realizacji zadań środowiskowych,
- ocena efektów działalności środowiskowej.

Z dotychczasowych doświadczeń dotyczących opracowywania regionalnych i lokalnych programów zrównoważonego rozwoju dla gmin i województw, kreowania i realizacji zadań wynikają następujące wnioski:

1. Możliwość spełnienia nowych wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska, w tym procedur postępowania UE oraz integracji działań lokalnych i regionalnych w zakresie ochrony środowiska zapewnia organizowanie systemów zarządzania środowiskowego.
2. Ich zainicjowanie zapewnia stopniowe osiągnięcie zmian w środowisku, założonych w strategii rozwoju województwa oraz w strategiach gminnych i powiatowych. Przynosi uczestnikom systemu w postaci przedsiębiorstw, gmin, powiatów i województwa konkretne korzyści ekonomiczne i ekologiczne jak np.:
 - uporządkowanie zarządzania środowiskowego,

- zmniejszenie zużycia surowców, energii i materiałów,
- redukcję wytwarzanych zanieczyszczeń,
- obniżanie ryzyka środowiskowego,
- szybkie wykrywanie i usuwanie wszelkich nieprawidłowości,
- redukcję kosztów zakupu surowców, materiałów i energii oraz kosztów usuwania odpadów,
- redukcję ponoszonych opłat i kar ekologicznych wnoszonych przez podmioty gospodarcze,
- zwiększenie konkurencyjności gminy w stosunku do innych przez wzrost konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług na rynku krajowym oraz w handlu międzynarodowym,
- lepszy wizerunek gminy w oczach potencjalnych inwestorów, banków, firm ubezpieczeniowych i całego społeczeństwa,
- łatwiejszy dostęp do preferencyjnych dotacji i kredytów na realizację przedsięwzięć proekologicznych w regionie,
- lepszą współpracę podmiotów gospodarczych z władzami lokalnymi, innymi regionami oraz społeczeństwem,
- ochronę przyrody i rozwój walorów oraz zasobów środowiska.

3. Samorządy wszystkich szczebli oraz podmioty gospodarcze mogą uzyskać pomoc finansową w zakresie zorganizowania lokalnych i regionalnych systemów zarządzania środowiskowego.

7.2 Instrumenty zarządzania środowiskiem

Do instrumentów zarządzania środowiskiem zalicza się instrumenty prawne, finansowe, społeczne, strukturalne, a także organizacyjne, planistyczno-lokalizacyjne, techniczne (technologiczne), oraz związane z kształtowaniem środowiska.

Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych zalicza się:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane,
- decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami,
- koncesje geologiczne wydawane na rozpoznanie i eksploatację surowców mineralnych.
- procedury oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń podzielono na starostę i wojewodę w zależności od stopnia uciążliwości przedsięwzięcia. W kompetencji starosty leżą wszelkie zagadnienia dotyczące obiektów i zakładów zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko o raz szczegółowych kryteriów

związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. (Dz. U. 2002, Nr 179, poz. 1490).

Zgodnie z Dyrektywą IPPC (ang. Integrated Pollution Prevention and Control), której zapisy wprowadzono do polskiego systemu prawa ochrony środowiska zaistniała konieczność zintegrowanego podejścia do zapobiegania i ograniczania emisji z prowadzonych procesów technologicznych oraz zasady ochrony środowiska jako całości. W praktyce oznacza to rezygnację z dotychczas wydawanych pozwoleń i decyzji administracyjnych dotyczących poszczególnych zagadnień (pobór wody, gospodarka odpadami, emisje do powietrza, odprowadzanie ścieków, hałas, pola elektromagnetyczne) na rzecz **pozwoleń zintegrowanych**.

Specyficznym instrumentem prawnym zarządzania środowiskiem jest **monitoring stanu środowiska**, który stanowi źródło informacji o środowisku. Podstawowym źródłem informacji o środowisku w kraju jest państwowy monitoring środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. (Dz. U. 2001, Nr 62, poz. 627 Prawo Ochrony Środowiska). Celem PMŚ jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz ochrony środowiska poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących stanu środowiska i zmian w nim zachodzących. Obowiązek prowadzenia monitoringu środowiska spoczywa na Inspekcji Ochrony Środowiska.

Państwowy monitoring środowiska wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

1. Jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów.
2. Występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo- skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Państwowy monitoring środowiska obejmuje, uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych informacje w zakresie:

1. Jakości powietrza
2. Jakości wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego
3. Jakości gleby i ziemi
4. Hałasu
5. Promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych
6. Stanu zasobów środowiska, w tym lasów
7. Rodzajów i substancji lub energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleb i ziemi
8. Wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych zalicza się:

- opłaty za korzystanie ze środowiska są ponoszone za: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód, składowanie odpadów
- administracyjne kary pieniężne,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna,
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska,
- opłaty eksploatacyjne za pozyskiwanie kopalin.

Instrumenty społeczne

Do instrumentów społecznych zalicza się:

- edukację ekologiczną,
- informację i komunikację (porozumiewanie się),
- współpracę.

8 Synteza programu ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego

1. Założenia i cele programu ochrony środowiska

Zgodnie z art.17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. „Prawo ochrony środowiska” organ wykonawczy powiatu zobowiązany jest do opracowania powiatowego programu ochrony środowiska w celu zrealizowania polityki ekologicznej państwa określonej w art. 14 niniejszej ustawy.

Głównym celem programu ochrony środowiska jest wyznaczenie konkretnych zadań środowiskowych w zależności od specyfiki i potrzeb powiatu, które pozwolą zachować harmonię pomiędzy koniecznością gospodarczego rozwoju powiatu i wymogami ochrony środowiska. Istotą tworzenia programu ochrony środowiska dla Powiatu Myszkowskiego jest opracowanie narzędzia, które zostanie wykorzystane przez przyszłych użytkowników w rozwiązywaniu zagadnień techniczno – ekonomicznych związanych z realizowanymi w przyszłości projektami dotyczącymi poprawy jakości środowiska w powiecie i jakości życia mieszkańców.

Realizacja programu ochrony środowiska ma na celu sukcesywne dążenie do poprawy stanu środowiska w powiecie poprzez ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł emisji zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów przyrodniczych oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

Powiatowy Program Ochrony Środowiska ma ponadto na celu:

- ◆ Rozpoznanie stanu istniejącego środowiska;
- ◆ Wyznaczenie celów polityki ekologicznej na terenie powiatu w podziale na cele krótkoterminowe i długoterminowe;
- ◆ Wyznaczenie priorytetów ekologicznych;
- ◆ Określenie harmonogramu realizacji zadań proekologicznych dla powiatu wraz z nakładami na realizację tych zadań;

2. Prognoza poprawy stanu środowiska do 2008 i w perspektywie 2015

Działania planowane do realizacji w okresie krótkoterminowym do 2011 roku mają na celu poprawę stanu środowiska w powiecie w zakresie poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, zasobów wodnych, gleb) i uciążliwości (hałas, pole elektromagnetyczne). Strategia ochrony środowiska przedstawiona w rozdziale 4. ma na celu zharmonizowanie rozwoju społeczno – gospodarczego Powiatu Myszkowskiego z wymogami ochrony środowiska w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Do widocznej poprawy stanu środowiska doprowadzą działania ukierunkowane na:

- rozwój edukacji ekologicznej wśród mieszkańców powiatu ze szczególnym uwzględnieniem osób dorosłych;
- rozwój infrastruktury wodno – ściekowej dotyczącej modernizacji i rozbudowy systemu wod – kan w poszczególnych gminach;
- przebudowa systemu komunikacji w powiecie poprzez budowę nowych odcinków dróg, modernizację istniejących, itp.;

- prowadzenie systematycznej gospodarki odpadami zgodnie z założeniami Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Myszkowskiego;
- Korzystanie ze źródeł energii odnawialnej (słonecznej, biomasy);
- Zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji.

→ **Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych**

Na poprawę jakości wód powierzchniowych wpłynie w znacznym stopniu skanalizowanie terenów poszczególnych gmin z doprowadzeniem ścieków do gminnych oczyszczalni ścieków. Działania te mają na celu przede wszystkim ochronę zlewni rzeki Warty, poprawę jakości wód Zbiornika Poraj i innych zbiorników wodnych, do których w niekontrolowany sposób trafiają nieczyszczone, często jeszcze, ścieki. Dodatkowo na dalszą poprawę jakości wód wpłynie realizacja oczyszczalni ścieków w gminach lub modernizacja oczyszczalni istniejących bądź budowa oczyszczalni przydomowych.

Na jakość wód podziemnych ma wpływ również racjonalnie prowadzona gospodarka odpadami, działalność rolnicza z optymalnym stosowaniem nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

→ **Poprawa jakości powietrza atmosferycznego**

W wyniku wprowadzanych przedsięwzięć w zakresie ograniczenia emisji niskiej tj. opracowanie i wdrożenie systemów wspomagania ograniczenia i likwidacji źródeł niskiej emisji w budynkach ogrzewanych węglem, wzrost udziału kotłowni opalanych paliwami niskoemisyjnymi w szczególności gazem i olejem oraz propagowanie wykorzystania ekologicznych paliw przewiduje się poprawę jakości powietrza w powiecie poprzez ograniczenie emisji pyłów i tlenków azotu do powietrza.

Działania ukierunkowane na ograniczenie niskiej emisji w pewnym stopniu ograniczą również poziom hałasu komunikacyjnego. Planuje się bowiem przebudowę systemu komunikacji w poszczególnych gminach poprzez budowę nowych dróg i modernizację istniejących odcinków. Intensywny ruch samochodowy w znacznym stopniu przyczynia się do wzrostu zanieczyszczenia spalinami terenów sąsiednich ale również ma negatywny na pogorszenie warunków środowiska akustycznego co w konsekwencji zmniejsza komfort życia mieszkańców.

3. Strategia działań w mieście

Strategia rozwoju powiatu w zakresie ochrony środowiska ukierunkowana została głównie na ochronę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu takich uciążliwości jak hałas czy promieniowanie elektromagnetyczne na życie mieszkańców miasta. Szczególnie ważnymi działaniami proekologicznymi na terenie gminy planuje się objąć środowisko przyrodnicze powiatu, pod kątem wzrostu rozwoju funkcji wypoczynkowo – turystycznej. W tym kierunku konieczne są działania w celu wzrostu bioróżnorodności przyrodniczej terenów atrakcyjnych przyrodniczo, a następnie wykorzystanie ich w pewnym stopniu do utworzenia zintegrowanego produktu turystycznego.

Na podstawie wnikliwej analizy stanu środowiska naturalnego powiatu wyznaczono cele krótko i długoterminowe oraz zadania konieczne do ich realizacji.

Do zadań w zakresie **ochrony wód powierzchniowych i podziemnych**, racjonalizacji ich wykorzystania, należy zaliczyć: rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, ochronę zlewni rzeki Warty przed zanieczyszczeniami poprzez objęcie kanalizacją sanitarną terenów gmin i odprowadzenie ścieków na gminne oczyszczalnię, bądź oczyszczalnię przydomową, zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanego do wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków, modernizację studni głębinowych, stacji uzdatniania, ujęć wody oraz wyznaczenie stref ochronnych wokół nich. Ważnym zadaniem w kierunku ochrony i poprawy jakości wody w zbiorniku retencyjnym Poraj jest prowadzenie skoordynowanych działań mających na celu oczyszczenie zbiornika wodnego w Poraju poprzez min. poprawę stanu czystości wód cieków powierzchniowych dopływających do zbiornika.

Do podstawowych zadań z zakresu **ochrony przyrody** należą działania zmierzające do wyznaczenia nowych, cennych przyrodniczo i godnych ochrony łąkowych i wodnych ekosystemów, wzbogacanie ekosystemów leśnych i borowych (zwłaszcza na obszarach leśnych korytarzy ekologicznych) w rodzime gatunki drzew i krzewów liściastych oraz rozszerzanie zakresu zalesień poprzez weryfikację klasyfikacji gruntów oraz aktualizację granicy polno-leśnej w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego.

Cześć powiatu należy do Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, czyli terenów atrakcyjnych przyrodniczo, co sprzyja rozwojowi specjalistycznych form turystyki przyrodniczej min. wspinaczkowej i wodnej – głównie na obszarach gmin Poraj i Niegowa. W związku z czym należy dalszym ciągiem dążyć do promocji tych atrakcyjnych turystycznie terenów co z pewnością przełoży się na rozwój powiatu.

W zakresie poprawy **jakości powietrza atmosferycznego** przewiduje się kontynuację likwidacji lokalnych kotłowni opalanych paliwem o niskiej jakości, promocję wykorzystania innych nośników ciepła niż węgiel a mianowicie gazu i oleju opałowego, przebudowę systemu komunikacji w mieście.

Istotne przedsięwzięcia w obrębie **zagadnień przeciwpowodziowych** obejmują ograniczenie do minimum zabudowy na terenach zalewowych (tylko wyjątkowo uzasadniane przypadki), bezwzględne reagowanie na nielegalne podnoszenie rzędnych terenów zalewowych (zasypywanie dolin rzecznych, naturalnych polderów), dążenie do egzekwowania od mieszkańców naturalnej retencji wód opadowych w obrębie swojej działki (ograniczanie terenów utwardzonych).

Do zadań ograniczających natężenie **hałasu** w mieście należą działania związane z wprowadzeniem optymalnych rozwiązań komunikacyjnych oraz instalowaniem ekranów przeciwakustycznych oraz pasów zieleni wzdłuż uciążliwych dróg.

W zakresie **ochrony komponentów litosfery** przewiduje się następujące kierunki działań: rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, ochrona zasobów glebowych, ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe i racjonalne korzystanie z zasobów kopalin.

W zakresie **edukacji ekologicznej** działania ukierunkowano na podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie kształtowania właściwego

stosunku do przyrody i komponentów środowiska poprzez prowadzenie akcji proekologicznych, organizacje konkursów, prelekcji dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

5. Koszty i źródła finansowania programu.

W okresie krótkoterminowym największe nakłady przewidziano na realizację zadań z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony komponentów litosfery, zarządzanie środowiskiem ochroną przed hałasem i edukacją ekologiczną.

Środki finansowe przewidziane na realizację zadań własnych Starostwa Powiatowego w Myszkowie w latach 2008-2011 w zakresie poszczególnych priorytetów:

Priorytet	Koszt realizacja celu
Zarządzanie środowiskiem	90 000
Ochrona komponentów litosfery	250 000
Ochrona powietrza atmosferycznego	21 840 344,6
Ochrona przed hałasem	20 000
Edukacja ekologiczna	60 000
Razem	22 260 344,60

Podstawowymi źródłami finansowania działań proekologicznych na terenie powiatu Myszkowskiego będą: fundusze ekologiczne, fundacje i programy pomocowe, własne środki inwestorów, budżet powiatu i budżet państwa.

Do najważniejszych z nich należą:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Środki Pomocowe Unii Europejskiej,
- Budżet Państwa,
- Budżet Wojewódzki,
- Budżet WIOŚ,
- Budżet RZGW,
- Budżet WZMIUW,
- Budżety Zarządców Dróg,
- Budżety właścicieli obiektów i terenów.
- EkoFundusz

6. Ocena uwarunkowań realizacyjnych

Realizacja poszczególnych zadań uzależniona jest od instrumentów prawnych, finansowych i społecznych omówionych w rozdziale 7.2. w Programie Ochrony Środowiska.

7. Organizacja działań przygotowawczych, realizacyjnych i kontrolnych

Właściwe wdrożenie Programu Ochrony Środowiska wymaga wprowadzenia monitoringu stopnia realizacji poszczególnych zadań proekologicznych, stopnia realizacji wyznaczonych celów, oceny rozbieżności pomiędzy celami a zadaniami i analizy przyczyn tych rozbieżności.

Koordynator wdrażania programu co dwa lata ma obowiązek wykonania oceny stopnia wdrażania Programu i sporządzenia raportu z jego wykonania. Na podstawie tych raportów w oparciu o analizy przyczyn powstania rozbieżności pomiędzy celami i zadaniami będzie można po 4 latach dokonać aktualizacji Programu.

8. Wykaz uczestników programu i harmonogramy

W realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego uczestniczyć będą:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem;
- Podmioty realizujące zadania programu;
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu;
- Społeczność miasta jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Tabela 34. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008-2015

Lp.	Zadania	2008	2009	2010	2011	ltd.
1.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego					
	a. cele krótkoterminowe do 2011	Do 2011			Do 2015	
	b. plan operacyjny (lista przedsięwzięć planowana do realizacji w latach 2008-2011)	2008-2011	2010-2014		2012- 2015	
2.	Monitoring realizacji Programu					
2.1	Monitoring stanu środowiska					
2.2	Monitoring polityki środowiska					
	- Mierniki efektywności programu					
	- Ocena realizacji Planu Operacyjnego					
	- Raporty z realizacji programu					
	- Ocena realizacji celów krótkoterminowych i długoterminowych					
	- Aktualizacja programu ochrony Środowiska					

SPIS LITERATURY

1. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015
2. Stan środowiska w województwie śląskim w 2005 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2006
2. Narodowy Program Edukacji Ekologicznej, program wykonawczy Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej oraz warunki jego wdrażania, Ministerstwo Środowiska, Warszawa luty 2001.
3. II Polityka Ekologiczna Państwa, Warszawa, 2001
4. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010,
5. Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 -2010, MŚ 2002
6. Polityka ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014 – dokument rządowy (Przyjęty przez Radę Ministrów”.
7. Program Ochrony Środowiska na terenie powiatu myszkowskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015
8. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Myszkowskiego
9. Strategia Rozwoju Powiatu Myszkowskiego
10. Program ochrony środowiska dla Gminy Poraj na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015
11. Program ochrony środowiska dla Gminy Żarki na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015
12. Program ochrony środowiska dla Gminy Niegowa na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008 – 2015
13. Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Koziegłowy na lata 2007-2015 - projekt
14. Aktualizacja Programu ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Myszków na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2015
15. GUS, Powierzchnia i Ludność w Przekroju Terytorialnym w 2007 roku, Warszawa 2007.
16. Wytyczne Sporządzania Programów Ochrony Środowiska Na Szczeblu Regionalnym i Lokalnym
17. Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2004-2007
18. Wartości przyrodnicze i kulturowe miasta Myszkowa, Wydawnictwo Urzędu Miasta Myszkowa.

Spis Rysunków

Rysunek 1. Mapa Powiatu Myszkowskiego	13
Rysunek 2 Elementy składające się na strategię i program zrównoważonego rozwoju.	190

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz decyzji wydanych przez Starostę Myszkowskiego z zakresu gospodarki wodnej	15
Tabela 2 Decyzje Starosty Myszkowskiego w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin i wydobywania kopalin ze złóż (stan na 30.09.2007r.)	15
Tabela 3. Wartości kryterialne dla klasyfikacji stref dla terenu kraju – ochrona zdrowia i ochrona roślin	36
Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla Powiatu Myszkowskiego z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	37
Tabela 5. Wartości średniorocznych stężeń podstawowych substancji zanieczyszczających powietrze w 2005 roku.....	37
Tabela 6 Stężenie roczne SO ₂ i NO _x w 2006 roku	38
Tabela 7 Ocena wód zbiornika zaporowego w Poraju pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych w 2005 roku	44
Tabela 8 Ocena wód rzeki Warty na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2005 i 2006 roku	46
Tabela 9 Wykaz punktów badanych pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku.....	46
Tabela 10 Wykaz punktów badanych pod kątem zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku	47
Tabela 11 Wyniki badań jakości wód podziemnych na terenie Powiatu Myszkowskiego	48
Tabela 12 Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie Powiatu Myszkowskiego w 2006 roku.....	49
Tabela 13 Struktura zużycia wody w Powiecie	51
Tabela 14 Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu Powiatu Myszkowskiego w roku 2004 – 2006.	53
Tabela 15 Ilość i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.	53
Tabela 16 Ilość i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.	54
Tabela 17 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.	56
Tabela 18 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006. .	57
Tabela 19 Ilość i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom odzysku poza terenem Powiatu Myszkowskiego w latach 2004 – 2006.	59
Tabela 20 Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na zbieranie i transport odpadów komunalnych na terenie Powiatu Myszkowskiego w okresie sprawozdawczym 2004-2006.....	61
Tabela 21 Struktura gruntów na terenie powiatu – stan 01.2007r.	73
Tabela 22 Powierzchnia i struktura gleb z podziałem na klasy	73
Tabela 23 Wyniki badań gleb przeprowadzone w Powiecie Myszkowskim – wskaźniki bonitacji negatywnej w [%]:	74
Tabela 24. Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych.....	77
Tabela 25. Katalog celów długoterminowych, krótkoterminowych i ich realizacja.	108
Tabela 26. Szczegółowe wytyczne dla gminnych programów ochrony środowiska w Powiecie Myszkowskim	120
Tabela 27 Podział zadań zamieszczonych w katalogu celów długoterminowych i krótkoterminowych na zadania własne gminy i zadania koordynowane wraz z szacunkowymi kosztami ich realizacji, podmiotami uczestniczącymi oraz podmiotem odpowiedzialnym za ich realizację.	145
Tabela 28 Plan operacyjny na lata 2008-2011	173
Tabela 29. dochód Powiatu w latach 2003-2006.....	179
Tabela 30. Wykaz inwestycji proekologicznych przeprowadzonych w 2005 roku z budżetu miasta. .	180
	202

Tabela 31 Wykaz inwestycji proekologicznych przeprowadzonych w 2006 roku z budżetu miasta (wydatki bieżące).....	181
Tabela 32. Plan finansowy Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2005 r.	182
Tabela 33. Plan finansowy Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2006 r.	183
Tabela 34. Harmonogram wdrażania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myszkowskiego na lata 2008-2015.....	200